

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ADALET

**MÜRACAAT VE SORUŞTURMA
İŞLEMLERİ**

Ankara, 2018

- Bu bireysel öğrenme materyali, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan çerçeve öğretim programlarında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR.....	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. ŞİKÂyet KAYITLARI VE UZLAŞTIRMA YAZIŞMALARI	3
1.1. Şikâyet ve İhbar Kavramları ve İlgili Taraflar.....	3
1.1.1. Cumhuriyet Başsavcılığı Görev ve Yetkileri.....	6
1.1.2. Adli Kolluk Görev ve Yetkileri	11
1.2. Uzlaşma ve Uzlaştırmacı.....	14
1.2.1 Uzlaştırma Kapsamına Giren Suçlar.....	16
1.2.2. Uzlaşma Yazışmaları	17
1.3. Yazılı ya da Sözlü Şikâyeti Tutanağa Geçirme Usulleri	25
1.4. Mesleki Programda İlgili Menüdeki Kayıt İşlemleri	27
DEĞERLER ETKİNLİĞİ.....	33
UYGULAMA FAALİYETİ.....	34
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	35
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	37
2. CUMHURİYET BAŞSAVCISINA DOSYA ATAMA İŞLEMLERİ.....	37
2.1. Mesleki Programda İlgili Menüdeki Kayıt İşlemleri	37
2.2. Mesleki Programda Cumhuriyet Savcısına Dosya Aktarma İşlemleri.....	42
2.3. Mesleki Programdaki Raporlama İşlemleri.....	44
UYGULAMA FAALİYETİ.....	46
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	47
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	49
3. SORUŞTURMA YAZIŞMALARI	49
3.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları	49
3.2. Mesleki Program içerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı Ekran Menüleri	50
3.3. Talimat ve Müzekkere.....	52
3.3.1. Talimat Üzerine İfade Alma	53
3.4. Tebligat İşlemleri.....	55
3.5. Savcıya Yapılacak Havale İşlemleri	58
3.6. Dosyalama Sistemi.....	61
UYGULAMA FAALİYETİ.....	63
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	64
ÖĞRENME FAALİYETİ 4	66
4. SORUŞTURMA İŞLEMLERİ VE RESMÎ TANIKLIK TUTANAKLARI	66
4.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları	66
4.2. Mesleki Program İçerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı Menüleri	67
4.2.1. Soruşturma İşlemleri Modülü	67
4.3. Taraf Sıfatları.....	73
4.4. Mahkemeye Sevk İşlemleri	77
UYGULAMA FAALİYETİ.....	79
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	80
ÖĞRENME FAALİYETİ 5	81
5. OTOPSİ VE KEŞİF YAZIŞMALARI	81
5.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları	81

5.2. Otopsi ve Keşif İşlemleri.....	82
5.2.1. Keşif İşlemleri	82
5.2.2. Otopsi ve Ölü Muayene İşlemleri	85
5.3. Otopsi ve Keşif Tutanakları.....	87
5.3.1. Keşif Tutanağı	87
5.3.2. Otopsi Tutanağı	90
UYGULAMA FAALİYETİ.....	93
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	94
ÖĞRENME FAALİYETİ 6	95
6. SORUŞTURMA SÜRECİ İŞLEMLERİ.....	95
6.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları	95
6.2. Mesleki Program İçerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı Ekran Ana Menüleri.....	96
6.3. Soruşturma Sonucu Verilecek Kararlar ve Bunlara Yapılacak İtirazlar.....	103
6.4. İddianame ve İddianamenin Sonuçları.....	107
UYGULAMA FAALİYETİ.....	108
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	109
ÖĞRENME FAALİYETİ 7	110
7. SULH CEZA HAKİMLİĞİ TALEP MÜZEKKERELERİ	110
7.1. El Koyma Talebi Müzekkeresi	110
7.2. Arama İzni Talebi Müzekkeresi	112
7.3. Dinleme Tespit Kararı Müzekkeresi	114
7.4. Keşif Kararı Müzekkeresi	115
7.5. Kan ve Tükürük Örneklerinin Alınması Müzekkeresi	117
UYGULAMA FAALİYETİ.....	121
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	122
MODÜL DEĞERLENDİRME.....	123
CEVAP ANAHTARLARI	124
KAYNAKÇA	127

AÇIKLAMALAR

ALAN	Adalet
DAL	Zabıt Kâtipliği
MODÜLÜN ADI	Müracaat ve Soruşturma İşlemleri
MODÜLÜN SÜRESİ	80/48
MODÜLÜN AMACI	Bireye / öğrenciye; müracaat ve soruşturma işlemleri ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmaktır.
MODÜLÜN ÖĞRENME KAZANIMLARI	1. Cumhuriyet başsavcılığına yapılan yazılı ve sözlü şikâyetlerle ilgili gerekli kayıtları ve uzlaştırma yazışmalarını yapabileceksiniz. 2. Mesleki programdaki Cumhuriyet başsavcısına dosya atama işlemlerini yapabileceksiniz. 3. Mesleki program yardımıyla soruşturma yazışmalarını yapabileceksiniz. 4. Soruşturma işlemlerine resmî tanık olarak ve tutanakları hazırlamak üzere katılabileceksiniz. 5. Otopsi ve keşifle ilgili yazışma tutanaklarını düzenleyebileceksiniz. 6. Soruşturma sürecindeki işlemleri yapabileceksiniz. 7. Sulh ceza mahkemesinden yapılacak talepler için müzekkereleri dikkatle hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf Ortamı, UYAP Laboratuvarı Donanım: Projeksiyon cihazı, etkileşimli tahta, bilgisayar, ilgili dosya ve klasörler
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bireysel öğrenme materyali içinde yer alan ve her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrencimiz,

Cumhuriyet savcıları; toplum adına adli makamlar (mahkemeler) nezdinde dava açıp iddiada bulunan kişidir. Asli görevi ceza yargılamasında olmakla birlikte, kamu düzeninin sağlanmasından da sorumludur. Cumhuriyet savcılıkları adli sürecin başlangıç yeridir.

Bireysel öğrenme materyalinin konusu Cumhuriyet başsavcılığına yapılan müracaat işlemleri, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma işlemleri, Cumhuriyet başsavcılığınca verilen kararlar ile bu kararların evrak ve dosyalama işlemleridir.

Müracaat kalemi, başsavcılığa yapılan bütün suç ihbarlarının, müracaatların, şikâyetlerin ilk kabul edildiği yer olup zabıttan getirilen evrak ile suçüstü hükümlerine göre yürütülen soruşturmaların ilk işlemlerinin yapıldığı bölümdür. Bazı küçük adliyelerde ayrı bir müracaat kalemi olmayabilir. Bu hâlde savcılık yazı işleri kalemi bu hizmetleri yürütür. Hazırlık soruşturmasında Cumhuriyet savcılığı tarafından yapılması gereken çok sayıda işlem vardır ve bu işlemlere ait yazışmaları savcılıklarda çalışan personel yerine getirir.

Bu bireysel öğrenme materyalinde, Cumhuriyet savcılığı ve müracaat işlemlerine ait bilgiler ile ilamat ve infaz işlemlerine ilişkin bilgileri; Soruşturma süreci işlemlerinden olan otopsi ve keşif işlemlerini ve sulh ceza hakimliği talep müzekkerelerini bulabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda Cumhuriyet başsavcılığına yapılan yazılı ve sözlü şikâyetlerle ilgili gerekli kayıtları ve uzlaştırma yazışmalarını yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’ndan Cumhuriyet başsavcılığına ilişkin maddeleri araştırınız
- 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu’ndan Cumhuriyet savcılarına ilişkin maddeleri araştırınız.
- Cumhuriyet başsavcılığı Kalem Hizmetleri Yönetmeliği’ni “adalet.gov.tr.” İnternet adresinden girerek inceleyiniz.
- Cumhuriyet başsavcılığı ihbar ve şikâyet üzerine yapılan işlemleri adliyeye giderek Cumhuriyet savcılıklarından araştırınız. İlgili belgeleri alınız ve sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’ndan uzlaşma ve uzlaştırmacı kavramlarına ilişkin maddeleri araştırınız.

1. ŞİKÂYET KAYITLARI VE UZLAŞTIRMA YAZIŞMALARI

1.1. Şikâyet ve İhbar Kavramları ve İlgili Taraflar

➤ İhbar

Kelime olarak bildirme, haber verme, suçlu saydığı birini veya suç saydığı bir olayı yetkili makama gizlice bildirme, ele vermedir. İhbarcı, haber veren, bildiren kimse, muhbir demektir. Ceza hukuku açısından ihbar; suç işlendiğinin, şikâyet şeklinde yapılan başvurular haricinde adli makamlara ve kolluk güçlerine bildirilmesi olarak tanımlanmıştır.

➤ Şikâyet

Suçtan zarar gören kimsenin yetkili makamlara o suçun soruşturulması ve kovuşturulması istemini açıklamasıdır. Şikâyet suçtan zarar gören tarafından yapılır. Şikâyet hakkı kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardanır. Mirasçılara geçmez. Suçtan zarar gören küçük ise kanuni temsilcisi şikâyet hakkını kullanır. Şikâyet hakkını kullanacak kişinin reşit olması aranmasa da temyiz kudretine sahip olması gerekir.

➤ **Müşteki (şikâyetçi)**

Şikâyetin anlam ve sonuçlarını anlayabilir durumda olmalıdır. Tüzel kişiler de şikâyetinde bulunabilir.

➤ **Mağdur**

Ceza hukukunda suçun pasif süjesi ayrıca, suçtan zarar gören kişidir. Mağdur, suçtan doğrudan doğruya zarar gören kişidir. Suçun olumsuz etkileri doğrudan mağdur üzerinde oluşur.

➤ **Katılan**

Kamu davasına katılıp savcının yanında yer alan mağdura veya suçtan zarar gören kişiye denir. Katılan, muhakemede iddia makamında yer alır, ancak savcıdan bağımsızdır. Katılanın rolü, savcıya yardım etmektir.

➤ **Suçtan zarar gören**

Suç tanımıyla korunan hak ve menfaatin dışında kalan hak ve menfaatleri zarar gören kişilerdir. Örneğin adam öldürme suçunda suçun mağduru maktul iken suçtan zarar gören maktulün geride kalan yakınlarıdır. Birçok ihtimalde mağdur ve suçtan zarar gören sıfatları aynı kişi üzerinde çakışabilmektedir.

➤ **İhbar ve şikâyet**

Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir. Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılan ihbar veya şikâyet, ilgili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Kişiler mağdur olduğu veya suç sayılacak bir durumu yazılı bir şikâyet dilekçesi ile Cumhuriyet başsavcılığına bildirirler. Kolluk birimlerine yapılan ihbar ve şikâyetler üzerine verilen soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair kararlar da gerekli işlem ve düzeltmelerin yapılması için ilgili kolluk birimine gecikmeksizin gönderilir.

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

ANKARA

MÜŞTEKİ : ....

ŞÜPHELİ : ...

SUÇ : Cep telefonu hırsızlığı

SUÇ TARİHİ: 23/12/2015

AÇIKLAMA : ...23/12/2015..... tarihinde .....İŞ YERİNDE..... da bulunduğum esnada .....X..... marka .....43664581..... İmei numaralı cep telefonumu çaldırdımad. Telefonumun bulunarak tarafıma teslimini istiyorum. Telefonumu çalan ve kullanan kişilerden davacı ve şikâyetçiyim

Gereğini saygılarımla arz ederim...24.../...12.../2015...

Müşteki

Form 1.1: Şikâyet dilekçesi

İhbar veya şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir. **Yazılı başvuru dilekçe ile olur.**

➤ **Şikâyet edilen**

Hakkında şikâyetle bulunulan kişidir. Kişinin masumiyet karinesi gereği şüpheli sıfatını almadan önce yapılacak değerlendirmeler sonucunda soyut, asılsız veya dayanaktan yoksun kabul edilen bu tür ihbar ve şikâyetler özel bir kayıt altında tutulacaktır. Bu kayıta hedeflenen özel kayıt sistemi sayesinde şikayete konu kişinin kimlik bilgilerinin üçüncü

kişilerle öğrenilmesinin önüne geçilerek soruşturma evresinin temel prensiplerinden olan gizliliğin de gerçekleştirilmesi sağlanabilecektir.

➤ **Soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin karar**

İhbar ve şikâyet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmeksizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikâyetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilir.

1.1.1. Cumhuriyet Başsavcılığı Görev ve Yetkileri

Mahkeme kuruluşu bulunan her il merkezi ve ilçede o il veya ilçenin adı ile anılan bir Cumhuriyet başsavcılığı kurulur. Cumhuriyet başsavcılığında, bir Cumhuriyet başsavcısı ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı bulunur. Gerekli görülen yerlerde Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulunun kararıyla bir veya birden fazla Cumhuriyet başsavcivekili atanır.

➤ **Cumhuriyet başsavcılığının görevleri**

- Kamu davasının açılmasına yer olup olmadığına karar vermek üzere soruşturma yapmak veya yaptırmak,
- Kanun hükümlerine göre, yargılama faaliyetlerini kamu adına izlemek, bunlara katılmak ve gerektiğinde kanun yollarına başvurmak,
- Kesinleşen mahkeme kararlarının yerine getirilmesi ile ilgili işlemleri yapmak ve izlemek,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmaktır.

➤ **Cumhuriyet başsavcısının görevleri**

- Cumhuriyet başsavcılığını temsil etmek,
- Başsavcılığın verimli, uyumlu ve düzenli bir şekilde çalışmasını sağlamak, iş bölümünü yapmak,
- Gerektiğinde adli göreve ilişkin işlemleri yapmak, duruşmalara katılmak ve kanun yollarına başvurmak,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmaktır.
- Ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcısının; ağır ceza mahkemesinin yargı çevresinde görevli Cumhuriyet başsavcıları, Cumhuriyet başsavcivekili, Cumhuriyet savcıları ile bağlı birimler üzerinde gözetim ve denetim yetkisi vardır.
- Asliye ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcısının o yer yargı çevresinde görevli Cumhuriyet savcıları ile bağlı birimler üzerinde gözetim ve denetim yetkisi vardır.

➤ **Cumhuriyet başsavcı vekilinin görevleri**

- Cumhuriyet başsavcısının verdiği görevleri yerine getirmek,

- Cumhuriyet savcılarının adli ve idari görevlerine ilişkin işlemlerini inceleyip Cumhuriyet başsavcısına bilgi vermek,
- Gerektiğinde adli göreve ilişkin işlemleri yapmak, duruşmalara katılmak ve kanun yollarına başvurmak,
- Cumhuriyet başsavcısının yokluğunda ona vekâlet etmektir. Aynı yerde görev yapan birden çok Cumhuriyet başsavcı vekili bulunduğunda, Cumhuriyet başsavcısına vekâlet edecek olanı Cumhuriyet başsavcısı belirler.

➤ **Cumhuriyet savcısının görevleri**

- Adli göreve ilişkin işlemleri yapmak, duruşmalara katılmak ve kanun yollarına başvurmak,
- Cumhuriyet başsavcısı tarafından verilen adli ve idari görevleri yerine getirmek,
- Gerektiğinde Cumhuriyet başsavcısına vekâlet etmek,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmaktır. Aynı yerde görev yapan Cumhuriyet başsavcı vekili bulunmadığında, Cumhuriyet başsavcısına vekâlet edecek olanı Cumhuriyet başsavcısı belirler.
- Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adli kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir. Cumhuriyet savcısı, adli görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.
- Adli kolluk görevlileri, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeyle ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.
- Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.
- Diğer kamu görevlileri de, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden Cumhuriyet savcısına vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.
- Kendilerine verilen diğer görevleri yapar.

➤ **Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi**

- Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar. Cumhuriyet savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.

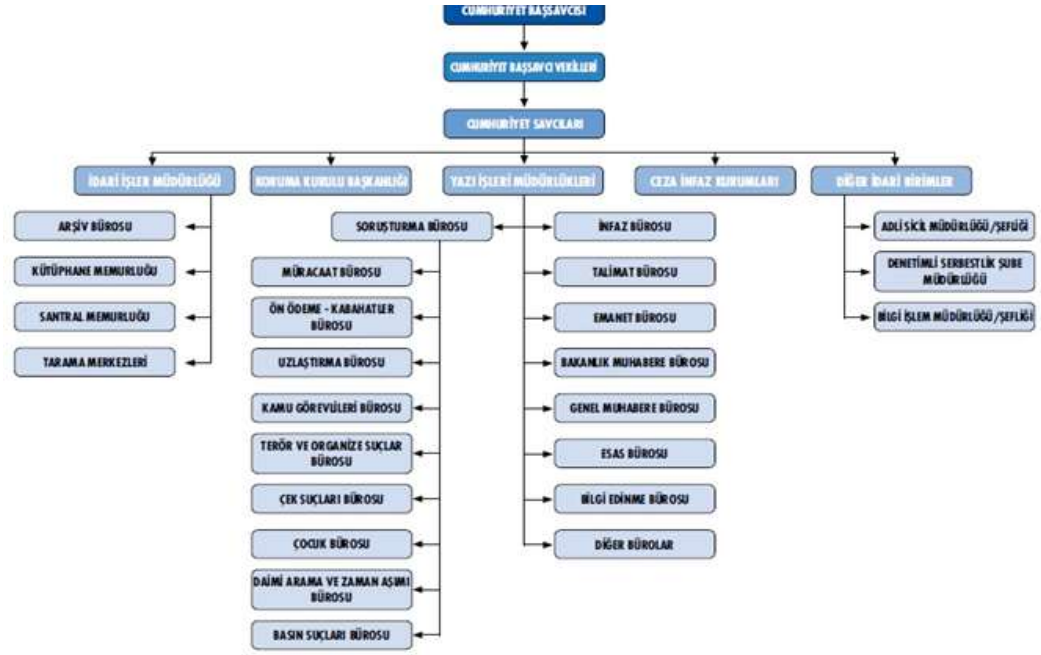
➤ **Cumhuriyet savcısının yetkisi**

Suçla konu olay ile ilgili soruşturmayı başlatmaya ve kamu davasını açmaya hangi adliyede görevli Cumhuriyet savcıları tarafından bakılacağına belirlenmesine yetki, bunu düzenleyen kurallarına da yetki (salahiyet) kuralları denir.

Cumhuriyet savcıları, bulundukları il merkezi veya ilçenin idari sınırları ile bunlara adli yönden bağlanan ilçelerin idari sınırları içerisinde yetkilidirler. Ağır ceza mahkemesi ile özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemelerinin yargı çevresinde yer alan Cumhuriyet başsavcılıkları, yetki alanları içerisinde yürüttükleri bu mahkemelerin görevine giren suçlarla ilgili soruşturmaları yapar ve ivedi, zorunlu işlerin tamamlanmasından sonra düşünce yazısına soruşturma evrakını ekleyip ağır ceza mahkemesi veya özel kanunlarla kurulan diğer ceza mahkemelerinin Cumhuriyet başsavcılığına gönderirler. Büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan Cumhuriyet başsavcıları, bu yer ceza mahkemelerinin yargı çevresinde yetkilidir.

Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitap Dördüncü Kısımın Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar (318'inci, 319'uncu, 324'üncü, 325'inci ve 332'nci maddeler hariç) ile 3713 sayılı Kanun'un kapsamına giren suçlar sebebiyle açılan soruşturmalar suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan Cumhuriyet başsavcılığınca yürütülür. İl Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı zorunlu olan delilleri toplar ve gerekmesi hâlinde alınacak kararlar bakımından bulunduğu yer sulh ceza hâkimliğinden talepte bulunur.

1.1.1.1. Cumhuriyet Başsavcılığı Büroları ve İdari Birimler

Resim 1.1: Cumhuriyet başsavcılığı

➤ Soruşturma bürosu

Görevleri genel suç soruşturmalarını yürütmektir (Özel büroların görevleri dışında kalan suçlar).

➤ Müracaat bürosu

Suçtan zarar gören kişilerin doğrudan Cumhuriyet başsavcılıklarına gelmeleri hâlinde bu kişilerin şikâyetlerinin soruşturma defterine kayıt edilmesidir. Bizzat veya mevcutlu olarak gelen ilgililerin ifadelerinin alınmasıdır.

Aciliyet gerektiren usuli işlemlerin yapılmasıdır. Kolluktan gelen mevcutlu soruşturma evrakı, ikmalen gönderilen soruşturma evrakı, kamu kurumları tarafından gönderilen suç duyurusu yazılarını soruşturma defterine kayıt edilmesi ve ilk usuli işlemlerin yapılmasıdır. İş bölümü gereğince müracaat bürosuna verilen diğer işlerin yapılmasıdır.

➤ Ön ödeme-kabahatler bürosu

Ön ödemeye tabi suçlar ile Kabahatler Kanunu'na tabi eylemlerle ilgili soruşturmaları yürütmek,

➤ Uzlaştırma bürosu

Cumhuriyet başsavcılığınca soruşturması yapılan ancak Türk Ceza Kanunu'nda uzlaşma hükümlerine tabi olan suçlarda tarafları uzlaştırma konusunda bilgilendirmek, gereğinde tarafları uzlaştırmak,

- **Kamu görevlileri bürosu**
Soruşturması özel usullere tabi olan kamu görevlilerinin görevleriyle ilgili suçlarına ilişkin soruşturmalarını yürütmek (vali, kaymakam, üniversite öğretim elemanları, memurlar vs.),
- **Terör ve organize suçlar bürosu**
Terör suçları ve örgütlü olarak işlenen suçlarla ilgili soruşturmaları yapmak,
- **Çek suçları bürosu**
3167 sayılı Çek Kanunu'nda düzenlenen suçlarla ilgili soruşturmaları yapmak,
- **Çocuk bürosu**
5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'ndan doğan suçların soruşturmalarını yapmak,
- **Daimi arama ve zaman aşımı bürosu**
Faili tespit edilemeyen suçların faillerinin aranması, zaman aşımı süresi dolmuş olan soruşturma evraklarının tespiti, suç failinin belirlenmesi hâlinde soruşturmanın yapılması,
- **Basın bürosu**
Basın yoluyla işlenen suçların soruşturmalarını yapmak, basımcı tarafından getirilen her türlü yayını almak ve alındı belgesi vermek, süreli yayınların çıkarılması için gerekli beyannameleri kontrol ve kabul etmek, incelemek ve müteakip işlemlerini yapmak,
- **infaz bürosu**
Ceza mahkemelerinden verilen kesinleşmiş mahkûmiyet kararları (ilamların) ile hukuk mahkemelerinden gönderilen tedbir kararlarının infaz işlemlerini yürütmek,
- **Yakalama bürosu**
Cumhuriyet başsavcılığı, mahkemeler ve diğer adliyelerden gelen yakalama evrakının infaz edilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yapar.
- **Talimat bürosu**
Başka yer Cumhuriyet başsavcılıklarından gönderilen talimatların (soruşturma işlemlerine ilişkin talepleri) gereğini yerine getirmek,
- **Emanet bürosu**
Cumhuriyet başsavcılığı veya ceza mahkemelerinden gönderilen suç eşyasının kaydı ve muhafazası işlemlerini yürütür.
- **Esas bürosu / masası**
Cumhuriyet başsavcılığı esas defterine kaydedilmesi gereken işlemlerle ilgili görevleri yerine getirmek,

➤ **Bakanlık muhabere bürosu**

Adliyenin Adalet Bakanlığı ile olan yazışmalarını yürütür. Cumhuriyet başsavcısınınca verilen diğer işleri yapar. Bakanlıktan gelen inceleme ve ön (ihzari) soruşturmalara ilişkin yazı işlerini yürütür.

➤ **Genel muhabere bürosu**

Diğer kurum ve kuruluşlardan Cumhuriyet başsavcılığına gelen yazıların; kaydedilip tasnifi yapılarak ilgili yerlere göndermek,

Mahkemeler, diğer adalet daireleri ve Cumhuriyet başsavcılığı bürolarından diğer kurum ve kuruluşlara gönderilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gelen yazı ve evrakın tasnifini yaparak ilgili yerlere göndermektir.

➤ **İdari işler müdürlüğü görevleri**

Adliyenin rahat işleyişini sağlamak üzere idari hizmetlerin (ısıtma, soğutma, temizlik, sivil savunma, güvenlik, bakım-onarım, malzeme temini, ayniyat işlemleri vb.) yürütülmesi,

Çalışılan mali yıldaki harcamalara göre bir sonraki mali yılda ihtiyaç duyulan ödenek miktarını tespit ederek bu konuyla ilgili cetvel ile yıl içinde periyodik olarak hazırlanan ödenek durum cetvellerinin Adalet Bakanlığına gönderilmesi, harcama ve ödemelerle ilgili işlemlerin yürütülmesidir.

➤ **Adli sicil müdürlüğü / şefliği**

Adli sicil kayıtlarıyla ilgili işlemler yürütülür.

➤ **Denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü**

Mahkemeler tarafından verilen adli kontrol ve tedbir kararlarının infazını sağlamaktır.

➤ **Bilgi işlem müdürlüğü / şefliği**

Adliyenin bilgi işlem ve teknolojik hizmetlerini yürütmek, UYAP sisteminin işleyişini sağlamaktır.

➤ **Bilgi edinme bürosu**

Bilgi Edinme Kanunu ve Yönetmeliği uyarınca adli birimlerden istenebilecek bilgilerin verilmesi ile ilgili işlemleri yürütmektir.

1.1.2. Adli Kolluk Görev ve Yetkileri

Adli kolluk, soruşturmaları yürüten muhakkikin emrinde görev yapan, soruşturmanın sıhhatli biçimde yürütülmesini temin eden görevlilerdir.

Soruşturma işlemleri, Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda öncelikle adli kolluğa yaptırılır. Adli kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcısının adli görevlere ilişkin emirlerini yerine getirir. Adli kolluk, adli görevlerin haricindeki hizmetlerde,

üstlerinin emrindedir. Diğer kolluk birimlerinin adli kolluk görevi Cumhuriyet savcısının talebi hâlinde, diğer kolluk birimleri de adli kolluk görevini yerine getirmekle yükümlüdür.

Olay yerinde görevine ait işlemlere başlayan adli kolluk görevlisi, bunların yapılmasına engel olan veya yetkisi içinde aldığı tedbirlere aykırı davranan kişileri, işlemler sonuçlanıncaya kadar ve gerektiğinde zor kullanarak bundan men eder.

Adli kolluk görevlileri, kendilerine yapılan bir suça ilişkin ihbar veya şikâyetleri; el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri derhâl Cumhuriyet başsavcılığına ve *en üst dereceli kolluk amirine* bildirir ve ilgili Cumhuriyet savcısının emri doğrultusunda işin aydınlatılması için gerekli soruşturma işlemlerine başlar.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 135'inci maddesinin altıncı fıkrasında sayılan suçlar nedeniyle yapılan soruşturmaların aşamaları hakkında Cumhuriyet savcısı tarafından doğrudan veya varsa ilgili Cumhuriyet başsavcı vekili aracılığıyla Cumhuriyet başsavcısına yazılı olarak bilgi verilmesi zorunludur. Bu bildirim yazıları görüldü şerhinden sonra soruşturma dosyasında muhafaza edilir.

En üst dereceli kolluk amiri, adli kolluk hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi amacıyla adli kolluk görevlileri üzerinde gözetim, denetim, planlama ve gerektiğinde diğer idari tedbirleri almaya ve iş bölümünü yapmaya yetkilidir.

Bir ölümün doğal nedenlerden meydana gelmediği kuşkusunu doğuracak bir durumun varlığı veya ölünün kimliğinin belirlenememesi hâlinde; kolluk görevlisi, durumu derhâl Cumhuriyet başsavcılığına bildirmek ve Cumhuriyet savcısının emri doğrultusunda soruşturma işlemlerine başlamak zorundadır.

Cumhuriyet savcısı, adli kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı hâle dönüştürülerek mümkün olması hâlinde en seri iletişim vasıtasıyla ilgili kolluğa bildirir; aksi hâlde ilgili kolluk görevlilerince alınmasına hazır edilir. Ancak, kolluk görevlisi emrin yazılı hâle getirilmesini beklemeden sözlü emrin gereğini yerine getirir.

Suçüstü hâli ile gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, Cumhuriyet savcısına erişilemiyorsa veya olay genişliği itibarıyla Cumhuriyet savcısının iş gücünü aşıyorsa, sulh ceza hâkimi de bütün soruşturma işlemlerini yapabilir. Bu durumda adli kolluk görevlileri, sulh ceza hâkimi tarafından emredilen tedbirleri alır ve araştırmaları yerine getirir.

Adli kolluk görevlileri, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, Cumhuriyet savcısının emirleri doğrultusunda şüphelinin lehine veya aleyhine olan tüm delilleri, kanunda ön görülen koşullara uyarak toplamak, muhafaza altına almak ve bunları bir fezleke ile Cumhuriyet savcısına sunmakla yükümlüdür. Hukuka aykırı delil elde edildiğinin tespiti hâlinde, fezleke bu hususa da yer verilir. Adli kolluk görevlileri diğer soruşturma işlemlerini de aynı titizlikle yerine getirir.

Olay yerinde görevine ait işlemlere başlayan adli kolluk görevlisi, bunların yapılmasına engel olan veya yetkisi içinde aldığı tedbirlere aykırı davranan kişileri, işlemler sonuçlanıncaya kadar önce sözlü olarak ikaz eder; uyulmaması hâlinde zor kullanarak olay yerinden uzaklaştırır. İlgilinin ısrarı hâlinde yakalama işlemi uygulanır.1.2. Şikâyet İhbar Tür ve Özellikleri

Cumhuriyet başsavcılığına yapılan bütün suç ihbarlarının, müracaatların, şikâyetlerin ilk kabul edildiği yer müracaat kalemidir. Müracaat kaleminde, zabıttan getirilen evrak ile suçüstü hükümlerine göre yürütülen soruşturmaların ilk işlemlerinin yapıldığı bölümdür. Bazı küçük adliyelerde ayrı bir müracaat kalemi olmayabilir. Bu hâlde savcılık yazı işleri kalemi bu hizmetleri yürütür.

Müşteki (şikâyetçi) ve ihbarcılarının şikâyet dilekçeleri burada ilgili zabıt kâtibi tarafından teslim alınır. Görevli, müracaatı Cumhuriyet savcısına havale ettirdikten sonra soruşturma defterine kayıt eder. Dilekçeler tutanaklara geçer. İlgili durumlar hakkında soruşturmaya geçilir.

Delil niteliğindeki belgeler evrakına eklenir. Kıymetli evrak mevcut ise usulüne uygun olarak emanete alınıp makbuzu bu evraka iliştilir. Bu işlemleri görevli zabıt kâtibi yapar (Suç Eşyası Yön. madde 5).

İlgililer hakkında parmak izi ve rapor aldırılması gerekiyorsa bir yazı ile ilgili birimlere rapor için sevk işlemi yapılır (CMK 81. madde).

Hukukumuzda genel olarak suçlar resen soruşturulur ve kovuşturulur. Bununla beraber bazı suçlar bakımından bu resen takipten ayrılarak soruşturma ve kovuşturma için suçtan zarar görenin müracaatı, şikâyeti aranmıştır. Bu nedenle kanunda şikâyet tabi suçlar açıkça gösterilmiştir. Bir suç hakkında ilgili kanunda şikâyetle ilgili bir düzenleme yoksa o suçun resen takibi gereken suç olduğu anlaşılır.

İhbar ve şikâyet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir araştırma yapılmasını gerektirmeksizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikâyetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilir. Bu durumda şikâyet edilen kişiye şüpheli sıfatı verilemez. Soruşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar, varsa ihbarda bulunana veya şikâyetçiye bildirilir ve bu karara karşı 173'üncü maddedeki usule göre itiraz edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma işlemlerini başlatır. Bu fıkra uyarınca yapılan işlemler ve verilen kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından görülebilir.

Bazı suçların (hakaret, konut dokunulmazlığı, taksirle yaralama gibi) soruşturulması şikâyet koşuluna bağlanmıştır. Suçun mağduru (zarar gören) şikâyetçi olmadığı sürece soruşturmaya başlanmaz. Şikâyetinden vazgeçmesi durumunda devam eden soruşturma ve kovuşturma işlemlerine son verilir.

Şikâyetin konusu “eylem”dir. Suçtan zarar gören kimse şikâyetinde, eylemle ilgili soruşturma yapılması istemini açıklamaktadır. Eğer bu koşul gerçekleşmezse savcılık soruşturma yapamayacak ve dolayısıyla fail cezalandırılmayacaktır.

CMK’nin 158/5. maddesi şikâyetin yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü yapılabilmesini kabul etmiştir. Buna göre şikâyet kural olarak yazılı şekle bağlı bir işlem olup tarih, imza gibi yazılı işleme ilişkin koşulların şikâyet koşulunda da gerçekleşmesi gereklidir.

Kovuşturma evresine geçtikten sonra suçun şikâyete tabi olduğu anlaşılırsa, mağdur açıkça şikâyetinden vazgeçmemiş ise yargılamaya devam olunacaktır (CMK 158/7. madde).

Şikâyetten vazgeçtikten sonra vazgeçmeyi geri alma mümkün değildir. Ceza muhakemeleri kanunu Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 90. maddenin 3. bendine göre; soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlı olmakla birlikte, çocuklara, beden veya akıl hastalığı, malullük veya güçsüzlükleri nedeniyle kendilerini idareden aciz bulunanlara karşı işlenen suçüstü hâllerinde kişinin yakalanması şikâyete bağlı değildir.

Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye’nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbarda veya şikâyetle bulunulabilir.

Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verir. Bu karar, suçtan zarar gören ile önceden ifadesi alınmış veya sorguya çekilmiş şüpheliye bildirilir. Kararda itiraz hakkı, süresi ve mercii gösterilir (CMK 172. madde).

1.2. Uzlaşma ve Uzlaştırmacı

Ceza Muhakemesi Hukuku’nda, mağdurların haklarının korunması ve suç faillerinin topluma kazandırılması amacıyla gelişen uzlaşma, mağdur ve failin, özgür iradeleriyle kabul etmeleri hâlinde, tarafsız bir üçüncü kişinin yardımıyla, suçtan ortaya çıkan sorunların çözümüne aktif olarak katıldıkları bir süreçtir. Uzlaşmaya katılım her iki taraf için de tamamen gönüllüdür ve süreçte gizlilik ilkesi esastır.

Uzlaşmada taraflar, mağdurun zararının giderilmesi hususunda bir anlaşmaya varmaya çalışırlar. Mağdurun zararının giderilmesi, mağdura bir miktar tazminat ödenmesi şeklinde olabileceği gibi, mağdur veya toplum için belirli bir kamu hizmetinde bulunulması şeklinde veya hukuka uygun başka herhangi bir edim şeklinde de olabilir.

Fotoğraf 1.1: Uzlaşma

Ceza adalet sistemimizde, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253. maddesiyle uzlaşmaya başvurulması olanaklı kılınmıştır. Uzlaştırmanın amacı, ceza adalet sisteminde, mağdurun yararlarının gözetilmesi, mağdurun tatmin edilmesi, suça karşı salt ceza yaptırımı uygulamak yerine zararın giderilmesi ve onarıma ağırlık verilmesidir.

Uzlaştırmanın hedefi, suçun işlenmesinden sonra fail ve mağdur arasında meydana gelen çekişmeyi, bir uzlaştırmacının girişimiyle çözmektir. Failin neden olduğu zararın giderilmesi, fail-mağdur arasındaki barış, uzlaşmanın asıl unsurunu oluşturur. Fail-mağdur arasındaki anlaşmada uzlaşma olabilmesi için zararın giderilmesinin sağlanması gereklidir.

Hukukumuzda kimlerin uzlaştırmacı olabileceği 5271 CMK'nin 253 ve 05/08/2017 gün ve 30145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **Ceza Muhakemesinde Uzlaştırma Yönetmeliği**'nin 48. maddelerinde düzenlenmiştir.

Şüpheli, sanık, mağdur ya da suçtan zarar görene Cumhuriyet savcısının onayı ile görevlendirilen uzlaştırmacı uzlaşma teklifinde bulunur. Uzlaştırmacı olarak atanabilecek kişilerin, baroya kayıtlı avukat olması hâlinde herhangi bir ön şart bulunmamaktadır. Ancak diğer hukukçuların uzlaştırmacı olarak atanabilmesi için ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından belirlenen uzlaştırmacı siciline kayıtlı olması gerekir. Ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı yargı çevresinde yeteri kadar uzlaştırmacı bulunmaması hâlinde, en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet başsavcılığı listesinden görevlendirme yapılabilir.

Uzlaştırmacı olarak görevlendirilecek kişilerin görevlerine başlamadan önce uzlaştırmacı eğitimi vermeye yetkili kurumlar tarafından eğitim almaları ve görev yaptıkları sürece eğitime tâbi tutulmaları sağlanır.

Uzlaştırmacı görevlendirildiği dosyada, hâkimin davaya bakamayacağı ile tarafsızlığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı reddini gerektiren hâllerin bulunması halinde, uzlaştırmacı olarak atanamaz. Bu hâllerin varlığı hâlinde uzlaştırmacı, durumu Cumhuriyet savcısına bildirmek zorundadır.

1.2.1 Uzlaştırma Kapsamına Giren Suçlar

6763 sayılı Kanun'un 34. maddesi ile Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) değiştirilmiş ve uzlaşma kapsamına giren suçların kapsamı genişletilmiştir. Türk Ceza Kanunu'nda uzlaştırma kapsamına giren suçlar genel olarak aşağıda sayılmıştır:

1. Kasten Yaralama Suçu (TCK mad. 86, 3. fıkra hariç)
2. Kasten Yaralamanın İhmali Davranışla İşlenmesi (TCK mad. 88)
3. Taksirle Yaralama Suçu (TCK mad. 89)
4. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit (TCK mad. 106)
5. Tehdit Suçu (TCK mad. 106/1)
6. Konut ve İş Yeri Dokunulmazlığını İhlal Suçu (TCK mad. 116)
7. İş ve alışma Hürriyetinin İhlali Suçu (TCK mad. 117/1)
8. Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma (TCK mad. 123)
9. Hakaret Suçu (TCK mad. 125 3. fıkra a bendi hariç)
10. Haksız fiil nedeniyle veya karşılıklı hakaret (TCK mad. 129)
11. Kişinin Hatırasına Hakaret Suçu (TCK mad. 130)
12. Haberleşmenin Gizliliğini İhlal Suçu (TCK mad. 132)
13. Konuşmaları Dinleme ve Kayda Alma Suçu (TCK mad. 133)
14. Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu (TCK mad. 134)
15. Hırsızlık (TCK mad. 141)
16. Kullanma hırsızlığı (TCK mad. 146 2 cümle hariç)
17. Alacağın Tahsili Maksadıyla Cebir ve Tehdit Kullanılması (TCK mad. 150)
18. Mala Zarar Verme TCK mad. 151 19. İbadethaneler ve Mezarlıklara Zarar Verme Suçu (TCK mad. 153)
20. Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu (TCK mad.154/1)
21. Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK mad.155)
22. Bedelsiz Senedi Kullanma Suçu (TCK mad. 156)
23. Dolandırıcılık (TCK mad. 157)

24. Dolandırıcılığın, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi hali
25. Kayıp veya Ele Geçen Eşyayı Tasarruf Suçu (TCK. mad. 160)
26. Şirket veya Kooperatifler Hakkında Yanlış Bilgi Verme Suçu (TCK mad. 164)
27. Suç Eşyasını Satın Alma veya Kabul Etme Suçu (TCK mad. 165)
28. Bilgi Vermeme Suçu (TCK mad. 166)
29. Açığa İmzanın Kötüye Kullanılması Suçu (TCK mad. 209/1)
30. Aile Hukuku Yükümlülüğünün İhlali Suçu (TCK mad. 233/1)
31. Çocuğun Kaçırılması ve Alıkonulması Suçu (TCK mad. 234)
32. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, TCK mad. 239)
33. Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret (TCK mad. 341)
34. Yabancı Devlet Temsilcilerine Karşı İşlenen Suçlar (TCK mad. 342)
35. Mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla, suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar (CMK mad. 253/1-c)

Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez.

Ayrıca şüpheli ya da sanık tarafından uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmesi hâlinde, uzlaştırma yoluna gidilemez.

1.2.2. Uzlaşma Yazışmaları

Uzlaştırmacı dosya örneğini teslim aldığı tarihten itibaren 30 günlük süre içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırmak zorundadır. Bu süre Cumhuriyet savcısının kabulü ile ancak 20 gün daha uzatılabilir. Uzlaştırmacı müzakerelerin ve anlaşmanın alacağı zamanı da dikkate alarak bu süre sınırlamasını gözeterek hazırlık çalışmalarını tamamlamalıdır. Bu süre düzenleyici bir süredir.

Uzlaştırmacının ilk yapacağı iş görevlendirildiği dosya örneğini almaktır. CMK'nin 253/11. maddesi uyarınca görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Cumhuriyet savcısı uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

T.C.
MERSİN
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

DOSYA NO : 2017/12345 Soruşturma

UZLAŞTIRMACI GÖREVLENDİRME VE TESLİM TUTANAĞI

Şüpheli A.....B.....'nin müşteki C..... D.....'ye yönelik taksirle yaralama suçu nedeniyle 5271 sayılı CMK 253/9 maddesi uyarınca tarafları uzlaştırmak üzere aşağıda kimlik tespiti yapılan uzlaştırmacı Ö..... K..... resen tayin edilmekle, huzura alındı. Kimliğinin tespitine geçildi.

UZLAŞTIRMACI: Ö..... K....., 1967 doğumlu. Mersin Cumhuriyet Başsavcılığı uzlaştırmacı listesinde bulunur. Mersin .....de görev yapar. Engel hâli yok. Yapacağı işin ehli, usulen yemini yaptırıldı. Soruşturma dosyası kendisine tevdi edildi. Uzlaştırmacıya;

- Şüpheli ile mağdurun veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunması,
- Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olmaması hâlinde, uzlaşma teklifinin kanuni temsilcilerine yapılacağı,
- Uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yolu ile uzlaştırma bürosu üzerinden yapabileceği,
- Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklif formu tebliğinden itibaren üç gün içinde uzlaşma teklifini kabul ettiğini bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılacağı,
- Uzlaşma teklifinde kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukuki sonuçlarının hatırlatılacağı,
- Uzlaştırmacıya soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğu hususları hatırlatıldı.
- Uzlaştırmacıya dosyayı teslim aldığı tarihten itibaren CMK 253/12 maddesi uyarınca en geç 30 gün içerisinde uzlaştırma işlemlerinin sonuçlandırılması gerektiği ve bu sürenin en çok 20 gün daha uzatılabileceği hususu hatırlatıldı.

SORULDU: Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 64/5. maddesine göre "Görevimi adalete bağlı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim" sözleriyle yemini yaptırıldı, "Yapacağım işi anladım." dedi.

Dosya kendisine teslim edilerek uzlaştırma raporunu sunmak üzere 30 gün süre verilmesine karar verilerek işbu tutanak birlikte imza altına alınmıştır. 15/08/2017

A..... Z.....	D.....Y.....	Ö..... K.....
Cumhuriyet Savcısı	Zabıt Kâtibi	Dosyayı Teslim Alan Uzlaştırmacı
e-imzalıdır		

Form 1.2: Uzlaştırmacı Görevlendirme ve Teslim Tutanağı

Dosya örneğini inceleyen uzlaştırmacının, müzakere öncesi mağdurun zararının ne olduğunun, miktarının ve niteliğinin tespitini yapması; mağdur ve failin belgelere yansıyan kişiliklerini değerlendirip seçeceği müzakere şeklini ve planlamasını buna göre yapmalıdır.

Ayrıca uzlaştırmacının mağdur ile fail arasındaki somut ihtilafın ne olduğunu, şiddetini, bu ihtilafın nedenlerini ve mağdurun veya mağdurun çevresinin bu ihtilaftan nasıl etkilenmiş olabileceğini, failin sorumlu tutulduğu eyleminin nedenlerini ve failin de bu ihtilaftan nasıl etkilendiğini değerlendirmesi de izleyeceği yöntemde faydalı olacaktır.

Uzlaştırma, Cumhuriyet savcısının denetimi altında yürütülen bir faaliyettir. Uzlaştırmacı müzakereler sırasında izlenmesi gerekli yöntem ile ilgili olarak her zaman Cumhuriyet savcısı ile görüşebilir.

Uzlaştırmacı uzlaşma müzakerelerine başlamadan önce taraflar için aşağıdaki örnekte görüldüğü gibi bir uzlaşma teklif formu düzenler.

T.C. MERSİN CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI UZLAŞMA TEKLİF FORMU (Soruşturma safhası için) SORUŞTURMA NO: 2016/		
A. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253'üncü maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu .....suçunun uzlaşmaya tabi olması nedeniyle aşağıda açık kimliği belirtilen kişiye bu formun (D) bölümünde yer alan uzlaşmanın mahiyeti ile uzlaşmayı kabul veya reddetmenin hukuki sonuçları anlatılarak uzlaşma teklifinde bulunulmuştur. / /2016 ..... Uzlaştırmacı		
B. UZLAŞMA TEKLİFİ YAPILAN	1. ( ) Mağdur 2. ( ) Müşteki 3. ( ) Suçtan Zarar Gören 4. ( ) Suçtan Zarar Görenin Kanuni Temsilcisi 5. ( ) Şüpheli 6. ( ) Şüphelinin Kanuni Temsilcisi	
C. UZLAŞMA TEKLİFİ YAPILAN KİŞİNİN	1. T.C. Kimlik No	
	2. Adı Soyadı	
	3. Baba Adı	
	4. Anne adı	
	5. Doğum Yeri ve Tarihi	
D. Uzlaşmanın mahiyeti ile uzlaşmayı kabul veya reddetmenin hukuki sonuçları		

1. Uzlaşma, suçtan doğan zararın kısmen veya tamamen giderilmesi, eski hâlin iadesi veya hukuka uygun maddî veya manevî diğer bir edim karşılığında ya da uzlaşmayı sağlayacak diğer bir usulle iki tarafın anlaşmasıdır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi durumunda mağdur ya da suçtan zarar görenin her türlü hukukî dava ve takip haklarının sona ermesi karşılığında şüpheli hakkındaki suç soruşturması aşağıdaki koşullarla son bulacaktır.
2. Uzlaştırma teklifini kabul ederek bu konuda karşı tarafla görüşme, suçu kabul veya haklarından vazgeçme anlamına gelmez. Bu durum tarafların sahip oldukları haklarda bir kayba da yol açmaz.
3. Taraflar uzlaştırma teklifini kabul etseler dahi, görüşmeler sonucunda uzlaşmak zorunda olmayıp, uzlaşma sağlanana kadar bu yöndeki iradelerinden vazgeçebilirler. Vazgeçme, hak kaybına yol açmaz.
4. Uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren en geç üç gün içinde teklifi yapan uzlaştırmacıya karar bildirilmediği takdirde, teklif reddedilmiş sayılır.
5. Uzlaşma teklifi reddedilmesine rağmen taraflar, uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.
6. Teklifin reddedilmesi ya da teklifin kabul edilmesi sonrası uzlaştırma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması halinde bir daha uzlaşma yoluna başvurulamaz.
7. Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suça ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbirlerinin uygulanmasına engel değildir.
8. Taraflara büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı tarafından uzlaşma teklifinde bulunulur ve kabul edilmesi halinde taraflar bu kişi tarafından uzlaştırılır.
9. Uzlaştırma müzakereleri sırasında tarafların konuyla ilgili olarak yapacakları açıklamalar mevcut soruşturmada ve disiplinle ilgili olanlar da dahil olmak üzere, hiçbir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.
10. Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar görenler ile bu kişilerin kanunî temsilcisi, müdafisi ve vekil katılabilir.
11. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisinin ya da vekilin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi hâlinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.
12. Uzlaşmanın tarafların özgür iradelerine dayandığı ve edimin hukuka uygun olduğu Cumhuriyet savcısı tarafından belirlendiği takdirde, uzlaşma raporu veya belgesi hüküm ifade eder.
13. Uzlaşma gerçekleştiği ve edim defaten yerine getirildiği takdirde, şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı verilir. Bu husus, adlî sicile kaydedilmez.
14. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside bağlanması veya süreklilik arz etmesi hâlinde; Kanunun 171 inci maddesindeki şartlar aranmaksızın şüpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir. Erteleme süresince dava zamanaşımı işlemez.
15. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin

yerine getirilmesi hâlinde, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilir. 16. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verildikten sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından, Kanunun 171 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki şartlar aranmaksızın kamu davası açılır. 17. Uzlaşmanın sağlanması hâlinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat, eski hâlin iadesi veya diğer bir tazminat davası açılmaz. Açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. 18. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri yargılama giderlerinden sayılır, ilgili ödenekten karşılanır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi durumunda, bu ücret ve giderler Devlet Hazinesi üzerinde bırakılır. 19. Uzlaşmanın gerçekleşmemesi hâlinde uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri hakkında Kanunun yargılama giderlerine ilişkin hükümleri uygulanır. 20. Şüphelinin edimini yerine getirmemesi hâlinde uzlaşma raporu veya belgesi 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilâm mahiyetinde belgelerden sayılır. 21. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek Cumhuriyet savcısına verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez. 22. Uzlaşma sağlanamadığı takdirde, Cumhuriyet savcısı, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı olup, üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren uzlaşmaya tabi suçlardan dolayı, yeterli şüphenin varlığına rağmen, Kanunun 171 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki koşulların birlikte gerçekleşmesi hâlinde kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verebilir.	
E. Bu formun (D) bölümünde yer alan 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253'üncü maddesi çerçevesinde uzlaşmanın mahiyeti, uzlaşmayı kabul veya reddetmenin hukukî sonuçlarını anladı. Formun bir örneğini aldı.	
Şahsıma yapılan uzlaşma teklifini;	
İnceleyip üç gün içinde beyanda bulunmak istiyorum.	
Kabul ediyorum.	
Kabul etmiyorum.	

Form1.3: Uzlaşma Teklif Formu

Uzlaştırma müzakereleri doğrudan (mağdur ve failin yüz yüze görüşmesiyle) gerçekleştirilebileceği gibi, dolaylı olarak (uzlaştırıcının, toplantıya bizzat katılmak istemeyen taraflar arasına gidip gelmesi yoluyla) da gerçekleştirilebilir.

Yapılan uzlaştırma müzakereleri sonucunda uzlaşma sağlanması ya da sağlanamaması hallerinde Form 1.4.'teki uzlaştırma raporunun uzlaştırmacı tarafından doldurulması gereklidir.

UZLAŞTIRMA RAPORU ÖRNEĞİ

Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma No	: 2017/.....
Uzlaştırıcının	:
Adı ve Soyadı	:
T.C. Kimlik Numarası	:
Adresi	:
Görevlendirme Tarihi	: 11.09.2017
Görevi Tebellüğ Tarihi	: 11.09.2017
Dosya İçindeki Belgelerin Birer Örneğinin	
Verildiği / Uzlaştırma Süresinin Başladığı Tarih	: 11.09.2017
Ek Süre Verilme Tarihi	: Ek süre istenmedi.
Müştekinin	:
Adı ve Soyadı	:
T.C. Kimlik Numarası	:
Adresi	:
Müştekinin	:
Adı ve Soyadı	:
T.C. Kimlik Numarası	:
Adresi	:
Şüphelinin	:
Adı ve Soyadı	:
T.C. Kimlik Numarası	:
Adresi	:

Raporun Düzenlendiği Yer ve Tarihi : Mersin Adliyesi Uzlaştırma

Odası

22.09.2017

Uzlaşma Konusu Suç / Suçlar : **Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma**

Uzlaştırma Sonucu : **UZLAŞMA SAĞLANMIŞTIR.**

Taraflar uzlaşma müzakeresine davet edilmiş olup müzakere için belirlenen yer ve tarihte müştekilerin ayrı ayrı hazır bulundukları anlaşarak uzlaşma müzakerelerine geçilmiştir. Taraflara uzlaşma müzakeresine başlamadan önce kendilerine uzlaşmanın mahiyeti ve vereceği kararların hukuki sonuçları ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Kendilerine açıklanan uzlaşmanın mahiyetini ve hukuki sonuçlarını anladıklarını beyan etmişler ve imzaları ile tasdik etmişlerdir.

Müşteki A.....B.....; uzlaştırmacı tarafından kendisine açıklanan uzlaşmanın mahiyetini ve hukuki sonuçlarını anladığını, soruşturma konusu olay ile ilgili olarak Y....Z.... ile uzlaştırmacı huzurunda kendisinden özür dilemesi hâlinde uzlaşmak istediğini, başka herhangi bir talebi olmadığını beyan edip imzası ile tasdik etmiştir.

Müşteki C..... D.....; uzlaştırmacı tarafından kendisine açıklanan uzlaşmanın mahiyetini ve hukuki sonuçlarını anladığını, soruşturma konusu olay ile ilgili olarak Y....Z.... ile uzlaştırmacı huzurunda kendisinden özür dilemesi hâlinde uzlaşmak istediğini, başka herhangi bir talebi olmadığını beyan edip imzası ile tasdik etmiştir.

Şüpheli Y.....Z.....; uzlaştırmacı tarafından kendisine açıklanan uzlaşmanın mahiyetini ve hukuki sonuçlarını anladığını, soruşturma konusu olay ile ilgili olarak Müşteki A....B..... ve Müşteki C.....D....'den uzlaştırmacı huzurunda özür dileyerek uzlaşmak istediğini beyan edip imzası ile tasdik etmiştir.

Yapılan uzlaşma müzakerelerinde, tarafların uzlaşma beyanları doğrultusunda, şüpheli Y....Z...., uzlaştırmacı huzurunda müşteki A....B..... ve müşteki C.....D'den ayrı ayrı özür dileyerek edimi yerine getirmiş;

Sonuç olarak taraflar arasında **UZLAŞMA SAĞLANMIŞTIR.**

Yapılan giderler : Herhangi bir gider yapılmamıştır.

İmzalar

Müşteki : A.....B.....

Müşteki : C.....D.....

Şüpheli : Y.....Z.....

Uzlaştırmacı : Ö..... K.....

Mersin Cumhuriyet Savcısı

ONAY ŞERHİ

Form 1.4: Uzlaşma sağlanmış bir uzlaştırma raporu örneği

Müzakerelerin bitiminde, uzlaştırmacı her sayfasını taraflara imzalattığı evrakları ve düzenleyip taraflara imzalattığı raporu savcıya verir. Uzlaştırmacı, soruşturma dosyasından aldığı belge örneklerini de raporla birlikte iade eder (mad. 253/15). Savcı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığını ve uzlaşma konusu edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse, rapor veya belgeyi onaylayarak soruşturma dosyasına koyar (mad. 253/17).

1.3. Yazılı ya da Sözlü Şikâyeti Tutanağa Geçirme Usulleri

Şikâyet dilekçesi üzerine Cumhuriyet Savcısının odasında CMK'nin 234. madde gereğince mağdurun kimliği saptandıktan ve kişisel bilgileri öğrenildikten sonra mağdurun hakları söylenir ve zabıt kâtibi tarafından şikâyet tutanağı hazırlanır.

➤ **Mağdurun hakları (CMK 234. madde)**

- Delillerin toplanmasını isteme,
- Soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak koşuluyla Cumhuriyet savcısından belge örneği isteme,
- Vekili yoksa baro tarafından kendisine bir avukat görevlendirilmesini isteme,
- CMK 153. maddeye uygun olmak koşuluyla vekili aracılıyla soruşturma belgelerini ve el konulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceletme,
- Cumhuriyet savcısının kovuşturmaya yer olmadığı yönündeki kararına kanunda yazılı usule göre itiraz hakkını kullanma haklarının bulunduğu açıkça anlatılır.

**T.C.
ANKARA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI**

Soruşturma No: 2015/11224

(CMK 234)

MAĞDUR İFADE FORMU

(Mağdur 18 Yaşından Büyükse)

İFADEYİ ALAN C.SAVCISI : .....

İFADEYİ YAZAN Z.KATİBİ : .....

İFADENİN ALINDIĞI YER : CUMHURİYET SAVCISI ODASI

İFADENİN ALINDIĞI TARİH : 27.09.2011

İFADE VEREN MAĞDURUN AÇIK KİMLİĞİ T.C.NO : ..... (dilekçe ekindeki kimlik belgesinde mevcuttur.)

İŞİ-TAHSİLİ :.....

YERLEŞİM YERİ :.....(Dilekçedeki adreste oturur.)....

İŞ YERİNİN VEYA GEÇİCİ OLARAK OTURDUĞU YERİN ADRESİ TEL
NO:.....

CMK'nin 234. maddesi gereğince mağdurun kimliği saptandıktan ve kişisel bilgileri öğrenildikten sonra;

Delillerin toplanmasını isteme, soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak koşuluyla Cumhuriyet savcısından belge örneği isteme, vekili yoksa baro tarafından kendisine bir avukat görevlendirilmesini isteme, CMK 153. maddeye uygun olmak koşuluyla vekili aracılığıyla soruşturma belgelerini ve el konulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceletme, Cumhuriyet savcısının kovuşturmaya yer olmadığı yönündeki kararına kanunda yazılı usule göre itiraz hakkını kullanma haklarının bulunduğu açıkça anlatıldı.

MAGDUR BEYANINDA: Avukat istemiyorum. CMK 234. maddedeki haklarımı anladım demekle; şikâyet ve delilleri

SORULDU: Az önce Cumhuriyet Başsavcılığınıza vermiş olduğum ve şu anda bana okumuş olduğunuz 28.07.2015 tarihli dilekçemi aynen tekrar ederim. Atatürk Caddesi No:60

Kızılay adresinde yer alan ..... Otelin işletme ortağım. Otelimde müşteri olarak kalan ..... adlı şahıs, 23.06.2015 tarihinde saat 24.00 sıralarında oteldeki odama ait anahtarları resepsiyondan alarak odamın kapısını açmış ve içeride masa üstünde bulunan markası ve imei nosu ekteki faturada yer alan cep telefonumu, komodinin kilitli olmayan çekmecesindeki 10.000 TL paramı çalarak kaçmıştır. Telefonumun ve paramın bulunarak iadesini istiyorum. Adı geçen şahıs hakkında yasal işlem yapılmasını istiyorum. “Şikâyetçiyim” dedi; başka bir diyeceği olmadığından beyanı okundu. CMK 234. maddedeki işlemler yerine getirilmekle tutanak içeriği birlikte imza altına alındı. 27.09.2015

MAĞDUR

Z.KÂTİBİ

CUMHURİYET SAVCISI

İmza

İmza

İmza

Form 1.5: Şikâyet ve İhbar Tutanağı

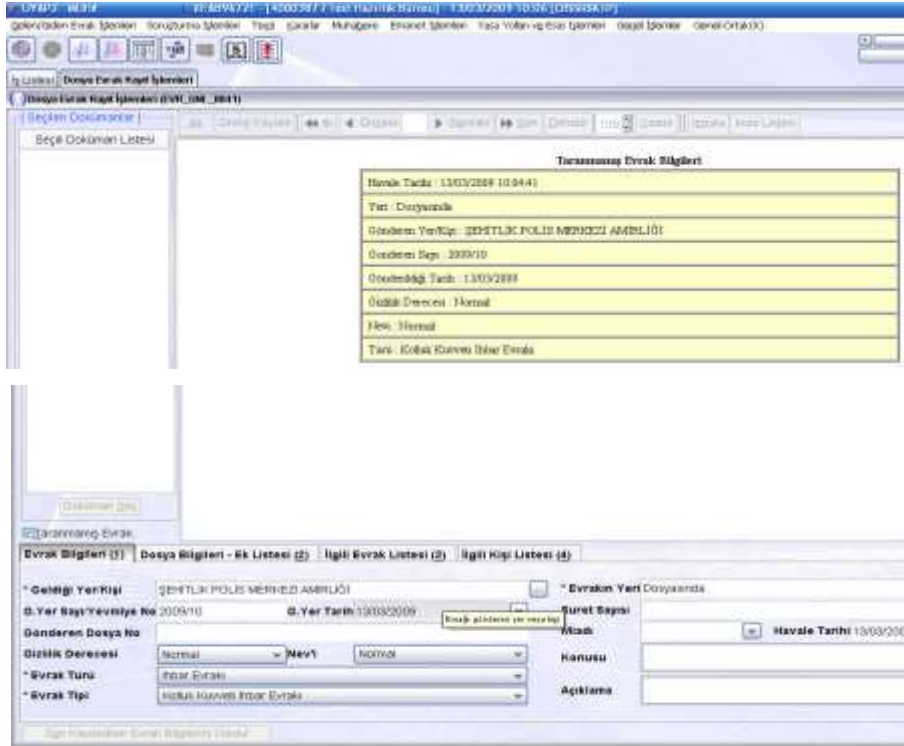
1.4. Mesleki Programda İlgili Menüdeki Kayıt İşlemleri

İhbar ve Şikâyet Tutanağının hazırlanmasında sırası ile aşağıdaki işlem adımları izlenir.

- UYAP ekranından gelen giden evrak işlemlerinden menüsünden dosya evrak kayıt işlemleri sekmesine tıklanır.

Fotoğraf 1.2: Dosya Evrak Kayıt İşlemleri Ekranı

Fotoğraf 1.3: Şikâyet Dilekçesi / Kolluk İhbar Evrakının Dosyaya Atılarak Dosya Oluşturma Ekranı

- Açılan ekrandan evrak bilgileri doldurulur.
- Dosya Bilgileri-Ek Listesi(2) sekmesi ile açılan ekranda Farklı Dosya butonuna basılır.

UYAP2 - MÜHÜR - ID:AB96721 - [4000387 / Test Hizmeti Bureau] - 13/03/2009 10:06 [CROSSKIP]

Gelen/Giden Evrak İşlemleri Soruşturma İşlemleri Teyit İdarar Muhafaza Emanet İşlemleri Yasa Yolları ve Esas İşlemleri Gözet İşlemleri Genel İşlemleri

İş Listesi Dosya Evrak Kayıt İşlemleri

Dosya Evrak Kayıt İşlemleri (EVRK_GRE_0011)

Seçilen Dokümanlar

Seçili Doküman Listesi

Taranan Evrak Bilgileri

Henüz Tarih : 13/03/2009 10:04:41
Yeri : Dosyasında
Gönderen Yer/Kisi : SAHİTLİK POLİS MERKEZİ AMİRLİĞİ
Gönderen Sayı : 2009/10
Gönderildiği Tarih : 13/03/2009
Gönderen Derecesi : Normal
Nevi : Normal
Türü : Kolide Kurveta İdarar Evrakı

Doküman Seç

Taranan Evrak

Evrak Bilgileri (1) Dosya Bilgileri - Ek Listesi (2) İlgili Evrak Listesi (3) İlgili Kişi Listesi (4)

Dosya Bilgileri

* Dosya Türü : CBS Soruşturma Dosyası

* Dosya İşlemi : Soruşturma Dosyası Açma

Dosyayı İnceler Dosya Türünü Seçmek İçin Kullanılır

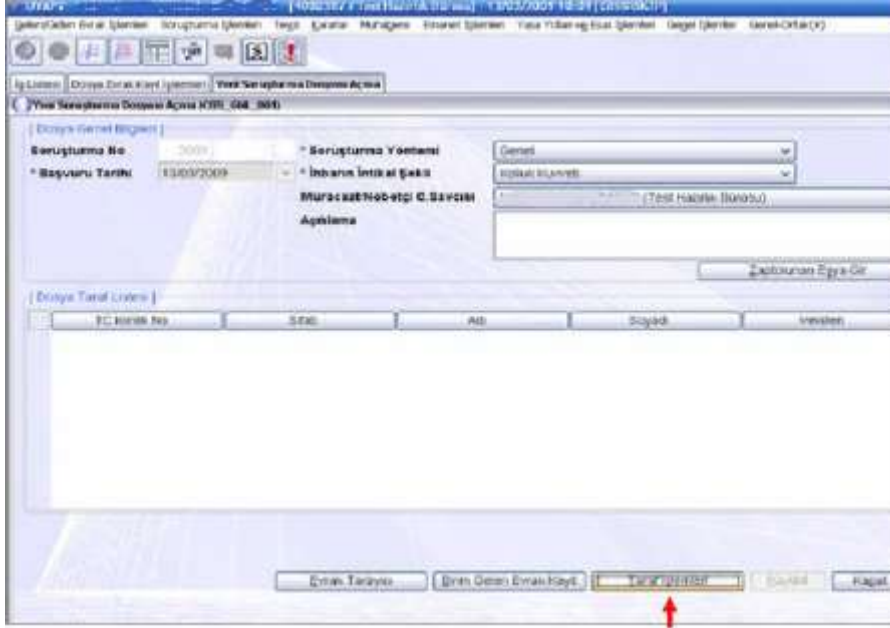
Dosyaları Farklı Dosya

Dosyalar

Ek

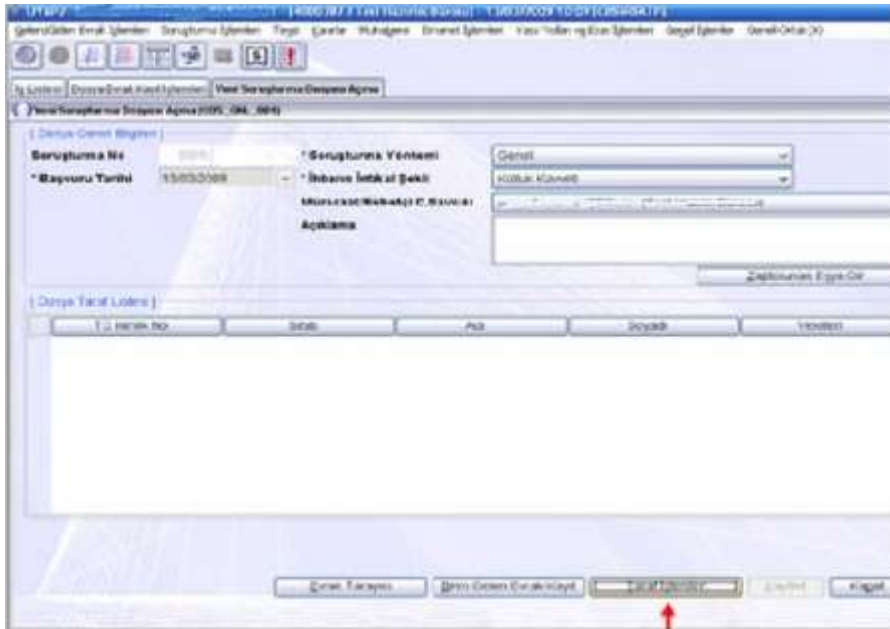
Fotoğraf 1.4: Dosya Bilgileri-Ek Listesi (2) Sekmesi Ekranı

- Açılan ekranda ilgili yerler doldurularak Kaydet tuşuna basılır.

Fotoğraf 1.5: Yeni Soruşturma Dosyası Açma Ekranı

- Açılan ekrandan **Tarafla İşlemleri** butonuna basılır.

Fotoğraf 1.6: Yeni Soruşturma Dosyası Açma Ekranı

- Açılan ekrandan **Dosyaya Taraf Ekle** butonuna basılır.

DYAP2 [4000357 / Test Hızırık Barış - 13/03/2009 10:09 CBSR5K1M]

Galery/Giden Erişim İşlemleri Soruşturma İşlemleri Tarih Kararlar Muhafaza Emanet İşlemleri Yasa Yolları ve Esas İşlemleri Gözetim İşlemleri Gözetim Ortak (x)

İçerik Dosya Erişim Kayıt İşlemleri Yeni Soruşturma Dosyası Açma **Dosya Taraf ve Tanık İşlemleri**

Dosya Taraf ve Tanık İşlemleri (155_0410)

Dosya Bilgileri

Dosya No 2009 / 155 **Açılış Tarihi** 13/03/2009 **Dosya Türü** CBS Soruşturma Dosyası

Birleştirme Bilgileri

Dosya Ayrıntı Bilgileri

TC Kimlik No	Sıfah	Adı	Soyadı	Vekilleri

Dosyadan Taraf Sil **Dosyaya Taraf Ekle** **Taraf Ayırma Göster** **Tarafta İlgili Tüm Dosyaları Göster**

Tarafta Sıfahı Değiştir **Taraf Bilgileri Güncelle** **Tarafta İlgili Taraf Ekle** **Membre Güncelle**

Başka Kişininle Değiştir **Tarafta Vekil Ekle** **Çoklu Taraf Ekle**

Fotoğraf 1.7: Dosya Taraf ve Tanık İşlemleri Ekranı

- Kişi arama bilgileri sekmesinde ilgili sorgulama kriterlerinden herhangi biri seçilerek sorgulanır.

Kişi Arama Bilgileri

[Uyap/Memris T.C. Kimlik No ile Sorgulama] [Memris/Uyap Sorgulama] [Kütük Bilgilerinden Sorgula] [Kişi Bilgilerinden Sorgula]

* T.C. Kimlik No [Sorgula]

* İl [ ]

* İlçe [ ]

* Cilt No [ ]

* Aile Sıra No [ ]

* Birey Sıra No [ ]

[Kütük Bilgilerinden Sorgula] [Kişi Bilgilerinden Sorgula]

[Kütük Bilgisi Veri Getir Yeri] [T.C. Kimlik No] [Adı] [Soyadı] [Kod Adı]

[Dosya Taraf Listesi]

[Sıra] [T.C. Kimlik No] [Adı] [Soyadı] [Kod Adı] [Ana Adı] [Baba Adı] [Doğum Tarihi] [Cinsiyeti]

* Dosyadaki Sıra [ ] [Taraf Türü] [Gözetim] [Çıkurum] [Gözetim] [Çıkurum] [Gözetim] [Çıkurum] [Gözetim] [Çıkurum]

Fotoğraf 1.8: Kişi Arama Bilgileri Sekmesi Ekranı

- Açılan ekrandan ilgili kişiye ait bilgiler doldurularak taraf sıfatı seçilir.
- Açılan ekrandan Kaydet düğmesine basılarak dosya açma işlemi gerçekleştirilir.

Kimlik Ana Bilgileri (1)

* T.C. Kimlik No [ ]

* Adı [ ]

* Soyadı [ ]

Baba Adı [ ]

Ana Adı [ ]

Kod Adı [ ]

Önceki Soyadı [ ]

[Doğum Tarihi]

[Gözetim] 1980 [ ]

[Çıkurum]

Doğum Yeri [ ]

Dini [ ]

Nüfus Bilgileri (2)

Uyruğu [ ]

Ölüm Tarihi [ ]

Cinsiyeti [ ]

Unvanı [ ]

Mesleği [ ]

Okur-Yazarlık [ ]

Öğrenim Durumu [ ]

Medeni Hali [ ]

Kan Grubu [ ]

Özellik Türü [ ]

Diğer Bilgiler (7)

Kayıtlı Adres Bilgileri (2)

Sanık Tutuklama Bilgileri (8)

Şahyet Bilgileri (4)

[Dosya Taraf Listesi]

[Sıra] [T.C. Kimlik No] [Adı] [Soyadı] [Kod Adı] [Ana Adı] [Baba Adı] [Doğum Tarihi] [Cinsiyeti]

* Dosyadaki Sıra [ ] [Taraf Türü] [Gözetim] [Çıkurum] [Gözetim] [Çıkurum] [Gözetim] [Çıkurum]

[Kaydet]

Fotoğraf 1.9: Kimlik Ana Bilgileri Ekranı

DEĞERLER ETKİNLİĞİ

Verilen emanetlere sahip çıkma ile ilgili sözleri araştırarak beğendiklerinizi not ediniz. Bu sözlerin ne anlatmak istediği hakkında öğretmeninizin gözetiminde sınıfınızda bir beyin fırtınası etkinliği oluşturulmasını sağlayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek Cumhuriyet başsavcılığına gelen ihbar ve şikâyet dilekçelerine ait işlemi yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Dilekçenin usulüne uygun olup olmadığını içerik ve imza bakımından kontrol ediniz.	➤ İhbar ve Şikâyet Dilekçesini içeriğine uygun olarak düzenlemelisiniz.
➤ Dilekçe verenle dilekçe sahibinin aynı kişi olup olmadığını kontrol ediniz.	➤ Kimlik belgeleri ile dilekçe sahibinin aynı kişi olup olmadığını kontrol etmelisiniz.
➤ Şikâyet dilekçesi verildikten sonra şikâyet tutanağı hazırlayınız.	➤ İfade alırken mağdurun kimliğini saptamalısınız. ➤ Kişisel bilgileri öğrenmelisiniz. ➤ Mağdurun haklarını söylemelisiniz. ➤ Zabıt kâtabi tarafından şikâyet tutanağı hazırlanır.
➤ İhbar ve şikâyet evrakına bir soruşturma dosyası açınız.	➤ UYAP'tan İhbar ve Şikâyet Evrakına bir soruşturma dosyası açmalısınız.
➤ Uzlaşma ve uzlaştırmacı kavramlarını tanımlayınız. ➤ Kimler uzlaştırmacı olabilir yazınız.	➤ Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliği incelemelisiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Müşteki ve ihbarcıların şikâyet dilekçeleri ilgili .....tarafından teslim alınır.
2. İhbar veya şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere.....olarak yapılabilir.
3. Bazı suçların (hakaret, konut dokunulmazlığı, taksirle yaralama gibi) soruşturulması
4. ....koşuluna bağlanmıştır.
5. Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin.....da ihbar veya şikâyetle bulunulabilir.
6. Ceza Muhakemesi Hukuku'nda mağdurların haklarının korunması ve suç faillerinin topluma kazandırılması amacıyla mağdur ve failin, özgür iradeleriyle kabul etmeleri hâlinde, tarafsız bir üçüncü kişinin yardımıyla, suçtan ortaya çıkan sorunların çözümüne aktif olarak katıldıkları sürece.....denir.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

7. ( ) Şikâyet suçtan zarar gören tarafından yapılır. Şikâyet hakkı kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardanır. Mirasçılara geçebilir.
8. ( ) Uzlaştırmanın amacı, ceza adalet sisteminde, mağdurun yararlarının gözetilmesi, mağdurun tatmin edilmesi, suça karşı salt ceza yaptırımını uygulamak yerine zararın giderilmesi ve onarıma ağırlık verilmesidir.
9. ( ) Kovuşturma evresine geçtikten sonra suçun şikâyet tabi olduğu anlaşılırsa, mağdur açıkça şikâyetinden vazgeçmemiş ise yargılamaya devam olunabilir.
10. ( ) Şikâyet kural olarak yazılı şekle bağlı bir işlem olup tarih, imza gibi yazılı işleme ilişkin koşulların şikâyet koşulunda da gerçekleşmesi gereklidir.
11. ( ) Uzlaşmaya katılım her iki taraf için de tamamen gönüllüdür ve süreçte gizlilik ilkesi esastır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgiler doğrultusunda Cumhuriyet başsavcısına dosya atama işlemlerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'ndan Cumhuriyet başsavcılığına verilen şikâyet ve ihbar dilekçeleri ile dosya aktarma işlemlerinin nasıl yapılacağını araştırınız.
- Cumhuriyet Başsavcılığı Kalem Hizmetleri Yönetmeliği'ni “adalet.gov.tr.” İnternet adresine girerek inceleyiniz.
- Cumhuriyet başsavcılığı resen soruşturma için yapılan işlemleri adliyeye giderek Cumhuriyet savcılıklarından araştırınız. İlgili belgeleri alınız, sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

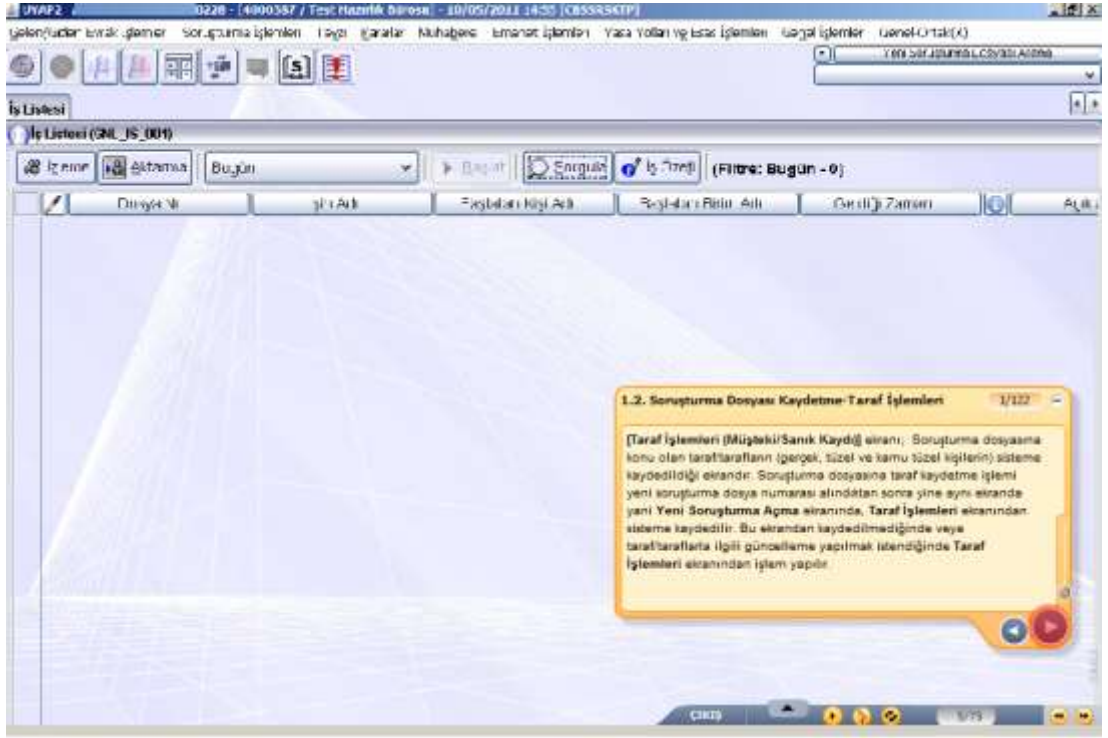
2. CUMHURİYET BAŞSAVCISINA DOSYA ATAMA İŞLEMLERİ

Bu öğrenme faaliyetimizde Cumhuriyet başsavcısına dosya atama işlemlerine ilişkin konular işlenecektir.

2.1. Mesleki Programda İlgili Menüdeki Kayıt İşlemleri

Cumhuriyet başsavcılığı, her şikâyet ve ihbarı işleme koyarak soruşturmasını başlatmak ve soruşturmanın sonucunu bir karara bağlamak zorundadır. Bunun için mesleki programda ilgili menüye girerek kayıt işlemlerini başlatır.

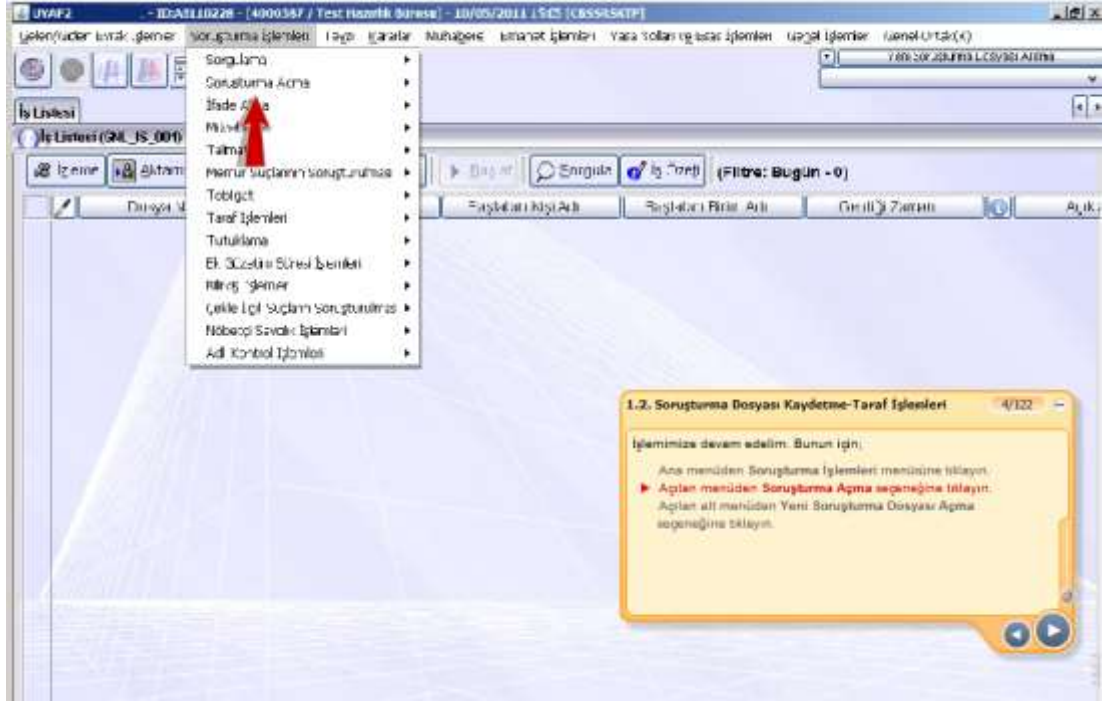
- Soruşturma numarası almak için mesleki programdan UYAP'a girilir.

Fotoğraf 2.1: Mesleki Program UYAP Ekranı

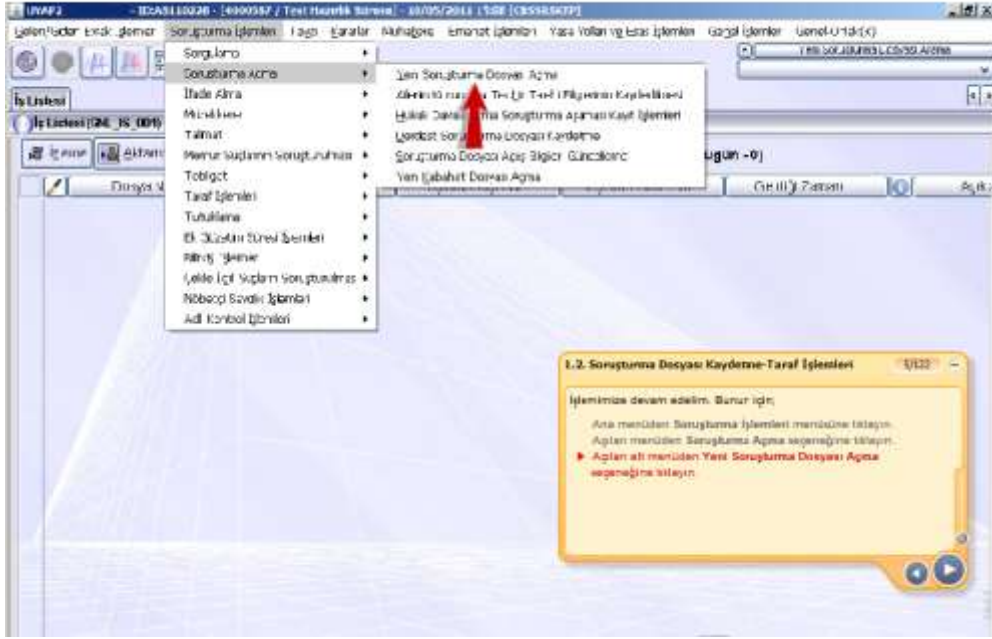
- Buradan ana menüden Soruşturma İşlemleri Menüsü seçilir. Açılan pencereden de Soruşturma Açma alt seçeneği seçilir.

Soruşturma İşlemleri menüsü altında Sorgulama, Soruşturma Açma, İfade Alma, Müzekkere, Talimat, Tebligat, Taraf İşlemleri, Tutuklama, Bilirkişi İşlemleri, Nöbetçi Savcılık İşlemleri gibi alt menü seçenekleri vardır.

Fotoğraf 2.2: Soruşturma İşlemleri Menüsü Ekranı

- Soruşturma Açma alt menüsünden Yeni Soruşturma Dosyası Açma seçeneği seçilir.

Fotoğraf 2.3: Soruşturma İşlemleri Menüsü Ekranı

- Karşımıza “Yeni Soruşturma Dosyası Açma” ekranı gelir. Bu ekrandan “Soruşturma Yöntemi” liste düğmesinden “Genel” seçeneği seçilir.

Fotoğraf 2.4: Yeni Soruşturma Dosyası Açma Ekranı

- İhbarın İntikal Şekli liste düğmesinden Kolluk Kuvveti seçeneği seçilir.
- Müracaat / Nöbetçi Cumhuriyet başsavcısı liste düğmesinden Ali TOPÇU Test Hazırlık Bürosu seçilir. Kaydet butonuna basılır.

Fotoğraf 2.5: Dosya Genel Bilgileri Ekranı

- Gelen Onay ekranından Tamam düğmesine basılır.

Fotoğraf 2.6 : Dosya Genel Bilgileri Onaylama Ekranı

Kayıt sonrası soruşturma evrakı, UYAP sistemi tarafından soruşturma numarası verilerek “Müracaat / Nöbetçi C. Savcısı” olarak atanan savcıya gönderilir.

2.2. Mesleki Programda Cumhuriyet Savcısına Dosya Aktarma İşlemleri

Zabıt kâtibi UYAP bilişim sistemini açarak “Soruşturma İşlemleri-Soruşturma Açma-Yeni Soruşturma Dosyası Açma” menüsünü kullanarak “Soruşturma Yöntemi, İhbarın İntikal Şekli, Müracaat / Nöbetçi Savcı” bilgilerini doldurarak kayıt yapar.

(Resim 2.7) Müracaat savcısı isterse kendi UYAP ekranından zabıt kâtibinin yaptığı kayıt işlemlerini bizzat yapabilir.

Fotoğraf 2.7: Cumhuriyet Başsavcılığı Yeni Soruşturma Açma Ekranı

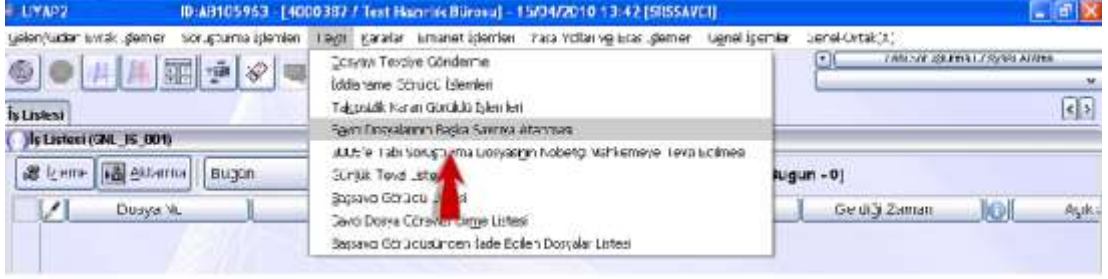
Kayıt sonrası soruşturma evrakı, UYAP sistemi tarafından soruşturma numarası verilerek “Müracaat / Nöbetçi Cumhuriyet Savcısı” olarak atanan savcıya gönderilir.

Soruşturma evrakının müracaat savcısına gönderilmesi durumunda, müracaat savcısı; adliyede hazır bulunan (mevcutlu) kişilerin ve müracaat edenlerin ifadelerini alır. Delil niteliğindeki belgeleri evraka ekler. Soruşturma evrakı ile birlikte kıymetli evrak ve eşyalara el koyulmuşsa, usulüne uygun olarak UYAP emanet eşya defterine kaydını yaptırarak emanet makbuzunu soruşturma evrakına ilştirir.

Şüphelilerin, kimliğinin tespiti için gerekli olması hâlinde, fotoğrafı, beden ölçüleri, parmak ve avuç içi izi, bedeninde yer almış olup teşhisini kolaylaştıracak diğer özellikleri ile sesi ve görüntüleri kayda alınmasını sağlayarak soruşturma evrakına ekler.

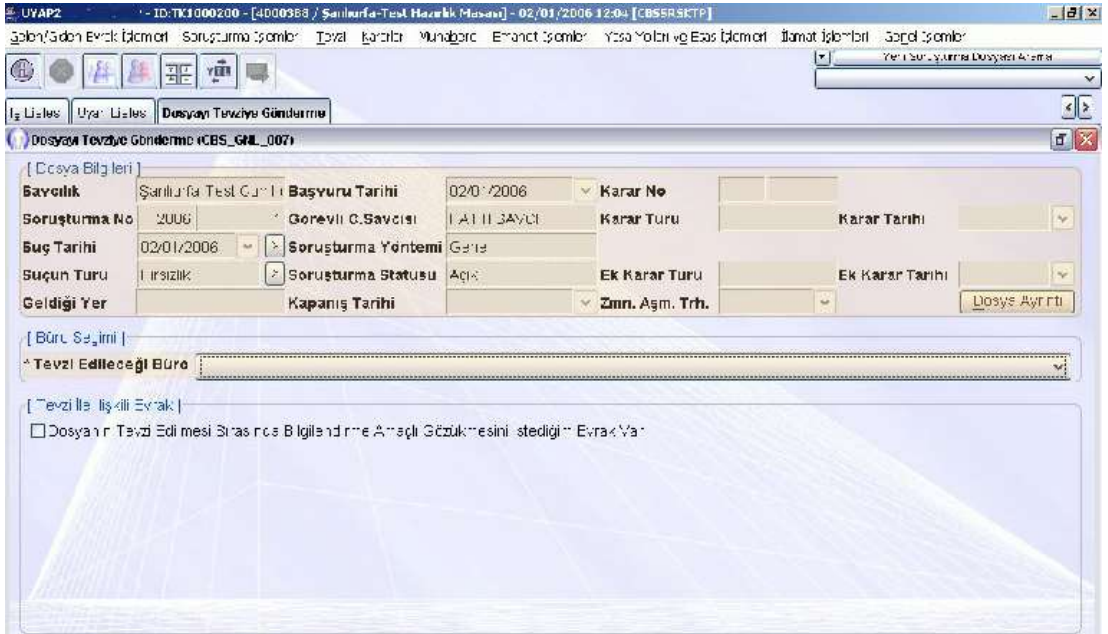
Müracaat savcısı soruşturma dosyasını Cumhuriyet başsavcısına göndermek için mesleki programdan;

- Tevzi (sunma) ana menüsünden “Tevzi-Dosyayı Tevziye Gönderme” ekranından, soruşturma evrakını tevzi edilmek üzere Cumhuriyet başsavcısı ve başsavcı vekilinin “Dosyanın Tevzi Edilmesi” ekranına gönderilir.

Fotoğraf 2.8: Dosyanın Tevzi Edilmesi Ekranı

- Sonra “Dosyayı Tevziye Gönderme” ekranından “Tevzi Edileceği Büro” seçilir ve “Ekran” kapatılır.

Fotoğraf 2.9: Dosyanın Tevziye Gönderme Ekranı

“Dosyanın Tevzi Edilmesi” ekranı sadece Cumhuriyet başsavcısı ve başsavcı vekilinde bulunduğundan, başsavcısı bulunmayan adliyelerde doğal olarak UYAP tevzi işlemleri yapılamaz. Dolayısıyla Soruşturma Evrakı “Yeni Soruşturma Dosyası Açma”

ekranından “Müracaat / Nöbetçi Cumhuriyet Savcısı” menüsünden atanan Cumhuriyet savcısına gönderilir (Bu atama işbölümüne göre belirlenir.).

2.3. Mesleki Programdaki Raporlama İşlemleri

Her soruşturma evrakı için gününde ayrı bir dosya düzenlenir.

Dosyanın sol köşesine soruşturma numarası yazılır. İddianame ve kovuşturmayaya ait bütün evrak ve dilekçeler, arasına hiçbir evrak karıştırılmaksızın duruşma tutanağı ve verilen karar tarih sırasıyla ve kâğıtların kenarları ortalama delinmek suretiyle dosyaya birer birer eklenir.

Vekâletnameler, sanıkların nüfus ve adli sicil kayıtları iddianamenin üzerine keşif tutanağı, bilirkişi raporları, istinabe tutanakları dosyanın içine takılır.

Fotoğraf 2.10: Soruşturma dosyası

Soruşturma dosyasına konulacak tutanaklarda uyulması gereken kurallar:

- Tutanak ve diğer yazılı kâğıtların üst, alt, sağ ve sol kenarından 2,5 cm boşluk bırakılarak yazı alanı düzenlenir ve arka tarafı tamamen boş bırakılır. Tutanak ve diğer yazılarda A4 (210X297 mm) ve A5 (210X148 mm) boyutunda kâğıt kullanılır.
- Yazılar bir veya birkaç satırdan ibaret olsa dahi aynı büyüklükteki kâğıtlara yazılır. Bilgisayar veya daktilo ile yazılması mümkün olmayan hâllerde tutanaklar el yazısıyla yazılabilir. El yazısının okunaklı, düzgün bir şekilde yazılması zorunludur.
- Tutanaklar, mahkemenin uygun ve lüzumlu göreceği teknik araçlarla tespit olunabilir. Bu tespite dayanarak sonradan düzenlenecek duruşma tutanaklarının duruşma safahatına uygun olduğu, mahkeme başkanı ve tutanağı düzenleyen zabıt kâtibi tarafından tasdik edilir. Mahkeme başkanının özrü bulunursa tutanak üyelerinin en kıdemlisi tarafından imzalanır.
- Evraka imza edenlerin imzalarını okunaklı bir şekilde yazmaları ve okunması mümkün olmayan imzanın yanına imza sahibinin ad ve soyadının ayrıca yazı ile yazılması zorunludur.
- Soruşturma sırasında dosyanın evrakı almayacağı anlaşılırsa evrak sırasıyla başka kartonlara konur ve bu kartonun üzerine aynı dosya numarası yazılarak ilk teşkil edilen dosyaya eklenir.

- Dava dosyasının diğ er bir mahkeme ve mercie gönderilmesi gerektiğinde dosyadaki tutanak ve belgeler, geliş tarih ve sırasına veya dosyadaki numara sırasına göre dosya kapağında gösterilen hanelere yazılmak suretiyle dizisi yapılır, dizi listesinin altı zabıt kâtibi tarafından imzalanır.
- Dosya başka yere gitmiş ise gönderme yazısından bir suret veya dosyanın gittiğ  birimi gösteren bir tutanakla geçici bir dosya açılır. Asıl dosya geldiğinde geçici dosyadaki evrak bu dosyaya aktarılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma dosyasına ait işlemleri yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Cumhuriyet başsavcılığınca, şikâyet ve ihbar sonucunda soruşturmayı başlatmak için mesleki programda ilgili menüye girerek kayıt işlemlerini yapınız.	➤ İlgili soruşturmayı başlatmak için UYAP ekranlarına girmelisiniz. İşlem aşamalarına göre dikkatli takip etmelisiniz.
➤ Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma dosyasını aktarma işlemini UYAP'ta yapınız.	➤ Soruşturma dosyası hakkında bilgi sahibi olmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Büyük adliyelerde başsavcı, bir veya ihtiyaç durumuna göre birden fazla savcayı “müracaat savcısı” olarak görevlendirebilir.
2. ( ) Müstakil müracaat savcısı bulunmayan adliyelerde müracaat savcılığı görevini savcılar nöbet esasına göre yürütür.
3. ( ) Kolluk, kendisine gelen şikâyetleri, ihbarları, önleyici faaliyetleri veya suçüstü durumlarını bağlı Cumhuriyet başsavcılığına bildirir. Başsavcılıktan emir almadan kendiliğinden suça konu olaylar ile ilgili araştırma ve inceme başlatır.

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?
  - A) Tutanakların el yazısıyla değil, bilgisayar veya daktilo ile yazılması gerekir.
  - B) Soruşturma sırasında dosyanın evrakı almayacağı anlaşılırsa evrakın fazlası ilgili kişilere teslim edilir.
  - C) Yazılar bir veya birkaç satırdan ibaret olsa dahi aynı büyüklükteki kâğıtlara yazılır.
  - D) Dosya başka yere gitmiş ise birimden gelene kadar dosya kapanmış gibi işlem görür.
  - E) Dosya başka yere gitmiş ise gönderme yazısından bir suret veya dosyanın gittiği birimi gösteren bir tutanak gönderilen dosyanın içine konulur.
5. Aşağıdakilerden hangisi dava dosyasının içine takılmaz?
  - A) İddianame
  - B) Keşif tutanağı
  - C) Nüfus ve adli sicil kayıtları
  - D) Vekâletnameler
  - E) Bilirkişi raporları

6. Aşağıdakilerden hangisinde “Şikâyet ve Suç İhbarını” Zabıt Kâtibi UYAP bilişim sistemine kaydeder?

- A) Soruşturma İşlemleri / Şikâyet ve Suç İhbarını Açma / Kaydet
- B) Soruşturma İşlemleri / Soruşturma Açma / Yeni Soruşturma Dosyası Açma
- C) Şikâyet İşlemleri / Soruşturma Açma / Yeni Soruşturma Dosyası Açma
- D) Emanet İşlemleri / Sorgulama / Yeni Soruşturma Dosyası Açma
- E) Soruşturma İşlemleri / Müzakere / Soruşturma İşlemleri Hazırlık

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgiler doğrultusunda mesleki program yardımıyla soruşturma yazışmalarını yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ara karar, karar, talimat, müzekkere kavramlarını araştırınız ve örneklerini bulup sınıfta arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Adliyelerden tebligatla ve sağladığı faydalarla ilgili bilgi alınız.
- Tebligatın sağladığı faydaları arkadaşlarınızla tartışınız.
- CMK 147. maddeyi inceleyerek “İfade ve Sorgunun Alınması” ile ilgili yapılması gerekenler ile ilgili inceleme yapıp sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. SORUŞTURMA YAZIŞMALARI

3.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları

➤ Ara karar

Son hüküm olmayıp hükme giden yolda duruşma sırasında veya duruşma aralarında verilen kararlara veya yardımcı kararlara denir. Yargılamayı bitirmeyen, örneğin duruşma sırasında müştekinin katılan olarak duruşmalara kabulüne karar verilmesi veya duruşma sırasında duruşmanın ileri bir tarihe ertelenmesi birer ara karardır.

Ara kararlara karşı “itiraz” yoluna gidilebilir fakat “temyiz” yoluna gidilemez. Ancak temyiz incelemesi sırasında Yargıtay ara kararların da hukuka uygun olup olmadığını inceler. Duruşma sırasında verilen ara kararlar, Cumhuriyet savcısı, duruşmada hazır bulunan müdafî, vekil ve diğer ilgililer dinlendikten sonra; duruşma dışındaki kararlar ise, Cumhuriyet savcısının yazılı veya sözlü görüşü alındıktan sonra verilir (CMK/33).

➤ Karar

Gerek Ceza Muhakemeleri Kanunu gerek Türk Ceza Kanunu ve gerekse de Ceza ve Güvenlik Tedbirlerine İlişkin Kanun hüküm ve karar ayrımını yapmıştır. CMK’nin 223/1. maddesinde “Duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra hüküm verilir. Beraat, ceza tayinine yer olmadığı, mahkûmiyet, davanın reddi ve düşmesi kararı hükmüdür.” denilerek nelerin hüküm olduğu ortaya konulmuştur. Burada sayılanlar dışındaki tüm hâkim ve mahkeme kararları karardır ve CMK 35. maddede belirtilen kararlar bunlardır.

Son karar (hüküm) mahkemenin duruşma sonunda verdiği ve uyuşmazlığı çözen, birinci derece yargılamayı sona erdiren karardır.

Mahkemenin duruşma sonunda işten elini çektiği karar karşılığı olarak “son karar” demek yerinde olur. Bu terim hem mahkemenin bir karar verdiğini hem de bunun “son” olduğunu açıklar. Son kararlardan bazıları ile uyuşmazlık çözülür (beraat ve mahkûmiyet kararları gibi). Buna karşılık bazı son kararlar ile uyuşmazlık çözülmüş olmaz (düşme ve ret kararları gibi).

➤ **Talimat**

Talimat, kelime anlamı bir iş hakkında hareket tarzını bildiren emir anlamına gelir. Talimat bir kurumun yetki dışında olmayan bir husus ya da hukuki işlemle alakalı olarak o işlemin yapılması hususunda bir hukuki engel olmadığını ifade etmektedir. Örneğin, haciz talimatı, talimat yazısına istinaden hangi işlemlerin yapılabileceği konusunda alacaklarının haczi vs. gibi hususlar talimatta belirtilir.

➤ **Müzekkere**

Yargılama makamının, bir kararın yerine getirilmesi konusunda belli bir makama yazdığı yazıya denir. Müzekkereye cevap verilmediğinde uyarı mahiyetinde yazılan müzekkereye tekid müzekkere denir.

3.2. Mesleki Program içerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı Ekran Menüleri

Cumhuriyet Başsavcılığı (CBS) Alt Sistemi: UYAP Cumhuriyet başsavcılığı (CBS) alt sistemi kapsamında, intikal eden şikâyet ve ihbarların soruşturulması, soruşturmaların mevzuatta belirtilen şekilde yürütülerek sonuçlandırılması, mahkemenin verdiği nihai kararın incelenerek gerekirse temyiz edilmesi ve kesinleşen karar sonucunda infazın yerine getirilmesi faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

CBS alt sisteminde, soruşturma süreci boyunca olayı aydınlatmak için ifade alma, bilirkişiye başvurma, arama yaptırma, tedbir koyma, gerekiyorsa sanığın tutuklanmasını talep etme gibi tüm soruşturma işlemleri yapılabilmektedir.

Dava sonrası mahkemeden gelen ilamlar, CBS tarafından cezaevine, kolluk kuvvetine ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına gönderilmektedir. İnfaz edilecek ilamlar için hazırlanan müddetnamede yapılan hesaplamalar, hükümlünün almış olduğu cezası, suçu, tekerrür sayısı, İnfaz Kanunu’nun ilgili maddeleri göz önüne alınarak sistem tarafından otomatik olarak yapılmaktadır. Bu sayede karışıklık ve yanlış hesaplamalar ortadan kaldırılarak zaman kaybı önlenmektedir. Cezaevinden gelen koşullu salıverilme, vasi, hükümlü izin ve nakil taleplerini ilgili mahkemeye veya Adalet Bakanlığına göndermekte, bu birimlerden savcılığa gelen cevaplar da ilgili cezaevlerine iletilmektedir.

CBS alt sisteminde, bu görevler dışında, savcılık kanalıyla gerçekleştirilen bütün yazışmalarda köprü vazifesi görerek Adalet Bakanlığı teşkilatı dâhilinde ve teşkilat ile diğer tüzel kişilikler arasında muhabereyi sağlamaktadır.

Yine CBS alt sisteminde, adli yargı çevresindeki noterleri ve icra dairelerini denetleme fonksiyonları bulunmaktadır.

CBS alt sistemi aşağıda sunulmuş olan modüllerden (menülerden) oluşmaktadır:

➤ **Soruşturma işlemleri menüsü**

Soruşturma işlemleri modülü, yeni soruşturma dosyasının açılması ve dosya açılış bilgilerinin güncellenmesini, hukuk davası açma soruşturma aşaması kayıt işlemlerini, kabahat dosyası açılmasını, ek gözetim süresi işlemlerini, tutuklama / yakalama işlemlerini, nöbetçi savcılık işlemlerini, bilirkişi işlemlerini, talimat işlemlerini, ifade alınması işlemlerini, müzekkere yazılmasını, memur suçları ile ilgili işlemleri, tebligat işlemlerini, taraf işlemlerini, icra daireleri ve noterlerin denetlenmesini kapsamaktadır. Bu modül kapsamında yapılabilen tüm işlemlere ait sorgulama ve rapor ekranları ayrıca modül içinde yer almaktadır.

➤ **Tevzi menüsü**

Tevzi Modülü, sisteme girişi yapılmış olan soruşturma dosyasının dağıtımının yapılması, dağıtıma tabi savcılarının belirlenmesi, iddianame görüldü işlemlerini, başsavcı görüldü işlemlerini, tevzi listelerini ve bunlarla ilgili tüm raporları kapsamaktadır. Tevzi işlemi belirlenmiş ve sisteme tanımlanmış kurallara göre her savcıya olabildiğince eşit ve adil sayıda soruşturma dosyası verilecek şekilde sistem tarafından otomatik yapılmaktadır. Dağıtıma esas kriterlerin değeri sadece yetkili kullanıcılar tarafından değiştirilebilmektedir.

➤ **Kararlar menüsü**

Kararlar Modülü, savcılıklar tarafından yürütülen soruşturma işleminin sonucunda varılan karar bilgilerinin sisteme işlenmesi ile ilgili ekranları içermektedir. İddianame ve ek iddianame bilgilerinin kaydedilmesi, kovuşturmayla yer olmadığı ve ek kovuşturmayla yer olmadığı kararı bilgilerinin kaydedilmesi, görevsizlik, yetkisizlik, fezleke işlemleri, dosya ayırma ve birleştirme, iddianame iadesine itiraz ve kamu davasının açılmasının ertelenmesi işlemleri bu kapsamda yapılmaktadır.

➤ **Muhabere menüsü**

Savcılıkların yapmış olduğu tüm muhabere işlemleri bu modülde gerçekleştirilmektedir.

➤ **Emanet işlemleri menüsü**

Emanet işlemleri, soruşturma aşamasında, soruşturma dosyası ile ilgili olarak emanete alınan eşyalar ile ilgili işlemleri kapsamaktadır. Zapt olunan eşya bilgisinin girilmesi, eşyanın dosya ile ilişkilendirilmesi, makbuz hazırlanması, emanete alınan eşyalar ile ilgili rapor ve listelerin alınması, emanete alınan paranın bankaya yatırılması, emanetler ile ilgili karar işlemleri, emanet eşyanın incelenmesi, emanet eşyasının müsaderesi işlemleri, emanet iade ve nakil işlemleri bu modül kapsamında gerçekleştirilmektedir.

➤ **Yasa yolları ve esas işlemleri menüsü**

Temyiz işlemleri, savcılık esas işlemleri, yetkisizlik ve görevsizlik ile gelen dosya işlemleri, olağanüstü yasa yolları ile ilgili işlemler bu modül kapsamında gerçekleştirilmektedir.

➤ **İlamat İşlemleri Menüsü**

İlam kaydedilmesi, toplama işlemleri, hapis ve para cezalarının infazı, ilamın kapatılması, ceza zaman aşımı işlemleri, tutukluluk ve firar işlemleri, hapis cezasının ertelenmesi, para cezasının hapse çevrilmesi, tebligat işlemleri, disiplin hapsi ve hapsen tazyik işlemleri bu modül kapsamında gerçekleştirilmektedir.

3.3. Talimat ve Müzekkere

Bir yer savcılığı veya mahkemesinin diğer yer savcılık veya mahkemesinden soruşturma veya dava için bir işlem yapması istemine “talimat” denir.

Cumhuriyet başsavcılıklarından gönderilen talimatların (soruşturma işlemlerine ilişkin talepleri) gereğini yerine getiren Cumhuriyet savcılıklarında bulunan bürolardan olan talimat bürosudur.

Başka yer Cumhuriyet başsavcılıklarından gelen talimat talepleri, talimat defterine kaydedilir. Talebin içeriğine göre istenilen işlem yapılır (ifade alma, arama, bilirkişi incelemesi yaptırma, tercüme ve diğer delil toplama işlemleri vb.). Talep yerine getirildiğinde veya getirilmesinin imkânsız olduğu belirlendiğinde evrak ilgili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilerek işlem sonlandırılır.

Cumhuriyet başsavcılıklarından gelen ifade alma talimat talepleri üzerine, şüphelinin ifadesi alınır. Yargılama makamının, bir kararın yerine getirilmesi konusunda belli bir makama yazdığı yazıya “Müzekkere” denir. Müzekkereye cevap verilmediğinde uyarı mahiyetinde yazılan müzekkereye “Tekid Müzekkeresi” denir.

Müzekkere, kurumlar arasında bilgi alışverişinin sağlanması ve o bilgiler neticesinde gerekli işlemlerin tatbik edilebilmesi için kurumların birbirlerine yazmış oldukları yazışmalardır. Her makama her konuda (yargılamanın veya icranın gerektirdiği her konuda) müzekkere gönderilebilir. Tezkerenin içeriğinde mevcut yükümlülüğü yerine getirmesi istenir, herhangi bir çerçeve belirtilmez. Örneğin, mahkeme, Makine Mühendisleri Odasına bir müzekkere göndererek 5 yıllık bir makine mühendisinin aylık ortalama geliri hakkında bilgi sahibi olmak isteyebilir.

Yine örneğin bir icra dosyasında borçlunun kimlik bilgileri mesela “Kimlik Numarası” ya da diğer bilgilerinin tatbik edilmesi ve tebligat yapılması için adreslerinin araştırılması için nüfus müdürlüğüne yazılan resmi belge de müzekkeredir. Müzekkere, sadece bilgi edinilmesi değil aynı zamanda o bilgi üzerinden haciz şerhi uygulanması ve talep edilen kurumun da böyle bir yetkisinin olması ve haciz şerhi işlenmesi durumunda uygulamada haciz müzekkeresi olarak da ifade edilmektedir. Kısacası, adaletin tecellisi için adli

makamlar hangi konulara açıklık getirmek istiyorlarsa o konularda uzmanlığı olan kişi ya da kuruluşlara müzekkere gönderebilirler.

3.3.1. Talimat Üzerine İfade Alma

İfade alma; şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesidir. Şüphelinin veya sanığın ifadesinin alınmasında veya sorguya çekilmesinde aşağıdaki hususlara uyulur (CMK madde 147).

- Şüpheli veya sanığın kimliği saptanır. Şüpheli veya sanık, kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlüdür.
- Kendisine yüklenen suç anlatılır.
- Müdafî seçme hakkının bulunduğu ve onun hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafinin ifade veya sorgusunda hazır bulunabileceği kendisine bildirilir. Müdafî seçecek durumda olmadığı ve bir müdafî yardımından faydalanmak istediği takdirde kendisine baro tarafından bir müdafî görevlendirilir.
- 95. madde hükmü saklı kalmak üzere, yakalanan kişinin yakınlarından istediğine yakalandığı derhâl bildirilir.
- Yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu söylenir.
- Şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılır.
- Kendisi aleyhine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürmek olanağı tanınır.
- Müdafî hazır bulunmaksızın kollukça alınan ifade, hâkim veya mahkeme huzurunda şüpheli veya sanık tarafından doğrulanmadıkça hükme esas alınamaz.
- İfade verenin veya sorguya çekilenin kişisel ve ekonomik durumu hakkında bilgi alınır.
- İfade ve sorgu işlemlerinin kaydında, teknik imkânlardan yararlanılır. İfade veya sorgu bir tutanağa bağlanır. Bu tutanakta aşağıda belirtilen hususlar yer alır:
  - İfade alma veya sorguya çekme işleminin yapıldığı yer ve tarih,
  - İfade alma veya sorguya çekme sırasında hazır bulunan kişilerin isim ve sıfatları ile ifade veren veya sorguya çekilen kişinin açık kimliği,
  - İfade almanın veya sorgunun yapılmasında yukarıdaki işlemlerin yerine getirilip getirilmediği, bu işlemler yerine getirilmemiş ise nedenleri,
  - Tutanak içeriğinin ifade veren veya sorguya çekilen ile hazır olan müdafî, tarafından okunduğu ve imzalarının alındığı imzadan çekinme hâinden bunun nedenleri bulunmalıdır.

T.C.

KONYA

5. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ

DOSYA ESAS NO : 2015/.....

T.C.

VAN

2. ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

SANIK :Adı ve Soyadı:.....

(T.C. Kimlik No: .....)

Adres: .....

MÜŞTEKİ:Adı ve Soyadı .....

Adres: .....

Yukarıda sanık olarak adı soyadı, açık adresi yazılı olan

.....'nın memur olması ve tayininin Van iline çıkması
nedeni ile Konya 5. Asliye Ceza Mahkemesinde ...../...2015 tarihinde yapılacak olan
duruşmaya katılamayacağından ifadesinin Van 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından
alınarak ikmal edilen evrakın mahkememize gönderilmesi rica olunur. 27/09/2015

.....

HÂKİM ADI SOYADI

Sicil No

Form 3.1: İfade Talimat Tutanağı

İfadesi alınacak veya sorgusu yapılacak kişi davetiye ile çağrılır; çağırılma nedeni açıkça belirtilir; gelmezse zorla getirileceği yazılır (CMK mad.145).

3.4. Tebligat İşlemleri

Tebliğat yürütülen hukuki işlemlerin, ilgililere ve yetkili kılınmış merciler tarafından bildirilmesidir. Örneğin; dava taraflarına dava ile ilgili yapılacak işlemler tebligat vasıtasıyla bildirilir. Bu açıdan hukuki anlamda tebligatın önemi büyüktür. Kişiler, hakkında açılan davadan tebligat sayesinde haberdar olur. Bu, kişiye kendini savunma veya itiraz hakkını verir.

Ülkemizde hâlen 1959 tarihinde yürürlüğe giren ve bu zaman aralığında birçok kez değişikliklere uğrayan 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri geçerlidir. En son 2011 yılında bu Kanun'da önemli değişikliklere gidilmiştir.

Kendisine veya adresine Kanun'un gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olan kimse, adresini değiştirirse, yenisini hemen tebliği yaptırmış olan ilgili mercie bildirmeye mecburdur. Bu takdirde bundan sonraki tebliğler bildirilen yeni adrese yapılır.

Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve yeni adres tebliğ memurunca da tespit edilemediği takdirde tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır.

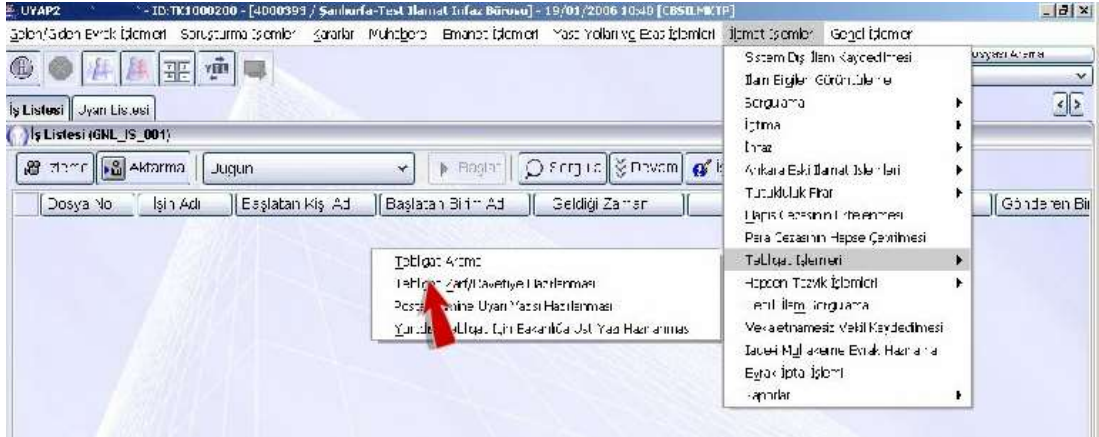
Bu şekilde yapılan tebligat ilgili Kanun maddesinin ismini alarak "35'e göre tebligat" şeklinde isimlendirilmiştir. 35'e göre tebligatta bulunması gerekenler:

- Muhatabın adı, soyadı, unvanı ve adresi,
- Tebliği isteyenin adı, soyadı ve unvanı,
- Tebliğin mevzunu,
- Dosya numarasını ve tebliği çıkaran merciin adres bilgilerini içermektedir.

Tebliğat işlemlerinin mesleki program içerisinde kaydı;

Cumhuriyet başsavcılığı tarafından gönderilmesi istenilen tebligatı görevli zabıt kâtibi UYAP'a kaydını şu şekilde yapar.

- "İlamat İşlemleri" menüsünden "Tebliğat işlemleri" sekmesine buradan da "Tebliğat Zarf / Davetiye Hazırlanması" sekmesine girilir.

Fotoğraf 3.1: Tebligat hazırlama

- Açılan pencerede “Tebligat Ayrıntı Bilgileri” ekranı gelir. Burada tebligat bilgileri girilir.

Fotoğraf 3.2: Tebligat Ayrıntı Bilgileri Ekranı

- Açılan pencerede “Tebligat Listesinde Seçilen Tebligat Statüsünde” bulunan tüm tebligatlar listede görülür.
- Buradan istenen tebligat seçilir.

UYAP2 - ID:TK1000200 - [4000393 / Şanlıurfa-Test İlamat İnfaz Bureau] - 19/01/2006 10:56 [CBSİLİMKTİP]

Gelen/Giden Evrak İşlemleri Soruşturma İşlemleri Kararlar Muhabere Emanet İşlemleri Yasa Yolları ve Esas İşlemleri İlamat İşlemleri Genel İşlemler

Yeni Soruşturma Dosyası Arama

İlgili Listesi Uyarı Listesi Tebligat Arama

Tebligat Arama (TBL_0011)

[Dosya Bilgileri]

Birim Adı: Şanlıurfa-Test Cumhuriyet B
 Dosya No: 2005 / 6
 Açılış Tarihi: 29/12/2005
 Dosya Türü: CBS İlam Dosyası
 Birleştirme Bilgisi:

[Taraf Bilgileri]

Sıra	Sınıf	Taraf Bilgisi	Vekiller
1	Sanık	SENA MEMUR	

Dosya Ayrıntı Bilgileri Dosya Evrak Bilgileri Taraf Ayrıntı Bilgileri

[Tebligat Statüsü]

Tebligat Statüsü: Tebligat Yazıldı Sorgula

Sıra	Tebligat Yapılan Kişi	Tebligat Türü	Tebligat Tipi	Tebligat Adresi	Tebligat Sonucu
1	Kapalı Tebligat	Normal Tebligat		GUL MAH. ÇİÇEK CAD. NO...	
2	Kapalı Tebligat	Normal Tebligat			

Fotoğraf 3.3: Tebligat Bilgileri Ekranı

- Açılan pencereden tebligat statüsü seçeneğinden, “Tebligat Yazıldı” butonuna basılır. Daha sonra Kaydet butonuna basılarak işlem tamamlanır.

UYAP2 - ID:TK1000200 - [4000393 / Şanlıurfa-Test İlamat İnfaz Bureau] - 19/01/2006 10:56 [CBSİLİMKTİP]

Gelen/Giden Evrak İşlemleri Soruşturma İşlemleri Kararlar Muhabere Emanet İşlemleri Yasa Yolları ve Esas İşlemleri İlamat İşlemleri Genel İşlemler

Yeni Soruşturma Dosyası Arama

İlgili Listesi Uyarı Listesi Tebligat Arama

Tebligat Arama (TBL_0011)

[Dosya Bilgileri]

Birim Adı: Şanlıurfa-Test Cumhuriyet B
 Dosya No: 2005 / 15
 Açılış Tarihi: 29/12/2005
 Dosya Türü: CBS İlam Dosyası
 Birleştirme Bilgisi:

[Taraf Bilgileri]

Sıra	Sınıf	Taraf Bilgisi	Vekiller
1	Sanık	SENA MEMUR	

Dosya Ayrıntı Bilgileri Dosya Evrak Bilgileri Taraf Ayrıntı Bilgileri

[Tebligat Statüsü]

Tebligat Statüsü: Tüm Tebligatlar Sorgula

Tebligat Statüsü Seçenekleri:

- İlanen Tebligat Yazısı Yazıldı
- Tebligat Gazetede Yayınlandı ve Makbuzu Kaydedildi
- Tebligat Yazıldı
- Tebligat Edildi
- Tebligat İlemedi
- Tüm Tebligatlar
- Uyarı Yazısı Yazıldı
- Yurtdışı Tebligat Üst Yazı Yazıldı

Fotoğraf 3.4: Tebligat Statüsü Ekranı

3.5. Savcıya Yapılacak Havale İşlemleri

Suç ve şüpheli bir durum ortaya çıktığında bu durumdan mağdur olan kişi veya suç olacak durumu bilen kişi (örneğin; mobil telefonu çalınan kimse) bir dilekçe ile savcılığa müracaat eder. Bunun üzerine Cumhuriyet savcısı soruşturma işlemleri başlatır.

CMK madde 160'a göre bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısı;

- Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.
- Cumhuriyet savcısı, şüphelinin haklarını da korumakla yükümlüdür. Bunun için maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına alır.
- **Savcılığa yapılan havale işlemlerinin mesleki program içerisinde kaydı**

CMK 151. madde (1. ve 4. fıkralarda belirtildiği üzere) müşteki veya vekilleri tarafından savcılığa yapılan müracaatların kaydedilerek soruşturmanın başlatılmasına ilişkin faaliyetleri kapsamaktadır.

“Yeni Soruşturma Dosyası Açma” ekranı, savcılığa intikal eden şikâyetler için yeni soruşturma kaydı açma işlemlerini ve bunların savcılığa havale işlemlerini kapsamaktadır. Soruşturma açma seçeneğinde aşağıdaki resimde görüldüğü gibi yedi adet ekran yer almaktadır.

Zabıt kâtibi UYAP bilişim sistemini açarak “Soruşturma İşlemleri-Soruşturma Açma-Yeni Soruşturma Dosyası Açma” menüsünü kullanarak “Soruşturma Yöntemi, İhbarın İntikal Şekli, Müracaat / Nöbetçi Savcı” bilgilerini doldurarak kayıt yapar.

(Resim 2.7) Müracaat savcısı isterse kendi UYAP ekranından zabıt kâtibinin yaptığı kayıt işlemlerini bizzat yapabilir.

Fotoğraf 3.5: Cumhuriyet Başsavcılığı Yeni Soruşturma Açma Ekranı

Kayıt sonrası soruşturma evrakı, UYAP sistemi tarafından soruşturma numarası verilerek “Müracaat / Nöbetçi Cumhuriyet Savcısı” olarak atanan savcıya gönderilir.

Soruşturma evrakının müracaat savcısına gönderilmesi durumunda, müracaat savcısı; adliyyede hazır bulunan (mevcutlu) kişilerin ve müracaat edenlerin ifadelerini alır. Delil niteliğindeki belgeleri evraka ekler. Soruşturma evrakı ile birlikte kıymetli evrak ve eşyalara el koyulmuşsa, usulüne uygun olarak UYAP emanet eşya defterine kaydını yaptırarak emanet makbuzunu soruşturma evrakına ilştirir.

Şüphelilerin, kimliğinin tespiti için gerekli olması hâlinde, fotoğrafı, beden ölçüleri, parmak ve avuç içi izi, bedeninde yer almış olup tespitini kolaylaştıracak diğer özellikleri ile sesi ve görüntüleri kayda alınmasını sağlayarak soruşturma evrakına eklerir.

Müracaat savcısı soruşturma dosyasını Cumhuriyet başsavcısına göndermek için mesleki programdan;

- Tevzi (sunma) ana menüsünden “Tevzi-Dosyayı Tevziye Gönderme” ekranından, soruşturma evrakını tevzi edilmek üzere Cumhuriyet başsavcısı ve başsavcı vekilinin “Dosyanın Tevzi Edilmesi” ekranına gönderir.

Fotoğraf 3.6: Dosyanın Tevzi Edilmesi Ekranı

- Sonra dosyayı “Tevziye Gönderme” ekranından “Tevzi Edileceği Büro” seçilir ve “Ekran” kapatılır.

UYAP2 - ID:TK1000200 - [4000388 / Şanlıurfa-Test Hazırlık Masası] - 02/01/2006 12:06 [CBSRSKTP]

Gözetimden Evrak İşlemleri Soruşturma İşlemleri Tevzi Gözetim Mündürcik Emanet İşlemleri Yasa Yoluna ve Esas İşlemleri İllamat İşlemleri Gözetim İşlemleri

Yeni Soruşturma Dosyası Açma

İş Listesi Uyarı Listesi Dosyayı Tevziye Gönderme

Dosyayı Tevziye Gönderme (CBS_GHL_007)

[Dosya Bilgileri]

Savcılık	Şanlıurfa Test Cihazı	Başvuru Tarihi	02/01/2006	Karar No	
Soruşturma No	2006	Görevli C.Savcısı	TAHİR BAYRAK	Karar Turu	
Baş Tarihi	02/01/2006	Soruşturma Yöntemi	Görüşme	Karar Tarihi	
Suçun Turu	İtirazlılık	Soruşturma Statüsü	Açık	Ek Karar Turu	
Geldiği Yer		Kapanış Tarihi		Ek Karar Tarihi	
				Zmn. Aşm. Trh.	

[Büro Seçimi]

^ Tevzi Edileceği Büro Şanlıurfa-Test Hazırlık Bürosu

[Tevzi ile İlgili Evrak]

☐ Dosyayı Tevzi Edilmesi Sırasında Bilgilendirme Amaçlı Gözükmesini İstediyim Evrakı Yok

1. Dosyayı Tevziye Gönderme 18/20

ÇIKIŞ 4/15

Fotoğraf 3.7:Dosyayı Tevziye Gönderme Ekranı

“Dosyanın Tevzi Edilmesi” ekranı sadece Cumhuriyet başsavcısı ve başsavcı vekilinde bulunduğundan, başsavcısı bulunmayan adliyelerde doğal olarak UYAP tevzi işlemleri yapılamaz. Dolayısıyla soruşturma evrakı “Yeni Soruşturma Dosyası Açma” ekranından “Müracaat / Nöbetçi Cumhuriyet Savcısı” menüsünden atanan (Bu atama iş bölümüne göre belirlenir.) Cumhuriyet savcısına gönderilir.

3.6. Dosyalama Sistemi

- Her soruşturma evrakı için gününde ayrı bir dosya düzenlenir. Dosyanın sol köşesine soruşturma numarası yazılır.
- İddianame ve kovuşturmayla ait bütün evrak ve dilekçeler, arasına hiçbir evrak karıştırılmaksızın duruşma tutanağı ve verilen karar tarih sırasıyla ve kâğıtların kenarları ortalama delinmek suretiyle dosyaya birer birer eklenir.
- Tutanaklar, mahkemenin uygun ve lüzumlu göreceği teknik araçlarla tespit olunabilir. Bu tespiti dayanılarak sonradan düzenlenecek duruşma tutanaklarının duruşma safahatına uygun olduğu, mahkeme başkanı ve tutanağı düzenleyen zabıt kâtabi tarafından tasdik edilir.
- Mahkeme başkanının özürlü bulunursa tutanak üyelerinin en kıdemlisi tarafından imzalanır. Vekâletnameler, sanıkların nüfus ve adli sicil kayıtları iddianamenin üzerine keşif tutanağı, bilirkişi raporları, istinabe tutanakları dosyanın içine takılır.

- Soruşturma sırasında dosyanın evrakı almayacağı anlaşılırsa evrak sırasıyla başka kartonlara konur ve bu kartonun üzerine aynı dosya numarası yazılarak ilk teşkil edilen dosyaya eklenir.
- Dosya başka yere gitmiş ise gönderme yazısından bir suret veya dosyanın gittiği birimi gösteren bir tutanakla geçici bir dosya açılır. Asıl dosya geldiğinde geçici dosyadaki evrak bu dosyaya aktarılır.

Soruşturma evrakı için ifadeye çağrılan ve gelmeyen müşteki için zorla getirme müzekkeresi örneği Form 3.3'te verilmiştir.

T.C. KONYA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI HAZIRLIK BÜROSU	
KONYA MERAM İLÇE EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNE Z O R L A G E T İ R M E MÜZEKKERESİ	
<u>Süphelinin</u>	
T.C. Kimlik No	:12345678910
Adı Soyadı	:.....
Baba Adı	:.....
Anne Adı	:.....
Doğum Yeri	:Karatay
Doğum Tarihi	:.....
Nüfusa Kayıtlı olduğu yer	:..... / ....
İkamet Adresi	: .....Mah. Meram / KONYA
İş Yeri Adresi	:.....Mah. Selçuklu / KONYA
Zorla Getirme Kararını Veren Makam	: Konya Cumhuriyet Başsavcılığı
Hazırlık Numarası	: .....
Çağrıldığı Soruşturmanın Davacısı	: .....
Suçun Mahiyeti	:Telefon Hırsızlığı
Zorla Getirme Kararı Verilmesi Sebebi	: Çağrıya rağmen gelmemeniz
Hazır Edileceği Gün	: Hafta içi mesai saatleri içinde Perşembe günü hariç
CMK'nin 146. maddesi uyarınca zorla getirilmesine karar verilen yukarıda kimliği yazılı müştekinin Savcılığımıza belirlenen günde zorla getirilmesi için talimattır.12/11/2015	
Cumhuriyet Savcısı	

Form 3.3: Zorla Getirme Müzekkeresi

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek Cumhuriyet başsavcılıklarından gelen ifade alma talimat ve müzekkere taleplerine ait işlemi ve tebligat işlemlerini yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İfade alma uygulaması yapınız.	➤ İfade alma hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
➤ İfade tutanağı yazınız.	➤ İfade alma işlemlerini gözden geçirerek UYAP uygulaması yapmalısınız.
➤ Tebligat yazma işini yapınız.	➤ Tebligat yazma işlerini UYAP sistemine kaydetmelisiniz.
➤ Soruşturma talimat tutanağı yazınız.	➤ Soruşturma talimat tutanağı hakkında bilgi sahibi olmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Şüphelinin kolluk görevlileri veya Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesine..... denir.
2. Bir yer savcılığı veya mahkemesinin diğer yer savcılık veya mahkemesinden soruşturma veya dava için bir işlem yapması istemine ..... denir.
3. Beraat, ceza tayinine yer olmadığı, mahkûmiyet, davanın reddi ve düşmesi kararı .....kararıdır.
4. Yargılama makamının, bir kararın yerine getirilmesi konusunda belli bir makama yazdığı yazıya .....denir.

Aşağıda verilen cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

5. Duruşma sırasında müştekinin katılan olarak duruşmalara kabulüne karar verilmesi veya duruşma sırasında duruşmanın ileri bir tarihe ertelenmesi birer hüküm karardır.
6. Dava taraflarına dava ile ilgili yapılacak işlemler talimat vasıtasıyla bildirilir.
7. Son kararlardan beraat ve mahkûmiyet kararları ile uyumsuzluk çözülür
8. İfade alma ve sorgulamada yasak usullerle elde edilen ifadeler rıza ile verilmiş olsa da delil olarak değerlendirilemez.
9. Dosya başka yere gitmiş ise gönderme yazısından bir suret veya dosyanın gittiği birimi gösteren bir tutanakla geçici bir dosya açılır. Asıl dosya geldiğinde geçici dosyadaki evrak bu dosyaya aktarılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgiler doğrultusunda soruşturma işlemlerine resmî tanık olarak ve tutanakları hazırlama yazışmalarını yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Suç, ceza, azmettirme, faillik, suça iştirak kavramlarının tanımlarını araştırarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Mesleki program içerisinde Cumhuriyet başsavcılığı menülerini araştırıp sınıfınızla paylaşınız.

4. SORUŞTURMA İŞLEMLERİ VE RESMÎ TANIKLIK TUTANAKLARI

4.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları

- **Suç**
İnsanın ceza hukukunca yasaklanan fiilleridir. Hatta çoğu kez, suç, ceza kanununun ihlali olarak tanımlanmaktadır.
- **Ceza**
Toplumca değer verilen yararların önemli derecede ihlaline karşı devletin öngördüğü yaptırımdır.
- **Kast**
Suçun bilerek ve istenerek işlenmesidir.
- **Taksir**
Dikkatsizlik, özensizlik, kusur, ihmal ve tedbirsizlikten dolayı fiilin neticesinin öngörülmeyle suç işlenmesidir.
- **Suçta teşebbüs**
Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu işlemeye başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur. Türk Ceza Kanunu'nun 35. maddesi gereğince, tamamlanmış suç oranla daha hafif cezalar verilmektedir.

➤ **Suçta iştirak**

Suçta katılma demektir. Fail, azmettirme, yardım etme (yardım eden) kavramları, suçta birlikte gerçekleştiren kişilerden her birine verilen isimlerdir. İşlevleri farklıdır. Suçta iştirak aşağıda belirtilen üç şekilde olur.

• **Fail (faillik)**

Suçun kanunu tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu tutulur.

• **Azmettirme (azmettirici)**

Başkasını suç işlemeye zorlayan yönlendiren kişidir. Suçta azmettirme suçuyla suçlanır. İşlenen suçun cezası ile cezalandırılır.

• **Yardım etme (yardım eden)**

Suçun işlenmesine yardım eden kişidir. İşlenen suçtan dolayı yardım eden sıfatıyla sorumlu tutulur.

➤ **Tanık**

Duruşmada bilgisine, görgüsüne başvurulacak kimseye denir.

➤ **Tutanak (zabıt, mazbata)**

Herhangi bir olay ya da iş sonucunda yapılan şeylerin, elde edilen bilgi, belge ve düşüncelerin belli bir düzen içerisinde yazılı olarak tanzim edilip imza altına alındığı belgedir.

➤ **Yaptırım (müeyyide)**

Sosyal hayatı mümkün kılmak, toplumsal hayatı disipline etmek ve insanların düzen içinde, kargaşa olmadan rahat bir hayat sürmelerini temin etmek için devlet tarafından kanunla yaptırım altına alınmış suçları işlemeleri hâlinde cezaya hükmedilmesidir.

➤ **Tekerrür**

İşlenen bir suçun tekrarlanmasıdır. Önceden işlenen suçtan dolayı verilen hüküm kesinleştikten sonra yeni bir suçun işlenmesi hâlinde tekerrür hükümleri uygulanır.

➤ **Müsadere (zor alım)**

Bir şeyin mülkiyetinin devlete geçmesini sağlayan bir yaptırımdır. Müsadere aslında ceza değil, bir güvenlik tedbidir. Müsadereye hükmedilmesi için bir suçun işlenmesi zorunlu olup bu suçtan dolayı bir kimsenin cezaya mahkûm edilmesi gerekmez.

4.2. Mesleki Program İçerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı Menüleri

4.2.1. Soruşturma İşlemleri Modülü

Soruşturma işlemleri modülü, yeni soruşturma dosyasının açılması ve dosya açılış bilgilerinin güncellenmesini, hukuk davası açma soruşturma aşaması kayıt işlemlerini, kabahat dosyası açılmasını, ek gözetim süresi işlemlerini, tutuklama / yakalama işlemlerini, nöbetçi savcılık işlemlerini, bilirkişi işlemlerini, talimat işlemlerini, ifade alınması işlemlerini, müzekkere yazılmasını, memur suçları ile ilgili işlemleri, tebligat işlemlerini,

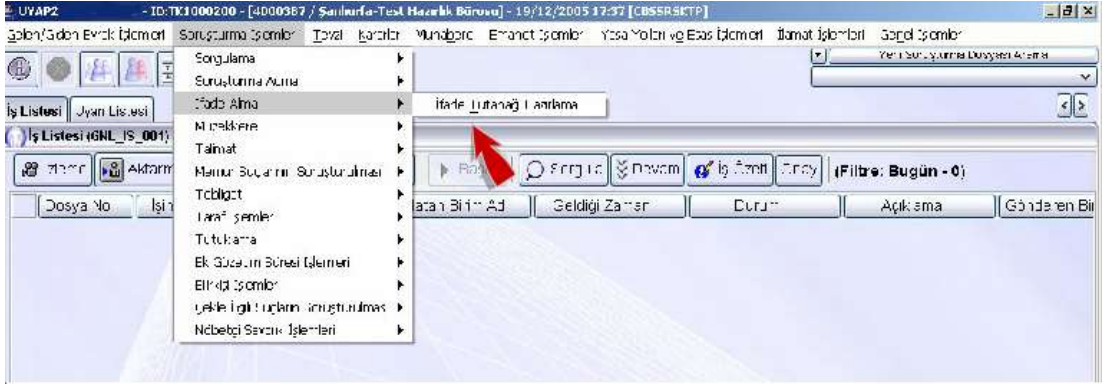
taraf işlemlerini, icra daireleri ve noterlerin denetlenmesini kapsamaktadır. Bu bireysel öğrenme materyali kapsamında yapılabilen tüm işlemlere ait sorgulama ve rapor ekranları ayrıca bireysel öğrenme materyali içinde yer almaktadır.

Fotoğraf 4.1: Soruşturma İşlemleri Menüsü

Soruşturma işleminde resmî tanıklık tutanakları için mesleki programda kaydı için;

- Soruşturma İşlemleri Menüsünden, “İfade Alma” ve “İfade Tutanağı Hazırlama” ekranı açılarak

Fotoğraf 4.2: Soruşturma İşlemleri Menüsü

- “Erişim Hakkım Olan Dosyalar Arasından Sorgulama” ekranı buradan da “İstenen Numara Türündeki Numaraya Göre Sorgulama” yapılarak dosyayı arama sonuçları listesinde gösterir.

Erişim Hakkım Olan Dosyalar Arasından Sorgulama (CBS_GNL_100)

[İstisna No / Ürün Çeki No'ya Göre Sorgulama]

No Türü: Soruşturma No: Dosya Durumu:

Yıl/No: 2005 / 29

[Kolluk Kuvvetine Göre Sorgula]

Kolluk Kuvveti: Kolluk Kuvveti No:

[İlgili Kişiyi Kişisi (Y) Göre Sorgulama]

T.C. Kimlik No: Baba Adı:

Ad: Ana Adı:

Soyad: Doğum Tarihi:

Rol: Kayıt Yılı:

[Kayıt Tarihine Göre Arama]

Kayıt Tarih Aralığı İlk: Kayıt Tarih Aralığı Son:

[Suç Tarihine Göre Sorgulama]

Suç Tarihi Aralığı İlk: Suç Tarihi Aralığı Son:

[Arama Sonuçları]

	Soruşturma No	Esas No	Kayıt Tarihi	Soruşturma Yöntemi	Tevz. Edildiği C.Savcısı	Stat.	Aç.
1	2005/29		16/12/2005	Genel		Açık	

Fotoğraf 4.3: Erişim Hakkım Olan Dosyalar Arasından Sorgulama Ekranı

- Karşımıza “İfade Tutanağı Hazırlama Ekranı” gelir. “Dosya Taraf Bilgilerinden” şüphelinin adı seçilir. “Şablon Türleri”nden “İfade Tutanağı Şüpheli” için seçilir ve “Kaydet” düğmesine basılır.

İfade Tutanağı Hazırlama (CBS_GNL_0220)

[Dosya Bilgileri]

Savcılık: Şanlıurfa Test Cemi Başvuru Tarihi: 16/12/2005 Karar No:

Soruşturma No: 2005 Görevli C.Savcısı: İ. A. H. SAVCI Karar Turu: Karar Tarihi:

Suç Tarihi: 16/12/2005 Soruşturma Yöntemi: Genel Ek Karar Turu: Ek Karar Tarihi:

Suçun Turu: İrsizlik Soruşturma Statüsü: Açık Zmn. Açm. Trh.:

Geldiği Yer: Kapanış Tarihi:

[Dosya Taraf Bilgileri]

	Sıfırlı	Adı	Soyadı	Baba Adı	Ana Adı
1	Şüpheli				

[Taraf Vekilleri]

	Adı	Soyadı	Faaliyet Durumu

[Şablon Türleri]

Şablon Türleri:

Fotoğraf 4.4: İfade Tutanağı Hazırlama Ekranı

- Karşımıza işlemin başarılı bir şekilde gerçekleştirildiğini gösteren ekran gelir. Artık ifade tutanağımız hazırlanmış bulunmaktadır.

Fotoğraf 4.5: İfade Tutanağı Hazır Ekranı

- İfade tutanağına şüphelinin beyanını yazmak için “Belge Göster Düzenle” düğmesine tıklayınız.

Fotoğraf 4.6: İfade Tutanağına Şüpheli Beyanını Yazma Ekranı

- Şüpheli için Sorgulama Tutanağı UYAP editörü aracılığıyla ekrana gelir. Şahsın ifadesini editöre yazmak için “Kaydırma” çubuğuna tıklayın.

Fotoğraf 4.7: İfade Tutanağına Şüpheli Beyanını Yazma Ekranı

- Şüphelinin savunması “Soruldu” metin alanının altına yazılır.

Fotoğraf 4.8: İfade Tutanağına Şüpheli Beyanını Yazma Ekranı

-

➤ Hazırlanan ifade tutanağının ilgili Cumhuriyet savcısının onayına sunulması gerekir. Bunun için “Onaya Sun” düğmesine basılır.

- Karşımıza “Evrak Dosyasına Aktarılmak İçin Onaya Sunuldu” ekranı gelir. Böylece işlem tamamlanır.

Fotoğraf 4.11: İfade Tutanağını Savcının Onayını Bitirme Ekranı

4.3. Taraf Sıfatları

Bir hakkı dava etme yetkisi (dava hakkı) kural olarak o hakkın sahibine aittir. Bir hakkın sahibinin kim olduğu, dolayısıyla o hakkı dava etme yetkisinin kime ait olduğu, tamamen maddi hukuk kurallarına göre belirlenir. Ceza davasında temelde iki taraf bulunmaktadır:

- İddia
- Savunma

Bu iki taraf tam anlamıyla birbirinin karşısında yer almamakta, maddi gerçeğe ulaşmak için birbirine yardım etmektedir. Sözgelimi savcı, şüpheli veya sanığın hem lehine hem de aleyhine olan delilleri toplamakla mükelleftir.

İddia makamında baş aktör olarak savcı bulunur. Savcıya iddia faaliyetini sağlıklı yürütebilmesi için polis yardım eder. Daha sonra kamu davası açıldığında mağdur veya suçtan zarar gören de davaya katılma taleplerini mahkemeye iletebilirler ve bu talepleri kabul edilirse onlar da savcının yanında iddia makamında yer alabilirler.

Savunma makamında ise esasen şüpheli veya sanık bulunur. Savunma, iddia makamının kendisine karşı ileri sürdüğü suçlamaların aksini ispatlamaya çalışır; suçu işlemediğini, eyleminin hukuka uygun olduğunu, cezalandırılmamasını gerektiren sebepler olduğunu veya daha az cezalandırılmasını gerektiren nedenler olduğunu ortaya koymaya çalışır. Şüpheli veya sanık, bu faaliyetinde bir avukatın yardımını alabilir; öyle ki bazı suçlar ve kişiler bakımından bir avukatlarının bulunması zorunlu kılınmıştır. İddia makamı ortaya bir tez atarken savunma makamı adeta buna karşı bir antitez oluşturur. Bu ikisinden yola çıkarak bir senteze ulaşmak, yargılama faaliyetini yürüten mahkemelerin görevidir.

➤ **Mağdur**

Ceza hukukunda suçun pasif süjesi yani suçtan zarar gören kişidir.

➤ **Müşteki**

Ceza davalarında suçtan zarar gören ve failin cezalandırılmasını talep eden kişidir.

➤ **Şüpheli**

Soruşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiye denir.

➤ **Sanık**

Kovuşturmanın başlamasından itibaren hükmün kesinleşmesine kadar, suç şüphesi altında bulunan kişiye denir. Kamu davası, mağdur davaya katılmasa dahi görülür. Dolayısı ile kişiler müdahil olmasa da müşteki (şikâyetçi) sıfatı taşır ve yargılama tarafların yokluğunda da devam eder.

CMK 237. maddeye göre mağdur, suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişiler ile malen sorumlu olanlar, ilk derece mahkemesindeki kovuşturma evresinin her aşamasında hüküm verilinceye kadar şikâyetçi olduklarını bildirerek kamu davasına katılabilirler.

T.C.
ANKARA CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Soruşturma No: 2015/4586

ŞÜPHELİ İFADE FORMU

İFADEYİ ALAN C. SAVCISI : .....

İFADEYİ YAZAN Z. KÂTİBİ : .....

İFADENİN ALINDIĞI YER : Cumhuriyet Savcısı Odası

İFADENİN ALINDIĞI TARİH : .....

İFADE VEREN ŞÜPHELİNİN

AÇIK KİMLİĞİ, ADRESİ : ..... Kızılay / ANKARA

İFADE VERENİN MEDENİ HÂLİ- TAHSİLİ : Bekar/Lise

EKONOMİK DURUMU : .....

MÜDAFİ : .....

TELEFON NUMARALARI : 0312 .....

CMK'nin 147. maddesi gereğince şüphelinin kimliği saptandıktan ve kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlü olduğu hatırlatıldıktan sonra kendisine yüklenen suç anlatıldı.

Müdafî seçme hakkının bulunduğu ve onun hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafinin ifadesinde hazır bulunabileceği kendisine bildirildi, müdafî seçecek durumda olmadığı ve bir müdafî yardımından faydalanmak istediği takdirde kendisine baro tarafından bir müdafî görevlendirileceği hatırlatıldı

Yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu söylendi. Şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılarak kendisi aleyhine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürme olanağı bulunduğu bildirildi.

ŞÜPHELİ BEYANINDA: Müdafî istemiyorum. CMK 147. maddedeki haklarımı anladım. Savunmamı kendim yapacağım, demekle; savunma ve delilleri

SORULDU:...dedi, başka bir diyeceği olmadığından beyanı okundu CMK 147. maddedeki işlemler yerine getirilmekle tutanak içeriği şüpheli tarafından okundu, tutanak birlikte imza altına alındı. 27.09.2015

Kâtip   **Müdafî**   **Şüpheli**   **Cumhuriyet Savcısı**

Form 4.1: Soruşturma İfade Tutanağı

**T.C.
ANKARA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI**

Soruşturma No: 2015/124

ŞÜPHELİ İFADE FORMU

İFADEYİ ALAN CUMHURİYET SAVCISI:

İFADEYİ YAZAN Z. KÂTİBİ:

İFADENİN ALINDIĞI YER: CUMHURİYET SAVCISI ODASI

İFADENİN ALINDIĞI TARİH:

İFADE VEREN ŞÜPHELİNİN

AÇIK KİMLİĞİ, ADRESİ: Otacı Mahallesi ..... /İZMİR

İFADE VERENİN MEDENİ HÂLİ-TAHSİLİ: Evli- Lise

EKONOMİK DURUMU: İşsiz

MÜDAFİ:.....

TELEFON NUMARALARI :.....

CMK'nin 147. maddesi gereğince şüphelinin kimliği saptandıktan ve kimliğine ilişkin soruları doğru olarak cevaplandırmakla yükümlü olduğu hatırlatıldıktan sonra kendisine yüklenen suç anlatıldı.

Müdafî seçme hakkının bulunduğu ve onun hukuki yardımından yararlanabileceği, müdafinin ifadesinde hazır bulunabileceği kendisine bildirildi. Müdafî seçecek durumda olmadığı ve bir müdafî yardımından faydalanmak istediği takdirde kendisine baro tarafından bir müdafî görevlendirileceği hatırlatıldı.

Yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu söylendi. Şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği hatırlatılarak kendisi aleyhine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürme olanağı bulunduğu bildirildi.

ŞÜPHELİ BEYANINDA: Müdafî istemiyorum. CMK 147. maddedeki haklarımı anladım. Savunmamı kendim yapacağım, demekle; savunma ve delilleri

SORULDU:.....

dedi, başka bir diyeceği olmadığından beyanı okundu. CMK 147. maddedeki işlemler yerine getirilmekle tutanak içeriği şüpheli tarafından okundu, tutanak birlikte imza altına alındı.

Kâtip

Müdafî

Şüpheli

Cumhuriyet Savcısı

Form 4.2: İfade Tutanağı

4.4. Mahkemeye Sevk İşlemleri

Cumhuriyet savcısı, yürüttüğü soruşturma sonucunda elde etmiş olduğu deliller konu olan suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe uyandırıyorsa bir iddianame düzenler.

Hukuk sistemimizde ceza davası, savcı düzenlediği iddianameyi ilgili mahkemeye sunduktan ve mahkeme de bu iddianameyi kabul ettikten sonra açılır. Yani soruşturmanın bitip artık bir ceza davasından bahsedebileceğimiz an, mahkemenin iddianameyi kabul ettiği andır. İddianame kendisine geldikten sonra mahkeme, 15 gün içinde savcının kendisine sunduğu iddianameyi ve dosya içeriğini inceler. Eğer bir eksiklik görürse iddianameyi savcıya iade eder.

Bu durumda henüz ceza davası açılmamıştır. Savcı, eksiklikleri giderip yeniden iddianameyi mahkemeye sunar ve bu iddianame kabul edildiğinde ceza davası açılmış sayılır. Eğer mahkeme, iddianameyi incelemesi gereken 15 günlük süreyi sessiz geçirirse iddianameyi kabul etmiş sayılır ve bu 15 günün sonunda ceza davası açılmış olur.

- CMK madde 43/1'e göre, tanıklar çağrı kâğıdı ile çağrılır. Çağrı kâğıdında gelmemenin sonuçları bildirilir. Tutuklu işlerde tanıklar için zorla getirme kararı verilebilir. Karar yazısında bu yoldan getirilmenin nedenleri gösterilir ve bunlara çağrı kâğıdı ile gelen tanıklar hakkındaki işlem uygulanır.
- CMK madde 43/2'ye göre, bu çağrı telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi araçlardan yararlanılmak suretiyle de yapılabilir. Ancak, çağrı kâğıdına bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmaz.
- CMK madde 43/3'e göre, mahkeme, duruşmanın devamı sırasında hemen dinlenilmesi gerekli görülen tanıkların belirteceği gün ve saatte hazır bulundurulmasını görevlilere yazılı olarak emredebilir.
- CMK madde 43/5'e göre bu madde hükümleri, kişinin ancak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme önünde tanık olarak dinlenmesi hâlinde uygulanabilir.

T.C.
KONYA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

SORUŞTURMA NO: 2015 / ...

CMK’NİN 43-44-61 MADDELERİ GEREĞİ

TANIK ÇAĞRI KÂĞIDI

ÇAĞRI KÂĞIDI

(TANIK İÇİN)

Yürütülmekte olan hazırlık soruşturmasında tanık sıfatıyla dinleneceğinizden bu çağrı kâğıdına ilişkin tebligatı aldığınız tarihten itibaren 7 gün içinde Cumhuriyet Başsavcılığımıza gelmeniz;

Mazeretinizi bildirmeksizin gelmediğiniz takdirde zorla getirileceğiniz ve gelmemenizin neden olduğu giderleri kamu alacaklarının tahsili usulüne göre ödeyeceğiniz;

Tanık olarak Cumhuriyet Başsavcılığımızda dinlenmenizden sonra tarifeye göre kaybettiğiniz zaman ile orantılı bir tazminat alacağınız ve Cumhuriyet Başsavcılığımızda hazır olmanız için seyahat etmek zorunda kalmışsanız yol giderleriniz ile buradaki ikamet ve beslenme giderlerinizin karşılanacağı hususu CMK’nin 43, 44 ve 61. maddeleri gereğince tebliğ olunur. 05/08/2015

Cumhuriyet Savcısı

.....

Form 4.3: Tanık Çağrı Kâğıdı

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek soruşturma işlemlerine resmî tanıklık ve tutanakları hazırlama yazışmalarını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İfade alma uygulaması yapınız.	➤ İfade alma hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
➤ Soruşturma ifade tutanağı yazınız.	➤ İfade alma işlemlerini gözden geçirerek soruşturma ifade tutanağı ile ilgili bilgi sahibi olmalısınız.
➤ Tanık çağrı kâğıdı yazınız.	➤ Tanık çağrı kâğıdı yazma hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
➤ Soruşturma talimat tutanağı yazınız.	➤ Soruşturma talimat tutanağı hakkında bilgi sahibi olmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Ceza davalarında suçtan zarar gören ve failin cezalandırılmasını talep eden kişiye.....denir.
2. Herhangi bir olay ya da iş sonucunda yapılan şeylerin, elde edilen bilgi, belge ve düşüncelerin belli bir düzen içerisinde yazılı olarak tanzim edilip imza altına alındığı belgeye .....denir.
3. Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu işlemeye başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise buna .....denir.
4. UYAP üzerinde yeni soruşturma dosyasının açılması ve dosya açılış bilgilerinin güncellenmesini, hukuk davası açma soruşturma aşaması kayıt işlemlerini, nöbetçi savcılık işlemlerini, bilirkişi işlemlerini, talimat işlemlerini, ifade alınması işlemlerini, tebligat işlemlerini, ...menüsünden yapılmaktadır.
5. Bir şeyin mülkiyetinin devlete geçmesini sağlayan bir yaptırıma.....denir.

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

6. Başkasını suç işlemeye zorlayan yönlendiren kişiye ne ad verilir?
A) Müdafî
B) Fail
C) Azmettirici
D) Yardım eden
E) Sanık
7. Ceza davasında temelde iki taraf bulunmaktadır. Aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?
A) Sanık / Müdafî
B) Sanık / Mağdur
C) Fail / Vekil
D) İddia / Savunma
E) Müşteki /Azmettiren

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgiler doğrultusunda Otopsi ve Keşifle ilgili yazışma tutanakları ile ilgili yazışmalarını yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Cumhuriyet başsavcılığı bilirkişi, keşif, tanık, maktul, otopsi, ölü muayene, müdafî ile ilgili bilgileri İnternet ortamı ve hukuk sözlüklerinden araştırınız.
- 5271 sayılı CMK (Ceza Muhakemesi Kanunu), 4810 sayılı Adli Tıp Kanunu’nu, Cumhuriyet Başsavcılıkları Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetleri Yönetmeliği’ni www.adalet.gov.tr adresinden araştırınız. Sınıf ortamında sözlü olarak arkadaşlarınıza sununuz.

5. OTOPSİ VE KEŞİF YAZIŞMALARI

5.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları

- **Bilirkişi**
Çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde oy ve görüşünü sözlü veya yazılı olarak vermesi için başvurulmuş gerçek veya özel hukuk tüzel kişisine denir.
- **Bilirkişi bilgi sistemi**
Bilirkişilerin İnternet üzerinden UYAP’a erişim yaparak elektronik ortamda işlem yapabilmelerini sağlayan sistemine denir.
- **Bilirkişilik temel eğitimi**
Beş yıllık mesleki kıdem kazanmış kişiler tarafından alınan ve bilirkişilik faaliyetinin yürütülmesi ile ilgili temel, teorik ve pratik bilgileri içeren eğitimidir.
- **Keşif**
Herhangi bir adli olayın nasıl yapıldığı, olayın oluş şekli, olayda meydana gelen zarar ve ziyanın tespiti suçlu ve mağdura ait suç delillerinin tespiti için hâkim yönetiminde olay yerinde yapılan incelemeye keşif denir.
- **Ölü muayene tutanağı**
Ölüm olgularında keşif sonunda düzenlenen tutanağa ölü muayene tutanağı denir. Tutanak, hâkim veya savcı, tutanağı yazan kâtip, doktor ve otopsi yardımcısı tarafından imzalanır.

➤ **Otopsi**

Adli olaylarda adli tahkikat ve cesedin dış muayenesi ile yetinilmeyerek kesin ölüm nedeninin saptanabilmesi için yapılan araştırmadır.

5.2. Otopsi ve Keşif İşlemleri

Cinayet olaylarında ölenin otopsisinin mutlaka ve hemen yapılması gerekir. Keşifte bulunanlara kesin görünen bir ölüm sebebi, davaya bakacak olan hâkime aynı kesinlik ve kanıyı vermeyebilir. Ayrıca geçen zaman içinde ceset çürüyeceğinden sonradan lüzum görüldüğünde yapılacak otopside, ölüm sebebi kesinlikle saptanmayabilir.

Otopsi, klinik teşhislerin doğru olup olmadığını tespit etmek, klinikte anlaşılmayan bazı noktaları anlamak, adli vakalarda ölüm sebeplerini aydınlatmak ve bazı bilimsel inceleme ve araştırmalar amacıyla yapılır.

Ayrıca otopsi adli tıp vakalarında, sebebi meçhul kalmış olayların teşhisinde, hastalıkların tespitinde, adaleti aydınlatıcı ve cenaze sahiplerinin ölüm sebebi hakkında aydınlatılmaları amacı ile uygulanan bir işlemdir.

Keşif ise, kural olarak mahkeme, istisna olarak hâkim, naip hâkim veya istinabe olunan (görevlendirilen) hâkim ya da gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda Cumhuriyet savcısı tarafından esas olarak delillerin, olay yerinin, olayda kullanılan araçların, suçun konusunun durumlarına, olayın meydana geliş sürecine ilişkin bilgi ve kanaat elde edilmesi için önemlidir.

5.2.1. Keşif İşlemleri

Herhangi bir adli olayın nasıl yapıldığı, olayın oluş şekli, olaydan meydana gelen zarar ve ziyanın tespiti, suçlu ve mağdura ait suç delillerinin tespiti için hâkim yönetiminde olay yerinde yapılan incelemeye keşif denir.

Keşfe karar verilmeden önce şu hususların göz önünde tutulması, usul ekonomisi açısından yararlı olacaktır.

Bunlardan birincisi, ispat şekline göre keşfin zorunlu olmasıdır. Örneğin, tapusuz taşınmazlarda zilyetlikle iktisap davalarında kamulaştırma bedelinin tespiti, trafik kazalarından kaynaklanan tazminat davalarında keşif icrası, iddianın aydınlanması, ispatlanması bakımından önemli bir ispat aracıdır.

İkincisi ise keşifte uygulaması gerekli tüm belge ve kanıtların toplanarak dosya içine konulmuş olmasıdır. Keşfe karar verilmeden önce duruşma sırasında tarafların iddia ve savunmaları tespit edilerek açıklığa kavuşturulmalı, çekişme sebebi ortaya konmalıdır. Tüm deliller toplanıp dosya tekâmül ettikten sonra keşif kararı verilmelidir. Böylece tekrar tekrar keşif yapılma ihtimali ortadan kalkmış olacaktır.

Keşfe gidilmeden önce çekişmeli olaylar, çekişme sebepleri iddialar ortaya konmalıdır. İddiaları ispatlayacak deliller toplanmalı keşif nedenleri ve keşifte tespit edilecek araştırılacak noktalar belirlenmelidir. Bilirkişi ve tanıklar tespit edilerek taraflar, bilirkişi ve tanıklar keşif gün ve saati bildirilerek keşfe davet edilmelidir.

Keşif, hâkim veya mahkeme veya naip hâkim ya da istinabe olunan hâkim veya mahkeme ile gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır.

Keşif tutanağına, var olan durum ile olayın özel niteliğine göre varlığı umulup da elde edilemeyen delillerin yokluğu da yazılır.

➤ **Keşifte, tanık veya bilirkişinin dinlenmesinde bulunabilecekler;**

Keşif yapılması sırasında şüpheli, sanık, mağdur ve bunların müdafii ve vekili hazır bulunabilirler.

Mağdur, şüpheli veya sanığın huzuru, tanıklardan birinin gerçeğe uygun tanıklık etmesine engel olabilecekse, o işte şüpheli veya sanığın bulunmamasına karar verilebilir.

Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar, işin geri bırakılmasına neden olmamak koşuluyla, işlerin yapılması gününden önce haberdar edilirler.

Şüpheli veya sanık tutuklu ise, hâkim veya mahkeme tarafından ancak zorunlu sayılan hâllerde keşifte hazır bulundurulmasına karar verilebilir.

➤ **Yer gösterme**

Cumhuriyet savcısı, kendisine yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmuş olan şüpheliye yer gösterme işlemi yaptırabilir. 250'nci maddenin birinci fıkrası kapsamına giren suçlar söz konusu olduğunda, adli kolluk amiri de yer gösterme işlemi yaptırmaya yetkilidir.

Soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla, müdafii de yer gösterme işlemi sırasında hazır bulunabilir.

Yer gösterme işlemi, 169'uncu maddeye uygun olarak tutanağa bağlanır. Ölüm, yaralanma ve ırza geçme olaylarında bilirkişi olarak muhakkak bir doktorun bulunması, olay yerinde bulunabilecek suç delillerinin doktor tarafından incelenmesi gerekir.

➤ **Bilirkişinin oy ve görüşlerine başvurulmasına karar verilecek hâller**

- Çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde hallerde,
- Bilirkişinin oy ve görüşlerinin alınmasına resen Cumhuriyet savcısının, katılanın, vekilinin, şüphelinin veya sanığın, müdafinin veya kanuni temsilcisinin istemi üzerine karar verilebilir.
- Genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukuki bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz.

➤ **Bilirkişiliğe kabul ve başvuru şartları**

Bilirkişilik yönetmeliğinde belirtilen şartları taşıyan ve bilirkişilik temel eğitimini almış olanlar bilirkişiliğe başvurabilir. Şartları taşıyan kişiler başvuru dilekçesine yönetmelikte belirtilen belgeleri ekleyerek başvurusunu yapar. Bölge kurulları başvurusu kabul edilenler arasından liyakate göre bilirkişiliğe kabul edilenleri ilan eder ve bilirkişilik yetki belgesi verilir (3 yıl geçerli). Bilirkişiliğe kabul edilenler ilgili mevzuat hükümlerine göre yemin ederler.

➤ **Bilirkişi raporları**

- İncelemeleri sona erdiğinde bilirkişi, yaptığı işlemleri ve vardığı sonuçları açıklayan bir raporu kendisinden istenen incelemeleri yaptığını ayrıca belirterek imzalayıp ilgili mercie verir veya gönderir. Mühür altındaki şeyler de ilgili mercie verilir veya gönderilir ve bu husus bir tutanağa bağlanır.
- Bilirkişi incelemesi yaptırılmasına ilişkin kararda, cevaplandırılması uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren sorularla inceleme konusu ve görevin yerine getirileceği süre belirtilir. Bu süre, işin niteliğine göre üç ayı geçemez. Özel sebepler zorunlu kıldığında bu süre, bilirkişinin istemi üzerine, kendisini atayan merciin gerekçeli kararıyla en çok üç ay daha uzatılabilir.
- Birden çok atanmış bilirkişiler değişik görüşleri yansıtmışlarsa veya bunların ortak sonuçlar üzerinde ayrı görüşleri varsa bu durumu gerekçeleri ile birlikte rapora yazarlar.
- Bilirkişi raporunda hâkim tarafından yapılması gereken hukuki değerlendirmelerde bulunulamaz.
- Bilirkişi tarafından düzenlenen rapor örnekleri, duruşma sırasında Cumhuriyet savcısına, katılana, vekiline, şüpheliye veya sanığa, müdafine veya kanuni temsilciye doğrudan verilebileceği gibi kendilerine iadeli taahhütlü mektupla da gönderilebilir.
- Bilirkişi incelemeleri tamamlandığında yeni bilirkişi incelemesi yapılması veya itirazların bildirilmesi için istemde bulunabilmelerini sağlamak üzere Cumhuriyet savcısına, katılana, vekiline, şüpheliye veya sanığa, müdafine veya kanuni temsilciye süre verilir. Bu kişilerin istemleri reddedildiğinde üç gün içinde bu hususta gerekçeli bir karar verilir.
- Cumhuriyet savcısı, katılan, vekili, şüpheli veya sanık, müdafî veya kanuni temsilci, yargılama konusu olayla ilgili olarak veya bilirkişi raporunun hazırlanmasında değerlendirilmek üzere ya da bilirkişi raporu hakkında uzmanından bilimsel mütalaa alabilir. Sadece bu nedenle ayrıca süre istenemez

➤ **Bilirkişi raporunda aşağıdaki hususlar yer alır**

- Görevlendirmeyi yapan merci,
- Dosya numarası,

- Yargılamanın taraflarına ait bilgiler,
- Görevlendirme tarihi ve süresi,
- İncelemenin konusu,
- Kendisinden gözlemlenmesi ve incelenmesi istenen maddi unsurlar,
- İnceleme yöntemi,
- Bilimsel ve teknik dayanaklar,
- Gerekçeli sonuç,
- Raporun düzenlenme tarihi,
- Bilirkişi gerçek kişi ise adı ve soyadı, unvanı, sicil numarası ve imzası,
- Bilirkişi tüzel kişi ise ticaret unvanı, kanuni temsilcisinin adı ve soyadı, tüzel kişi adına raporu tanzim eden gerçek kişi bilirkişinin adı ve soyadı ile sicil numarası ve imzası bulunur.

Keşif çeşit olarak ikiye ayrılır.

➤ **Doğrudan doğruya keşif**

Keşif sırasında hâkim çekişmeli olay veya yer ile karşı karşıya ise ve bizzat mevcut bulguları inceliyorsa buna doğrudan doğruya keşif denir.

➤ **Temsili keşif**

Geçmiş bir olayla ilgili bir davada olay mahallinde, olayın meydana geldiği andaki şartlar temsili olarak temin edilerek keşif yapılıyorsa buna temsili keşif denir.

- Keşifte kullanılan araç gereçler

Keşif tutanağı bilgisayar ile yazılabileceği gibi el yazısı ile de yazılabilir. Keşif tutanağı el ile yazılmış ise bilgisayar ile yazılmış bir örneğinin dosya arasına konması Yargıtay incelemesini kolaylaştırması bakımından faydalıdır. Çünkü bazı el yazıları okunamamaktadır. Esasen Yargıtay da bunu böyle istemektedir. Bu yüzden keşifte bulunması gereken malzemeler bilgisayar, yazıcı ve kâğıt olarak sıralanabilir.

5.2.2. Otopsi ve Ölü Muayene İşlemleri

Engelleyici sebepler olmadıkça ölü muayenesinden veya otopside önce ölünün kimliği her suretle ve özellikle kendisini tanıyanlara gösterilerek belirlenir ve elde edilmiş bir şüpheli veya sanık varsa, teşhis edilmek üzere ölü ona da gösterilebilir. Ölünün adli muayenesinde tıbbi belirtiler, ölüm zamanı ve ölüm nedenini belirlemek için tüm bulgular saptanır. Bu muayene, Cumhuriyet savcısının huzurunda ve bir hekim görevlendirilerek yapılır.

Otopsi, Cumhuriyet savcısının huzurunda biri adli tıp, diğeri patoloji uzmanı veya diğeri dallardan birisinin mensubu veya biri pratisyen iki hekim tarafından yapılır. Müdafî veya vekil tarafından getirilen hekim de otopside hazır bulunabilir. Zorunluluk bulunduğu otopsi işlemi bir hekim tarafından da yapılabilir; bu durum otopsi raporunda açıkça belirtilir.

Ölümünden hemen önceki hastalığında öleni tedavi etmiş olan tabibe, otopsi yapma görevi verilemez. Ancak, bu tabibin otopsi sırasında hazır bulunması ve hastalığın seyri hakkında bilgi vermesi istenebilir.

Gömülmüş bulunan bir ceset, incelenmesi veya otopsi yapılması için mezardan çıkarılabilir. Bu husustaki karar, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından verilir. Mezardan çıkarma kararı, araştırmanın amacını tehlikeye düşürmeyecekse ve ulaşılması da zor değilse ölünün bir yakınına derhâl bildirilir. Ceset elbiseli iken ve elbiseleri çıkarıldıktan sonra muayene edilir. Keşif muayenesinde insizyon (kesme) yapılmaz. Ölüm olgularında keşif sonunda düzenlenen tutanağa Ölü Muayenesi Tutanağı denir. Tutanak hâkim veya savcı, tutanağı yazan kâtip, hekim ve otopsi yardımcısı tarafından imzalanır. Keşifte bulunanlara kesin görünen bir ölüm sebebi, davaya bakacak olan hâkime aynı kesinliği ve kanıyı vermeyebilir.

Adli olaylarda adli tahkikat ve cesedin dış muayenesi ile yetinilmeyerek kesin ölüm nedeninin saptanabilmesi için yapılan araştırmaya “Otopsi” denir.

Otopside yapılması gereken işlemler şunlardır:

- Cinayet olaylarında ölenin otopsinin mutlaka ve hemen yapılması gerekir.
- Otopsi, Cumhuriyet savcısının huzurunda biri adli tıp, diğeri patoloji uzmanı iki hekim tarafından yapılır. Müdafî veya vekil tarafından getirilen hekim de otopside bulunabilir.
- Zorunlu hâllerde otopsi işlemi tek hekim tarafından da yapılabilir. Bu durum otopsi raporunda belirtilir.
- Otopsi, cesedin durumu olanak verirse mutlaka baş, göğüs ve karnın açılmasını gerektirir.
- Ölümünden önce öleni tedavi etmiş doktora otopsi görevi verilmez. Ancak otopside bulunması ve bilgi vermesi istenebilir.
- Gömülmüş bulunan bir ceset, incelenmesi veya otopsi yapılması için mezardan çıkarılabilir. Bu husustaki karar, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı tarafından, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından verilir.
- Mezardan çıkarma kararı, araştırmanın amacını tehlikeye düşürmeyecekse ve ulaşılması da zor değilse ölünün bir yakınına derhâl bildirilir (CMK madde 87).

Fotoğraf 5.1: Adli Tıp Kurumu

5.3. Otopsi ve Keşif Tutanakları

5.3.1. Keşif Tutanağı

Keşif sonunda bir tutanak düzenlenir. Buraya keşif esnasında görülenler, bulunanlar ile olayın özelliğine göre bulunması umulup da bulunmayanlar kaydedilir.

Keşifte tanık veya bilirkişinin dinlenmesinde bulunabilecekler şunlardır:

- Keşif yapılması sırasında şüpheli, sanık, mağdur ve bunların müdafî ve vekili hazır bulunabilir.
- Tanık veya bilirkişinin duruşma sırasında hazır bulunamayacağı veya oturduğu yerin uzaklığı nedeniyle bulunmasının güç olduğu anlaşılırsa bu tanık veya bilirkişinin dinlenmesinde de birinci fıkra hükmü uygulanır.
- Mağdur, şüpheli veya sanığın huzuru, tanıklardan birinin gerçeğe uygun tanıklık etmesine engel olabilecekse o işte şüpheli veya sanığın bulunmamasına karar verilebilir.
- Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar, işin geri bırakılmasına neden olmamak koşuluyla işlerin yapılması gününden önce haberdar edilir.
- Şüpheli veya sanık tutuklu ise hâkim veya mahkeme tarafından ancak zorunlu sayılan hâllerde keşifte hazır bulundurulmasına karar verilebilir.

**T.C.
ANKARA
12. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ**

KEŞİF TUTANAĞI

ESAS NO:2018/....

HAKİM: _____

KATİP : _____

KEŞİF TARİHİ:28/12/2018

Davacı tarafından davalı aleyhine açılan işbu davada verilen ara karar gereğince mahallinde keşif yapmak üzere belirtilen gün ve saatte hâkim, katip, mübaşir ve bilirkişiler olduğu hâlde davacı tarafından sağlanan araç ile keşif mahalline gelindi.

Keşif mahalli hep birlikte gezildi, görüldü.
Birlikte getirilen bilirkişiler huzura alındı.

BİLİRKİŞİ: _____, ... oğlu 05/02/19.. doğumlu İNŞAAT

..... tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel hâli yok. Usulen yemin yaptırıldı.

BİLİRKİŞİ: _____, ... 12/11/19..... doğumlu TAPU FEN MEMURU

tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel hâli yok. Usulen yemin yaptırıldı.

Bilirkişiler huzura alındı.

SORULDU: Keşif mahallini gezdik. Dava dilekçesini, delilleri, belgeleri inceledik. Gerekli notlarımızı aldık. Ayrıntılı raporumuzu ibraz edeceğiz. Bu yönden dosya tarafımıza verilerek rapor hazırlamamız için süre verilsin dediler.
Beyanlarının doğruluğunu imzaları ile ayrı ayrı tasdik ettiler.

BİLİRKİŞİ

BİLİRKİŞİ

Y. DOÇ. DR.: _____

T.C.

ANKARA 12. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ

ESAS NO:2018/.....

Keşfe katılardan soruldu:

Mahallinde yapılacak başka işlem kalmadığından keşfe son verildi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1-Dosyanın bilirkişilere verilmesine, hazırlayacakları raporlarını yazılı olarak ve taraf sayısından bir fazla örnek hâlinde günlük süre içinde mahkememize ibraz etmelerinin istenmesine,

2- Keşif ücretinin yatırılan avanstan alınarak ilgililerine ödenmesine,

3-Rapor ibraz edildiğinde, takdir olunan ücretin bilirkişilere ödenmesine,

4- Rapor ibraz edildiğinde duruşma günü beklenmeksizin taraflara tebliğine,

5-Gerekli masrafın davacı tarafından yatırılmasına,

6-Tarafların rapora karşı bildirimlerini duruşma gününden önce yazılı olarak mahkememize bildirmelerine karar verilerek düzenlenen işbu tutanak birlikte imza altına alındı.

28/12/2018

.....

Katip

.....

Hâkim

.....

Mübaşir

.....

Davalı Vekili

.....

Davacı Vekili

Form 5.2: Keşif Talebi

5.3.2. Otopsi Tutanağı

Raporların tanziminde aşağıdaki hususlara titizlikle dikkat edilir:

- Adli raporlar, bütünüyle muayeneyi yapan tabibin tespit ettiği objektif bulgulara, konsültasyonlar ve tetkik sonuçlarının incelenmesi ile mesleki bilgileri ışığında yapacağı değerlendirmelere dayanmalıdır ve tarafsız olmalıdır.
- Adli raporlar, kesinlikle resmî makamların istek yazısının altına yazılmamalı, ayrı bir rapor olarak düzenlenmelidir.
- Raporlar el yazısı ile tanzim edilebileceği gibi bilgisayar çıktısı şeklinde de olabilir. El yazısı kullanılmışsa okunaklı olmalıdır. Özellikle sonuç kısmında anlaşılır ve sade bir dil kullanılmalıdır. Kelimeler, özellikle tıbbi terimler, kısaltma yapılmadan tam olarak yazılmalıdır.
- Adli rapor formları eksiksiz olarak doldurulmalı; olayın öyküsü, kişiye ait öz geçmiş ve fizik muayene bulguları, muayene tarihi ile saati ve varsa yapılan konsültasyon değerlendirmeleri açıkça belirtilmelidir. Raporda saptanan bulgulara, varsa travmatik lezyonlara ve yapılmışsa tetkik sonuçlarına ayrıntılı olarak yer verilmelidir.
- Adli değerlendirmede “yaşamsal tehlike” kararı verildi ise karara dayanak teşkil eden bulgular raporun sonuç kısmında mutlaka belirtilmelidir. Adli makamlar tarafından sorulan sorular muhakkak cevaplanmalıdır. Sorulmamış olmakla birlikte adli soruşturmanın boyutunu etkileyebilecek durumlar da rapora yazılmalıdır.
- Muayenesi yapılan kişinin alkollü olup olmadığı dikkate alınmalı; tabipçe gerekli görülmesi, adli makamın veya kolluğun talebi hâlinde kişinin alkollü olup olmadığı usulünce tespit edilerek sonucuna raporda yer verilmelidir.
- Raporun ilk sayfasında sağlık kuruluşunun ismi; raporun her sayfasında muayene edilen kişinin adı, soyadı ve raporu düzenleyen tabibin parafı veya imzası; raporun sonunda okunaklı olarak raporu düzenleyen tabibin adı, soyadı, diploma numarası ve imzası ile kurumun adı ve okunaklı olarak kurum mührü bulunmalıdır.
- Adli kanıt niteliği taşıyan tetkik sonuçları ve grafiğin aslı, muayene edilen kişinin kendisine verilmemeli ve ilgili mevzuatta belirtilen süreyle arşivde saklanmalıdır. Bu materyallerin özellikle grafiğin üzerinde muayene edilenin adı, soyadı ve kayıt numarası silinmeyecek ve değiştirilmeyecek şekilde yer almalıdır.
- Adli vakanın bir başka sağlık kuruluşuna sevk edilmesi durumunda veya tetkik sonuçları ile tıbbi belgelerin düzenlenen adli raporun ekinde yer alması gerektiğinde bu belgeler asıl belge niteliğinde değilse örnekler “Aslı gibidir.” ibaresi konularak onaylanmalıdır.
- Adli vaka bir başka sağlık kuruluşundan sevk edilerek gelmişse gönderen kuruluşça düzenlenen geçici rapor incelenmeli ancak sevk edilen kurumca yapılan işlemler ve değerlendirmeler geçici rapor üzerinde değil ayrı bir rapor olarak tanzim edilmelidir.

ÖLÜ MUAYENE TUTANAĞI

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 15/02/2018 tarih ve .... sayılı yazısı ile otopsi yapılmak üzere gönderilen; .... ve .... oğlu / kızı 19... doğumlu ..ili, ..ilçesi nüfusuna kayıtlı xxxxx'na ait cesedin sistematik otopsi yapılarak kesin ölüm nedeninin belirlenmesi için;

Ankara Adli Tıp Kurumu Grup Başkanlığı morguna gönderilmesi üzerine, nöbetçi Cumhuriyet savcısı, zabıt kâtibi, bilirkişi adli tıp uzmanı Dr., nöbetçi adli tıp uzmanı Dr., otopsi teknisyeni ve hizmetli olduğu hâlde adliyeye ait araç ile 15.02.2018 günü Keçiören Adli Tıp Kurumu morguna gelindi.

Adli Tıp Kurumunda görevli fotoğrafçı, cesedin fotoğraflarının çekilmesi için görevlendirildi. Cesedin fotoğrafları çekildi.

Bilirkişi adli tabiplerin kimliğinin tespitine geçildi.

Bilirkişi Adli Tıp Uzmanı: Dr. XXXXX oğlu 19.... doğumlu Ankara Adli Tıp Kurumunda adli tıp uzmanı olarak görev yapar. Engel hâli yok, usulen yemini yaptırıldı.

Nöbetçi Adli Tıp Uzmanı: Dr. XXXXXXXX- oğlu 19.... doğumlu,

Ankara Adli Tıp Kurumunda adli tıp uzmanı olarak görev yapar. Engel hâli yok. Usulen yemini yaptırıldı.

Ceset bilirkişilere tevdi edildi. Bilirkişiler söz alarak: “Bize tevdi edilen cesedin dış muayenesini otopsisini yaparak sonucu rapor hâlinde bildireceğiz.” dediler.

Form 5.3: Bilirkişi Görevlendirme Tutanağı

OTOPSİ TUTANAĞI

ÖLENİN KİMLİĞİ

Ölenin Adı Soyadı : .....

Baba Adı : .....

Anne Adı : .....

Doğum Yeri ve Tarihi : .....

Nüfusa Kayıtlı Olduğu

İli : .....

İlçesi : .....

Köyü / Mah. : .....

Cilt No : .....

Aile Sıra No : .....

Sıra No : .....

İkametgâh Adresi : .....

Ölüm Yeri ve Tarihi : .....

Otopsi Yapılmasını İsteyen Cumhuriyet Başsavcılığı :

.....

Cumhuriyet Başsavcılığının Yazısı Tarih ve Sayısı :

.....

Adana Cumhuriyet Savcısı.....S .A.....huzurunda Uzman Dr..A .E.....ve Uzman Doktor.. A.B.....tarafından 5271 sayılı CMK 87/5. mad. göre yapılan adli otopsi işlemi sonrasında ölümün künt beden travmasına bağlı etraf ve kafatası kemiği kırıklarıyla omurilik kopması ve beyin kanaması ve iç organları yaralanmasıyla gelişen iç kanama sonucunda meydana geldiği ayrıntılı raporun daha sonra verileceği, ayrı ayrı yemin verdirilen ve yukarıda isimleri belirtilen hekimler tarafından bildirilmiş olmakla ceset üzerinde yapılacak başka bir işlem kalmadığından; işbu tutanak hep birlikte imzalanarak defininde mahzur bulunmadığı .....Başhekimliği tarafından kararlaştırıldı. 09/12/2015

C. Başsavcısı   Adli Tıp Uzmanı   Adli Tıp Uzmanı   Zabıt Kâtibi

.....

.....

.....

.....

Cenazeyi Teslim Alan

.....

Form 5.4: Otopsi Tutanağı

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek otopsi ve keşifle ilgili yazışma tutanakları hazırlama yazışmalarını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Bilirkişi kime denir ve bilirkişi seçimi nasıl yapılır? Araştırınız.	➤ Cumhuriyet başsavcılıkları Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetleri Yönetmeliği'ni incelemelisiniz.
➤ Bilirkişi görevlendirme tutanağı yazınız.	➤ Bireysel öğrenme materyalindeki ilgili örnekten faydalanmalısınız.
➤ Otopsi nedir, otopsi yapılırken uyulması gereken kurallar nelerdir? Araştırınız.	➤ 4810 sayılı Adli Tıp Kanunu'nu incelemelisiniz.
➤ Otopsi tutanağı yazınız.	➤ Otopsi tutanağı hakkında bilgi sahibi olmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Herhangi bir adli olayın nasıl yapıldığı, olayın oluş şekli, olaydan meydana gelen zarar ve ziyanın tespiti, suçlu ve mağdura ait suç delillerinin tespiti için hâkim yönetiminde olay yerinde yapılan incelemeye .....denir.
2. Adli olaylarda adli tahkikat ve cesedin dış muayenesi ile yetinilmeyerek kesin ölüm nedeninin saptanabilmesi için yapılan araştırmaya .....denir.
3. Bilirkişi seçimi her yıl düzenlenen listede yer alan gerçek veya tüzel kişiler arasından..... tarafından seçilir.
4. Keşif sırasında hâkim çekişmeli olay veya yer ile karşı karşıya ise ve bizzat mevcut bulguları inceliyorsa buna .....keşif denir.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

5. ( ) Bilirkişi raporunda hâkim tarafından yapılması gereken hukuki değerlendirmelerde bulunulabilir.
6. ( ) Geçmiş bir olayla ilgili bir davada olay mahallinde, olayın meydana geldiği andaki şartlar temsili olarak temin edilerek keşif yapılıyorsa buna temsili keşif denir.
7. ( ) Raporların sonuç kısmında anlaşılır ve sade bir dil kullanılmalıdır. Kelimeler, özellikle tıbbi terimler, kısaltma yapılarak yazılabilir.
8. ( ) Tanık veya bilirkişinin duruşma sırasında hazır bulunamayacağı veya oturduğu yerin uzaklığı nedeniyle bulunmasının güç olduğu anlaşılrsa bile mutlaka duruşmada bulunması gereklidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-6

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgiler doğrultusunda soruşturma süreci ile ilgili yazışma tutanakları hazırlama yazışmalarını yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza Muhakemeleri Kanunu’nu inceleyerek “Soruşturma Sonucu Verilecek Kararlar”la ilgili araştırma yapınız.
- “Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Karar, İddianame, Fezleke, Görevsizlik Kararı ve Ayırma (Tefrik) Kararı” kelimelerini hukuk sözlüklerinden araştırınız.
- İddianamenin iadesi ve iadesi sonucunda hazırlanacak evrakları araştırınız.

6. SORUŞTURMA SÜRECİ İŞLEMLERİ

6.1. Ceza Hukuku Temel Kavramları

➤ **Kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin karar (takipsizlik)**

Cumhuriyet savcısının, soruşturma evresi sonunda kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde verdiği karara denir.

➤ **Ek takipsizlik kararı**

Bir dosya kapsamında birden fazla suç için soruşturma yapılıyorsa yeterli delil bulunan suçlarla ilgili iddianame düzenlenip dava açılır. Yeterli delil bulunmayan suçlarla ilgili “ek kovuşturmaya yer olmadığına dair karar” verilir. Buna “Ek Takipsizlik Kararı” da denir. Ek takipsizlik kararına karşı mağdur ve müştekinin tebliğden itibaren 15 gün içinde sulh ceza hakimliğine itiraz hakkı vardır.

➤ **Kamu davası**

Suçların ihbar ya da şikâyet yoluyla öğrenilmesi üzerine veya suçu işlediği iddia edilen kişi aleyhine Cumhuriyet savcılarınca, ceza mahkemelerinde bir iddianame düzenlenerek açılan ve sanığın cezalandırılması istenen davalara denir.

➤ **Fezleke**

Ağır ceza mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde meydana gelen olaylar, bu mahkemelerin görev alanına girdiğinde, bütün deliller toplanarak merkez Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilen iddianame öncesi sonuç yazısıdır.

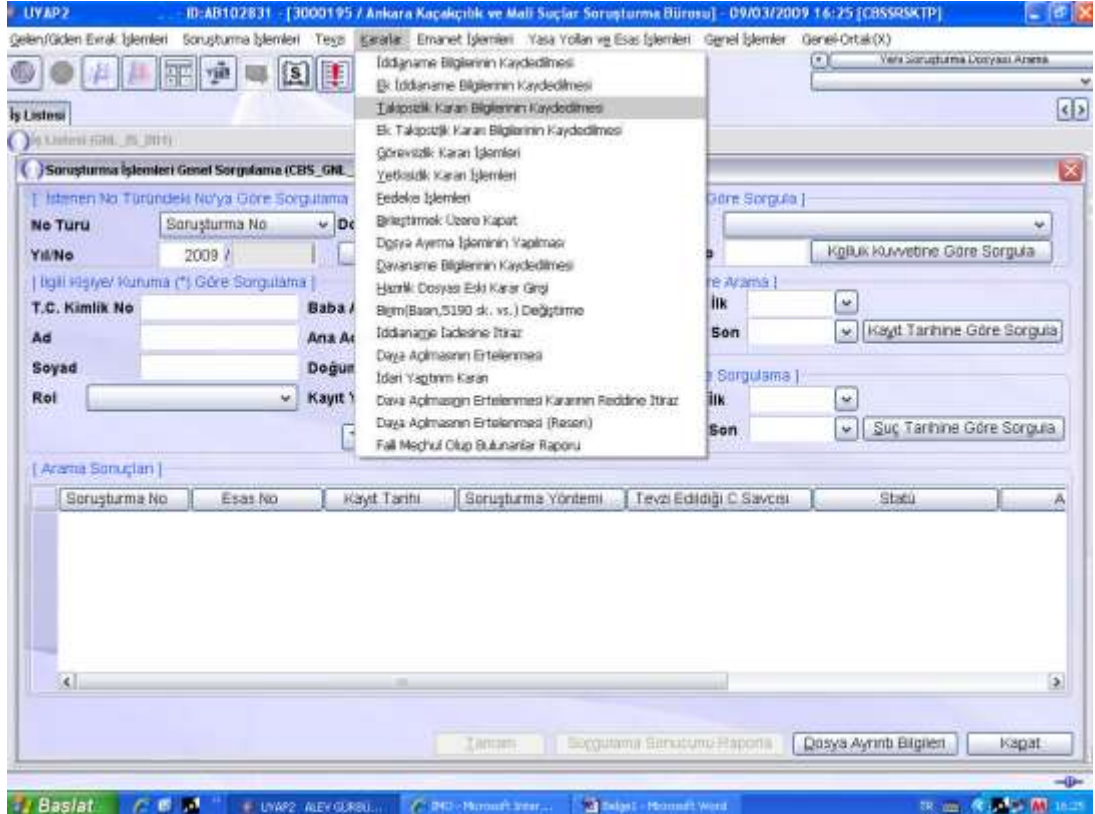
6.2. Mesleki Program İçerisinde Cumhuriyet Başsavcılığı Ekran Ana Menüleri

Takipsizlik kararı ve mesleki programa kaydedilmesi

T.C.
ANKARA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
Soruşturma No :2018/...
Esas No :5678
İddianame No :1234
<u>TAKİPSİZLİK KARARI</u>
DAVACI : _____
ŞÜPHELİ : _____
MÜŞTEKİ : _____
SUÇ :Hırsızlık
SUÇ TARİHİ: 07/11/2018
<u>SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ</u>
.....
Şüpheli hakkında KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA, CMK'nin 171/2 maddesince karardan bir suret şüpheliye tebliğine
CMK'nin 173. maddesince kararın tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde Sincan Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı nezdinde itirazı kabil olmak üzere karar verildi. 20/11/2014
CUMHURİYET BAŞSAVCISI
.....

Form 6.1: Takipsizlik Kararı

- Takipsizlik kararının UYAP kayıtlarını yapabilmek için UYAP ana penceresinden “Kararlar” menüsü buradan da “Takipsizlik Kararı Bilgilerinin Kaydedilmesi” seçeneğine tıklanır.

Fotoğraf 6.1: Kararlar Menüsü

- Dosya sorgulama ekranından soruşturma dosyasının numarası girilerek “Sorgula” düğmesine basılır. Açılan pencereden şablon türleri seçilir. “Kaydet” düğmesine basılır. Ardından “Belge Göster Düzenle” düğmesi ile hazırlanan kararın ekranda görüntülenmesi sağlanır.

Gelen/Giden Emlak İşlemleri Soruşturma İşlemleri Teşhis İşlemleri Emanet İşlemleri Yasa Yolları ve Esas İşlemleri Genel İşlemler Genel-Ortak(X)

Yeni Soruşturma Dosyası Arama

İş Listesi Takipsizlik Kararı Bilgilerinin Kaydedilmesi

Takipsizlik Kararı Bilgilerinin Kaydedilmesi (CBS_TRS_0010)

Dosya Bilgileri

Savcılık: Ankara Cumhuriyet B Başvuru Tarihi: 25/02/2009 Karar No: 2009 1244

Soruşturma No: 2009 29566 Görevli C.Savcısı: MEHMET Karar Türü: Yekidsizlik Karar Tarihi: 09/03/2009

Suç Tarihi: 04/11/2004 Soruşturma Yöntemi: Kaçakçılık

Suçun Turu: Kullanmak için Uy Soruşturma Statüsü: Açık Ek Karar Türü: Ek Karar Tarihi:

Geldiği Yer: Kapanış Tarihi: Dosya Ayrntı

Sanki Bilgileri

Adı	Soyadı	Baba Adı	Ana Adı	Doğum Tarihi	Sıfatı	Suç	Suç Tarihi
1					Şüpheli	Kullanmak için Uyu	04/11/2004

Takipsizlik Kararı

Takipsizlik Kararı N

* Şablon Türleri

Delil Yokluğundan Takipsizlik Kararı
Hukuki Mahiyetten Takipsizlik Kararı
İşlemden Kaldırma Kararı
İşlem Yapılmasına Yer Olmadığına Dair Karar
Takipsizlik Kararı (11 Yaşından Küçükler İçin)
Takipsizlik Kararı (Boş)
Takipsizlik Kararı (Çe)
Takipsizlik Kararı (Dava Zamanı İçin Değişmesi)

Emanet Gözet Göster Belge Göster/Düzenle Soraklı Onaya Sun İyiletil Kapat

Fotoğraf 6.2: Takipsizlik Bilgilerinin Kaydedilmesi Ekranı

- Belge göster düzenle butonu ile hazırlanan takipsizlik kararı ekranda görüntülenmiş olur. Buradan belge üzerinde değişiklikler yapılarak kaydedilir.
- İddianame yazısı ve mesleki programa kaydedilmesi

T.C.
ANKARA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Soruşturma No : 2010/.....
Esas No : 2010/.....
İddianame No : 2010/.....

İDDİANAME
ANKARA (12.) ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI : Kamu Hukuku
ŞİKÂyetçi : (Kimlik bilgisi, nüfus bilgisi, adres bilgisi)
VEKİLİ : Av. _____ (Ad, soyad ve adres bilgisi)
ŞÜPHELİ : _____ (Kimlik bilgisi, nüfus bilgisi, adres bilgisi)
SUÇ : Elektrik Enerjisi Hakkında Hırsızlık
SUÇ TARİHİ : 02/03/2014 Yenimahalle/ANKARA

Soruşturma Evrakı İncelendi:

Olay tarihinde şüphelinin sayaca müdahale etmek suretiyle kaçak elektrik enerjisi kullandığı, idareye vermiş olduğu 196,94 TL zararı ödediği ve atılı suçu işlediği iddia, tutanak, ilgili kuruma ait yazılar, şüphelinin savunması ile tüm evrak içeriğinden anlaşılmıştır.

Yargılaması mahkemenizde yapılarak eylemine uyan ve lehine olan 765 sayılı TCY 492/2, 522/1, 523/1. maddeleri gereğince tecziyesine karar verilmesi kamu adına düşünülmüş ve istenir. 04/01/2015

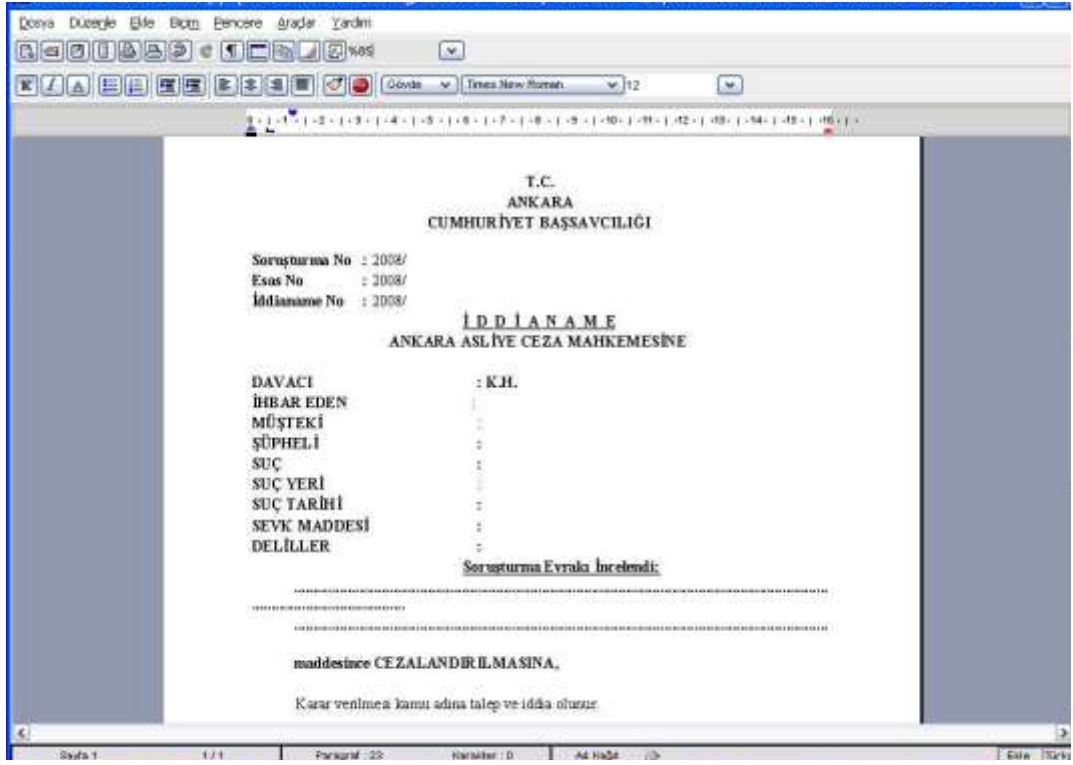
Cumhuriyet Savcısı
Adı Soyadı Sicil İmza

Form 6.2: İddianame kararı

- İddianame bilgilerinin UYAP girişlerini yapabilmek için UYAP ana penceresinden “Kararlar” menüsü buradan da “İddianame Bilgilerinin Kaydedilmesi” seçeneği tıklanır.
- Karşımıza “Dosya Arama Ekranı” gelir. Buradan dosya numarası girerek “Sorgula” butonuna basılır. Açılan pencereden dava açılan mahkeme seçilir. Şablon türlerinden uygun şablon seçilir. “Kaydet” düğmesine ve “Belge Göster” düğmesine basılır.

Fotoğraf 6.3: İddianame Bilgilerinin Kaydedilmesi Ekranı

- Ekranda görüntülenen iddianame üzerinde yapılması istenen değişiklikler yapılarak kaydedilir.

Fotoğraf 6.4: İddianame ekran görüntüsü

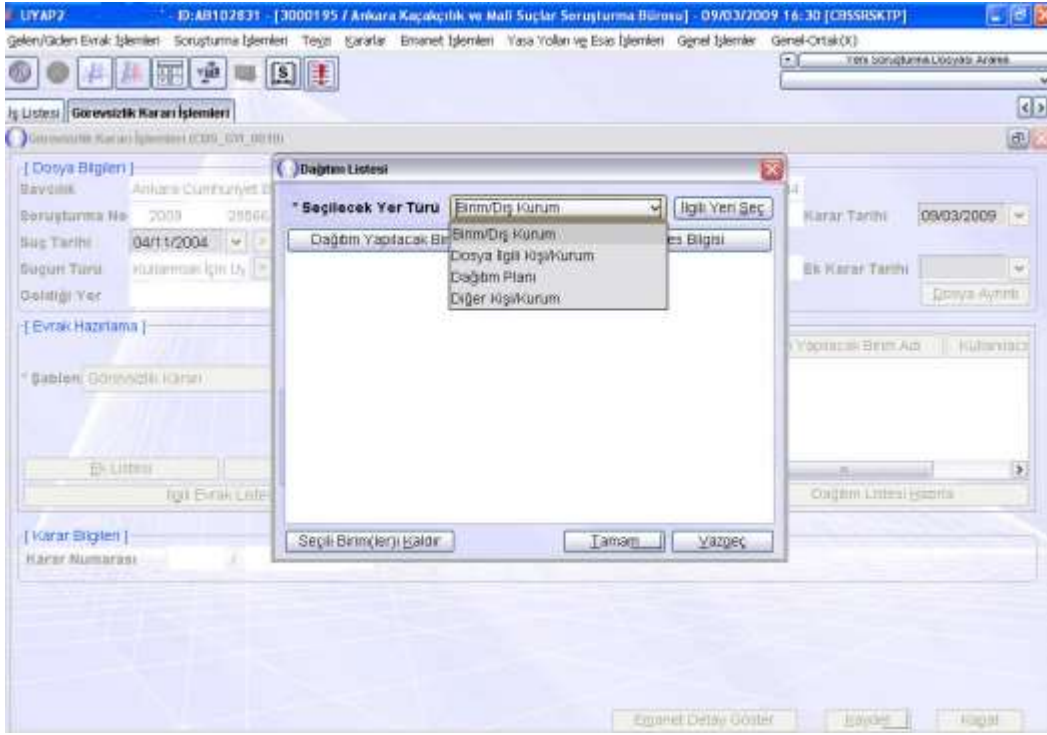
➤ **Görevsizlik kararı yazısı ve mesleki programa kaydedilmesi**

Görevsizlik bilgilerinin UYAP girişlerini yapabilmek için UYAP ana penceresinden “Kararlar” menüsü buradan da “Görevsizlik Kararı İşlemleri” seçeneği tıklanır.

- Gelen dosya sorgulama penceresinde dosya numarası girilerek “Sorgula” düğmesine basılır.
- Açılan pencereden şablon türü olarak “Görevsizlik Kararı” seçili gelir. “Dağıtım Listesi Hazırla” butonu ile bu kararın gideceği birim seçilir.

Fotoğraf 6.5: Görevsizlik Kararı İşlemleri Ekranı

- “Dağıtım Listesi” penceresinden birim / dış kurum seçilerek “Tamam” düğmesine basılır.

Fotoğraf 6.6: Dağıtım Listesi Ekranı

- “Kaydet” düğmesine basılarak yapılan işlem kaydedilir. “Belge Göster Düzenle” seçeneği ile ekranda görüntülenen kararın üzerinde yapılması istenen değişiklikler yapılır ve kaydedilir.

6.3. Soruşturma Sonucu Verilecek Kararlar ve Bunlara Yapılacak İtirazlar

Soruşturma sonucu soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısının verdiği kararlar şunlardır:

- Kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin karar (takipsizlik)
- İddianame
- Fezleke
- Görevsizlik kararı
- Yetkisizlik
- Ayırma (tefrik) kararı

- Kamu davasının açılmasının ertelenmesi
Bu kararlara ilgili mevzuata göre itirazda bulunulabilir.

➤ İddianame

Soruşturma sonunda toplanan delillerin suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması durumunda Cumhuriyet savcısı tarafından ceza mahkemelerinde kamu davası açılması için ayrıntılı olarak yazılan istem yazısına denir.

Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, görevli ve yetkili mahkemeye hitaben bir iddianame düzenler. Düzenlenen iddianamede; Şüphelinin kimliği, Müdafii, Maktul, mağdur veya suçtan zarar görenin kimliği, Mağdurun veya suçtan zarar görenin vekili veya kanuni temsilcisi, Açıklanmasında sakınca bulunmaması hâlinde ihbarda bulunan kişinin kimliği, Şikâyetle bulunan kişinin kimliği, Şikâyetin yapıldığı tarih, Yüklenen suç ve uygulanması gereken kanun maddeleri, Yüklenen suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi, Suçun delilleri, Şüphelinin tutuklu olup olmadığı; tutuklanmış ise, gözaltına alma ve tutuklama tarihleri ile bunların süreleri gösterilir.

İddianamede, yüklenen suçu oluşturan olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır. Sonuç kısmında, şüphelinin sadece aleyhine olan hususlar değil, lehine olan hususlar da ileri sürülür. İşlenen suç dolayısıyla ilgili kanunda öngörülen ceza ve güvenlik tedbirlerinden hangilerine hükmedilmesinin istendiği; suçun tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, ilgili tüzel kişi hakkında uygulanabilecek olan güvenlik tedbiri açıkça belirtilir (CMK mad. 170).

Cumhuriyet savcıları tarafından mahkemelere (Ağır, asliye, sulh ve diğer ceza mahkemelerine) düzenlenen her bir iddianame ilgili mahkeme için ayrı sıra numarası alır. Örneğin; Kırşehir Ağır Ceza Mahkemesine düzenlenen ilk iddianame 2003/1 iddianame numarasını aldığı gibi asliye ceza mahkemesine düzenlenen ilk iddianame de 2013/1 iddianame numarasını alır. İddianamede, iddianame numarasının yanı sıra soruşturma ve esas kayıt numaraları da gösterilir

• İddianamenin iadesi

Mahkeme tarafından iddianamenin ve soruşturma evrakının verildiği tarihten itibaren on beş gün içinde soruşturma evresine ilişkin bütün belgeler incelendikten sonra eksik veya hatalı noktalar belirtilmek suretiyle:

- 170. maddeye aykırı olarak düzenlenen,
- Suçun sübutuna etki edeceği mutlak sayılan mevcut bir delil toplanmadan düzenlenen,
- Ön ödemeye veya uzlaşmaya tabi olduğu soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde ön ödeme veya uzlaşma usulü uygulanmaksızın düzenlenen iddianamenin Cumhuriyet başsavcılığına iadesine karar verilir.
- Suçun hukuki nitelendirilmesi sebebiyle iddianame iade edilemez.

- En geç birinci fıkrada belirtilen süre sonunda iade edilmeyen iddianame kabul edilmiş sayılır.

Cumhuriyet Savcısı, iddianamenin iadesi üzerine kararda gösterilen eksiklikleri tamamladıktan ve hatalı noktaları düzelttikten sonra kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesini gerektiren bir durumun bulunmaması hâlinde, yeniden iddianame düzenleyerek dosyayı mahkemeye gönderir. İlk kararda belirtilmeyen sebeplere dayanılarak yeniden iddianamenin iadesi yoluna gidilemez.

➤ **Kamu davasının açılmasının ertelenmesi**

Uzlaşma kapsamına giren bütün suçlar ile uzlaşma kapsamında olmasa dahi, üst sınırı iki yıl ve daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlar bu kapsamdadır. Ancak uzlaşma kapsamına giren suçlar söz konusu olduğunda, öncelikle uzlaşma usulü denenmek zorundadır. Kapsama giren bir suç söz konusu olduğunda;• Şüphelinin daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezası ile mahkûm olmamış bulunması, Yapılan soruşturmanın, kamu davası açılmasının ertelenmesi hâlinde şüphelinin suç işlemekten çekineceği kanaatini vermesi, Kamu davası açılmasının ertelenmesinin, şüpheli ve toplum açısından kamu davası açılmasından daha yararlı olması, Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi, Koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerekir. Erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmediği takdirde, kovuşturmaya yer olmadığına karar verilir. Erteleme süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmesi hâlinde kamu davası açılır. Erteleme süresince zaman aşımı işlemez. Kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin kararlar, bunlara mahsus bir sisteme kaydedilir. Bu kayıtlar, ancak bir soruşturma veya kovuşturma ile bağlantılı olarak Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından istenmesi hâlinde, bu maddede belirtilen amaç için kullanılabilir (CMK mad. 171).

➤ **Yetkisizlik kararı**

Suçta konu olay ile ilgili soruşturmayı başlatmaya ve kamu davasını açmaya hangi adliyyede görevli Cumhuriyet savcıları tarafından bakılacağına belirlenmesine yetki, bunu düzenleyen kurallarına da yetki (salahiyet) kuralları denir. Cumhuriyet savcıları, bulundukları il merkezi veya ilçenin idari sınırları ile bunlara adli yönden bağlanan ilçelerin idari sınırları içerisinde yetkilidirler. Suçta konu olan olayın kendi yetki alanı dışında olduğunu düşünen bir savcı yetkisizlik kararı verebilir. Ancak yetkisizlik kararı ile gelen bir soruşturmada Cumhuriyet savcısı, kendisinin de yetkisiz olduğu kanaatine varırsa yetkisizlik kararı verir ve yetkili savcılığın belirlenmesi için soruşturma dosyasını, yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesine gönderir. Mahkemece bu konuda verilen karar kesindir (Ek: 31/3/2011-6217/21 mad.).

➤ **Görevsizlik kararı**

Cumhuriyet savcısı, soruşturmaya konu suçun (askerî savcının veya Terörle Mücadele Kanunu'nun 10. maddesinden kaynaklanan suçlara bakmak üzere görevlendirilen Cumhuriyet savcısının görev alanına gir mesi gibi) suçun görev aleyhine girmediği kanaatine varırsa, görevsizlik kararı vererek evrakı görevli savcılığa gönderir.

➤ **Ayırma (tefrik) kararı**

Soruşturma dosyasında birden fazla şüpheli varsa ve bunlardan bir kısmı ile ilgili tüm deliller toplanmasına karşın, bir kısmı hakkında yoklama kararı bulunduğu hâlde ifadesi dahi alınamamışsa suçun dava zaman aşımına uğramaması ve delilleri toplananlar yönünden dosyanın daha fazla sürüncemede kalmaması için şüpheliler yönünden evrak tefrik edilir.

➤ **Birleştirme kararı**

Görülmekte olan iki soruşturma arasında fiili ve hukuki benzerlik varsa (suça konu olayın aynı olması, şüphelinin aynı olması gibi) usul ekonomisi bakımından soruşturma dosyalarının birleştirilmesine karar verilerek, birleştirme kararı verilen dosyanın soruşturma numarası kapatılarak, evrak birleşen dosya içerisine alınarak soruşturmaya birleştirilen dosyanın soruşturma numarası üzerinden devam edilir.

➤ **Fezleke**

Ağır ceza mahkemesi bulunmayan ilçelerde işlenen suçlar, ağır ceza mahkemesinin görev alanına girmesi durumunda, kasten adam öldürme suçu gibi olayın meydana geldiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından ivedi ve zorunlu deliller toplanarak merkez Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilen iddianame öncesi düşünce yazısına fezleke denir. Fezleke de tıpkı iddianamede olduğu gibi düzenlenen her bir fezleke için fezleke sıra numarası verilir. Fezelekeyi alan Cumhuriyet başsavcılığı soruşturma dosyası hakkında bir karar verir. Kamu davasını açmaya yeterli delil bulunduğu kanaatine varırsa bağlı ağır ceza mahkemesine hitaben iddianame düzenleyerek kamu davasını açar.

➤ **Kovuşturmayaya yer olmadığına ilişkin karar (takipsizlik)**

Kovuşturma, iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi kapsar. Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmayaya yer olmadığına karar verir.

Bu karar, suçtan zarar gören ile önceden ifadesi alınmış veya sorguya çekilmiş şüpheliye bildirilir. Kararda itiraz hakkı, süresi ve mercii gösterilir. Suçtan zarar gören, kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi başkanına itiraz edebilir (5271 sayılı CMK madde 173/1).

Kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra yeni delil meydana çıkmadıkça aynı fiilden dolayı kamu davası açılmaz (CMK madde 172).

6.4. İddianame ve İddianamenin Sonuçları

- İddianamede yüklenen suç oluşturana olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır.
- Düzenlenecek iddianamede sadece şüphelinin aleyhine olan hususların belirtilmesi yeterli olmayıp onun lehine olan hususların ve delillerin de gösterilmesi gereklidir. İddianamede soruşturma sonucunda elde edilen tüm esaslı unsurlar gösterilmelidir. Şüphelinin sorumluluğunu azaltacak veya ortadan kaldıracak hususlar var ise bunlar da gösterilmelidir.
- İddianamenin sonuç kısmında, işlenen suç dolayısıyla ilgili kanunda öngörülen ceza ve güvenlik tedbirlerinden hangilerine hükmedilmesinin istendiği; suçun tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde ilgili tüzel kişi hakkında uygulanabilecek güvenlik tedbiri açıkça belirtilir (CMK madde 170).
- Cumhuriyet savcısının düzenlediği iddianamede imzasının bulunması gereklidir. İddianamede onu düzenleyen Cumhuriyet savcısının imzasının bulunması gerektiğini belirten açık bir hüküm yoktur. Ancak yazılı bir belge olan iddianameyi düzenleme yetkisine sahip kişilerden başkası düzenleyemeyeceğine göre mahkeme önüne gelen ve iddianame formunu taşıyan bir belgenin gerçekten yetkili kişiye düzenlendiğinin tespiti için onu düzenleyen kişi tarafından imzalanmış olması gereklidir.
- **İddianamenin kabulü ve duruşma hazırlığı**
İddianamenin kabulüyle, kamu davası açılmış olur ve kovuşturma evresi başlar. Mahkeme, iddianamenin kabulünden sonra duruşma gününü belirler ve duruşmada hazır bulunması gereken kişileri çağırır. İddianame, çağrı kâğıdı ile birlikte sanığa tebliğ olunur. Tutuklu olmayan sanığa tebliğ olunacak çağrı kâğıdına mazereti olmaksızın gelmediğinde zorla getirileceği yazılır. Tutuklu sanığın çağırılması duruşma gününün tebliği suretiyle yapılır. Sanıktan duruşmada kendisini savunmak için bir istemde bulunup bulunmayacağı ve bulunacaksa neden ibaret olduğunu bildirmesi istenir; müdafii de sanıkla birlikte davet olunur. Bu işlem, tutuklunun bulunduğu ceza infaz kurumunda cezaevi kâtabi veya bu işle görevlendirilen personel yanına getirilerek tutanak tutulmak suretiyle yapılır. Yukarıdaki fıkralar gereğince, çağrı kâğıdının tebliğiyle duruşma günü arasında en az bir hafta süre bulunması gerekir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek soruşturma süreci ile ilgili yazışma tutanakları hazırlama ve bunlara ait yazışmalarını yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Takipsizlik kararı yazınız.	➤ Takipsizlik kararını UYAP sistemine kaydetmelisiniz.
➤ İddianame kararı yazınız.	➤ İddianame kararını UYAP sistemine kaydetmelisiniz.
➤ Yetkisizlik kararı yazınız.	➤ Yetkisizlik kararını UYAP sistemine kaydetmelisiniz.
➤ Ek takipsizlik kararı yazınız.	➤ Ek takipsizlik kararını UYAP sistemine kaydetmelisiniz.
➤ Fezleke kararı yazınız.	➤ Fezleke kararını UYAP sistemine kaydetmelisiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Soruşturma sonunda toplanan delillerin suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması durumunda Cumhuriyet savcısı tarafından ceza mahkemelerinde kamu davası açılması için ayrıntılı olarak yazılan istem yazısına..... denir.
2. Kovuşturma evresinin her aşamasında, yüksek görevli mahkemece bağlantılı ceza davalarının birleştirilmesi veya ayrılması kararına .....denir.
3. Ağır ceza mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde meydana gelen olayların, ağır ceza mahkemesi görev alanına girdiğinde, bütün deliller toplanarak merkez Cumhuriyet başsavcılıklarına gönderilen iddianame öncesi sonuç yazısına.....denir.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

4. ( ) Ek takipsizlik kararına karşı mağdur ve müştekinin tebliğden itibaren 15 gün içinde sulh ceza hakimliğine itiraz hakkı vardır.
5. ( ) Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde verdiği karara “Görevsizlik Kararı” denir.
6. ( ) Kovuşturma, iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi kapsar.
7. ( ) Mahkemelerin görevleri kanunla belirlenir. Davaya bakan mahkeme, görevli olup olmadığına kovuşturma evresinin her aşamasında resen karar verebilir.
8. ( ) Suçun sübutuna etki edeceği mutlak sayılan mevcut bir delil toplanmadan düzenlenen iddianame iade edilmez.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-7

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile kazanılacak bilgiler doğrultusunda sulh ceza mahkemesinden yapılacak talepler için müzekkereleri yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza Muhakemeleri Kanunu'ndan Sulh Ceza hakimliği Talep Müzekkerelerini inceleyip sınıfta arkadaşlarınızla tartışınız.
- Yakalama ve el koyma talebi nasıl verilir, araştırınız.
- Adli vakaların muayenesinde kimlik tespiti nasıl yapılır, araştırınız.

7. SULH CEZA HAKİMLİĞİ TALEP MÜZEKKERELERİ

7.1. El Koyma Talebi Müzekkeresi

El koyma CMK madde 123'e göre soruşturmada delil olabilecek veya ileride müsaderesine hükmedilebilecek türdeki eşya, muhafaza altına alınır. Eşyayı yanında bulunduran kişi rızasıyla vermezse eşyaya el konulabilir.

El koyma karar verme yetkisi, hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşamadığı hâllerde kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri (ispat aracı olarak yararlı görülen ya da eşya veya kazanç müsaderesine konu olabilecek) mal varlığı değerlerine el koyabilir (CMK madde 127/1).

Hâkim kararı olmaksızın yapılan el koyma işlemi 24 saat içinde hâkim onayına sunulur. Hâkim kararını el koymadan itibaren 48 saat içinde açıklar, aksi hâlde el koyma kendiliğinden kalkar (CMK madde 127/3).

El koyma usulü, arama sonucunda veya başka türlü tesadüf olunan ve ispat aracı olarak yararlı görülen ya da eşya veya kazanç müsaderesine konu olabilecek mal varlığı değerlerine usulüne uygun kararlar yetkilendirilmiş kolluk görevlilerince muhafaza altına alabilirler. Bu eşyaları yanında bulunduran kişi bunları rızasıyla teslim etmezse eşyalara el konulabilir. İstem üzerine kişi bu eşyaları teslim etmek zorundadır. El koyma tutanağında bu işlemi yapan kolluk görevlisinin açık kimliği yer alır.

El koyma işlemi suçtan zarar gören mağdura gecikmeksizin bildirilir. Zilyetliğinde bulunan eşya veya diğer mal varlığı değerlerine el konulan kimse bu işleme karşı hâkime başvurabilir.

Askerî mahallerde yapılacak el koyma işlemi hâkim veya Cumhuriyet savcısının istem ve katılımı ile askerî makamlar tarafından yerine getirilir.

Arama işlemi sonunda kişiden elde edilen belge ve kâğıtları inceleme yetkisi Cumhuriyet savcısı veya hâkime aittir.

T.C.	
ANKARA	
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI	
ARAMA NO: 2018/.....	(CMK.119 MADDESİ)
NÖBETÇİ SULH CEZA HAKİMLİĞİNE	
ANKARA	
ARAMANIN NEDENİNİ OLUŞTURAN FİİL	: Hırsızlık
ARAMANIN YAPILACAĞI KONUT VEYA DİĞER	
YERİN İŞ YERİ VE EV ADRESİ	: ...../ Ankara
KARAR VEYA EMRİN GEÇERLİ OLACAĞI	
ZAMAN SÜRESİ	: Gündüzleyin Bir Defaya Mahsus
Yapılmakta olan soruşturmaya esas olmak üzere;	
.....HIRSIZLIK.....suçu ile ilgili olarak şüphelilerin ve suç delillerinin elde edilebileceğine ilişkin makul şüphe bulunduğundan yukarıda belirtilen adreslerde, müştemilatında ve belirlenecek başkaca adreslerde CMK 116 ve devamı maddeleri gereğince gündüz bir defaya mahsus arama yapılmasına, arama sonucu ve sırasında soruşturmaya konu atılı suçun sübut vasıtası delillere ve başkaca delillere veya CMK 119/3 ve 138/1 maddeleri gereğince soruşturma konusu atılı suç ile ilgisi olmayıp başka bir suçun işlendiğini gösterir delil elde edildiğinde muhafaza altına alınıp el konulmasına karar verilmesi kamu adına talep olunur. 06.1.2018	
.....	
Cumhuriyet Savcısı	

Form 7.1: El Koyma Talebi

7.2. Arama İzni Talebi Müzekkeresi

Arama, ceza yargılamasını amacına ulaştırmak için suç şüphesi altındaki kişilerin, suç delillerinin ve müsadereye (zorallım) tabi nesnelerin elde edilmesi amacıyla konutta, başka kapalı yerlerde ve kişilerin üzerlerinde yapılan işlemdir, bir araştırmadır. Arama, bu amaçlara hizmet eden ve “gizli olan”ın bulunmasını hedef alan bir faaliyettir.

Adli aramaya karar vermek yetkisi hâkimindir. Ancak gecikmesinde zarar bulunan hâllerde Cumhuriyet savcıları ile onların emrinde çalışan kolluk görevlileri de arama yapabilirler (CMK madde 97/1).

Kolluk, arama kararı alınmasını talep ettiği durumlarda, makul şüphe sebeplerini belirten ayrıntılı ve gerekçeli bir rapor hazırlar ve Cumhuriyet savcısına başvurur.

Kolluk âmirlerince konutta, iş yerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama kararı verilemez. Sayılan bu yerlerde arama ancak hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle yapılabilir.

Ancak 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu’nda öngörülen suçlar bakımından, özel konut ve eklentilerinde hâkim kararı olmadıkça arama yapılamaz.

T.C.
İZMİR
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

ARAMA NO: 2018/...

NÖBETÇİ SULH CEZA HAKİMLİĞİ
İZMİR

ARAMANIN NEDENİNİ OLUŞTURAN FİİL : Hırsızlık

ARAMANIN YAPILACAĞI KONUT VEYA DİĞER

YERİN İŞ YERİ VE EV ADRESİ : ..... /İZMİR Ankara

KARAR VEYA EMRİN GEÇERLİ OLACAĞI

ZAMAN SÜRESİ : Gündüzleyin Bir Defaya Mahsus

Yapılmakta olan soruşturmaya esas olmak üzere;

.....HIRSIZLIK.....suçu ile ilgili olarak şüphelilerin ve suç delillerinin elde edilebileceğine ilişkin makul şüphe bulunduğundan yukarıda belirtilen adreslerde, müstemilatında ve belirlenecek başkaca adreslerde CMK 116 ve devamı maddeleri gereğince gündüz bir defaya mahsus arama yapılmasına, arama sonucu ve sırasında soruşturmaya konu atılı suçun sübut vasıtası delillere ve başkaca delillere veya CMK 119/3 ve 138/1 maddeleri gereğince soruşturma konusu atılı suç ile ilgisi olmayıp başka bir suçun işlendiğini gösterir delil elde edildiğinde muhafaza altına alınıp el konulmasına karar verilmesi kamu adına talep olunur. 06.10.2018

.....
Cumhuriyet Savcısı

Form 7.2: Arama Talebi

- [illegible]

- Dosya arama ekranına dosya numarası girilerek sorgula düğmesine basılır. Açılan pencereden sanık ve adres bilgileri bölümünde mekân arama talebinde bulunulacak kişi seçilir. Şablon türü seçili geleceğinden bir değişiklik yapılmaz ve “Kaydet” düğmesine basılır.
- “Belge Göster Düzenle” düğmesine basılarak hazırlanan belgenin ekranda görüntülenmesi sağlanır. Yapılması istenen değişiklik varsa yapılarak kaydedilir. “Evrakı Onaya Sun” düğmesiyle savcının onayına sunulur.

Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi hâlinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır. Talepte bulunulurken hakkında bu madde uyarınca tedbir kararı verilecek hattın veya iletişim aracının sahibini ve biliniyorsa kullanıcıasını gösterir belge veya rapor eklenir. Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleşikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir. Verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı

en çok iki ay için verilebilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim yukarıdaki sürelerle ek olarak her defasında bir aydan fazla olmamak ve toplam üç ayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir.

7.4. Keşif Kararı Müzekkeresi

Keşif kararının da, diğer tutanaklar gibi düzenlenmesi ve imzalanması gerekir. Keşif kararına aşağıdaki hususların yazılması gerekir.

- Mahkemenin adı ve dosya numarası; keşifte mahkeme, duruşma salonu yerine keşif mahallinde çalışmaktadır.
- Keşif tutanağında keşfi yapan mahkemenin adı, dosya esas numarası belirtilmelidir. Böylece karışıklığa mahal verilmeden tutanağın hangi mahkemeye ve o mahkemenin hangi dosyasına ait olduğu anlaşılacaktır.
- Keşif kararına keşfin yapıldığı yer, gün ve saat yazılmalıdır. Bu sayede kararın açık, net, şeffaf olması sağlanmış olacaktır.
- Keşifte hazır bulunan hâkim, zabıt kâtibi, mübaşir, taraflar varsa vekilleri, bilirkişiler ve tanıkların isimleri ve davadaki sıfatları yazılmalıdır (Yapılan keşif işlemine karşı itiraz hakkı olanların belirlenmesi açısından bu durum önemlidir.).
- Keşfi gerektiren sebep, ayrıntılı ve açık bir keşif tutanağı, Yargıtay incelemesinde de kolaylık sağlar.
- Keşif konusu gayrimenkulün yeri, sınırları, yüz ölçümü, kıymeti ve gerekli diğer nitelikleri yazılmalıdır.
- Bu işlerde hazır bulunmaya hakkı olanlar, işin geri bırakılmasına neden olmamak koşuluyla işlerin yapılması gününden önce haberdar edilir.
- Şüpheli veya sanık tutuklu ise hâkim veya mahkeme tarafından ancak zorunlu sayılan hâllerde keşifte hazır bulundurulmasına karar verilebilir.

T.C.

ANKARA

12. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ

ESAS NO :2015/.....

HÂKİM :

KÂTİP : _____

KEŞİF TARİHİ :28/12/2015

Davacı tarafından davalı aleyhine açılan işbu davada verilen ara karar gereğince mahallinde keşif yapmak üzere belirtilen gün ve saatte hâkim, kâtip, mübaşir ve bilirkişiler olduğu hâlde davacı tarafından sağlanan araç ile keşif mahalline gelindi.

Keşif mahalli hep birlikte gezildi, görüldü.

Birlikte getirilen bilirkişiler huzura alındı.

BİLİRKİŞİ: _____, MUSTAFA oğlu 05/02/19... doğumlu İNŞAAT

Y. DOÇ. DR. tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel hâli yok. Usulen yemin yaptırıldı.

BİLİRKİŞİ: _____, İZZET KIZI 12/11/19... doğumlu TAPU FEN MEMURU

tarafları tanımaz, bilirkişiliğe engel hâli yok. Usulen yemin yaptırıldı.

Bilirkişiler huzura alındı.

SORULDU: Keşif mahallini gezdik. Dava dilekçesini, delilleri, belgeleri inceledik. Gerekli notlarımızı aldık. Ayrıntılı raporumuzu ibraz edeceğiz. Bu yönden dosya tarafımıza verilerek rapor hazırlamamız için süre verilsin, dediler.

Beyanlarının doğruluğunu imzaları ile ayrı ayrı tasdik ettiler.

BİLİRKİŞİ

BİLİRKİŞİ

Y. DOÇ. DR.: _____

_____

T.C.

ANKARA 12. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ

ESAS NO:2015/.....

Keşfe katılardan soruldu:

Mahallinde yapılacak başka işlem kalmadığından keşfe son verildi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

1-Dosyanın bilirkişilere verilmesine hazırlayacakları raporlarını yazılı olarak ve taraf sayısından bir fazla örnek hâlinde günlük süre içinde mahkememize ibraz etmelerinin istenmesine,

2- Keşif ücretinin yatırılan avanstan alınarak ilgililerine ödenmesine,

3-Rapor ibraz edildiğinde, takdir olunan ücretin bilirkişilere ödenmesine,

4- Rapor ibraz edildiğinde duruşma günü beklenmeksizin taraflara tebliğine, gerekli masrafin davacı tarafından yatırılmasına, tarafların rapora karşı bildirimlerini duruşma gününden önce yazılı olarak mahkememize bildirmelerine karar verilerek düzenlenen işbu tutanak birlikte imza altına alındı. 28/12/2015

.....

Kâtip

.....

Hâkim

.....

Mübaşir

.....

Davalı Vekili

.....

Davacı Vekili

Form 7.3: Keşif Kararı Müzekkeresi

7.5. Kan ve Tükürük Örneklerinin Alınması Müzekkeresi

Bir suça ilişkin delil elde etme amacıyla şüpheli veya sanık üzerinde iç beden muayenesi yapılabilir ya da vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle, saç, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilir (CMK madde 75).

Elde edilen biyolojik örnekler vakit kaybedilmeden uygun koşullarda muhafaza edilerek incelemenin yapılacağı laboratuvara ulaştırılmalıdır.

Şüpheli veya sanığın beden muayenesinin yapılması ya da vücudundan örnek alınması için mağdurun veya Cumhuriyet savcısının istemiyle ya da resen hâkim veya mahkeme tarafından karar verilebilir.

Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilebilir. Cumhuriyet savcısının kararı, yirmi dört saat içinde hâkim veya mahkeme onayına sunulur. Hâkim veya mahkeme, yirmi dört saat içinde kararını verir. Onaylanmayan kararlar hükümsüz kalır ve elde edilen deliller kullanılamaz. Bu örnekler Cumhuriyet savcısının huzurunda ve uygun göreceği usullerle derhâl yok edilerek bu husus tutanağa geçirilir.

Bu müdahaleler ancak tabip tarafından veya tabip gözetiminde sağlık mesleği mensubu diğer bir kişi tarafından yapılabilir.

Vücuttan örnekler alınabilmesi için; müdahalenin, kişinin sağlığına açıkça ve öngörülebilir zarar verme tehlikesinin bulunmaması gerekir.

Tıbbi müdahaleler, hekimlik sanatının ve tıp biliminin kabul ettiği yöntem ve araçlarla yapılır.

Üst sınırı iki yıldan daha az hapis cezasını gerektiren suçlarda; kişiden kan, saç, tükürük, tırnak gibi örnekler alınamaz.

Özel kanunlardaki alkol muayenesine ve kan örneği alınmasına ilişkin hükümler saklıdır.

Şüpheli veya sanığın vücudundan örnek alınması için yapılan müdahaleler ancak tabip tarafından veya tabip gözetiminde sağlık mesleği mensubu diğer bir kişi tarafından yapılabilir (Yön. madde 6). Sağlık mesleği mensubundan kasıt tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişilerdir (Yön. madde 3). Sağlık mesleği mensubu olarak tanımlanmadığından, biyolog, kimyager, biyokimyagerlerin görev yaptıkları kriminal laboratuvarlarda kişilerin vücudundan örnek alma yetkileri bulunmamaktadır.

KAN ÖRNEĞİ ALMA VE TESLİM TUTANAĞI

KANIN ALINDIĞI HASTANE	....:	.....
PROTOKOL NO	....:	.....
OLAYIN NİTELİĞİ	....:	☐ TRAFİK ☐ DARP ☐ DİĞER (X)ile işaretleyiniz.
OLAYIN TARİH VE SAATİ	..... :	.....
HASTANIN ADI SOYADI	..... :	.....
HASTANIN KAN GRUBU	..... :	.....
KANIN ALINDIĞI TARİH	..... :	.....
KANIN ALINDIĞI SAAT	..... :	.....
ALINAN KAN MİKTARI	..... :	.....(En az 5 Mililitre olacak.)

KANI ALAN DOKTOR VEYA HEMŞİRENİN

ADI-SOYADI:.....

(KAŞESİ).....

İMZA.....

Yukarıda belirtilen tarih ve saat hastanemizde alınan kan, kapaklı tüp içinde Adli Tıp Grup Başkanlığına götürülmek üzere aşağıda adı-soyadı belirtilen güvenlik görevlisine teslim edildiğine dair tutanaktır.

Tarih:

Yetkili Adı-Soyadı-İmzası:

Hastane Mührü:

KANI TESLİM ALAN GÜVENLİK GÖREVLİSİ:

Adı ve Soyadı.....:

Sicil No:.....:

İmzası.....:

Görevli Olduğu Karakol.....:

ÖNEMLİ NOT:

- 1) Kan, olayın akabinde 1-2 saat içinde hastadan alınacak.
- 2) Alınan kan 24 saat içinde Adli Tıp Kurumuna teslim edilecek.
- 3) Uyutucu-uyuşturucu yönünden inceleme istenirse (savcılık kanalı ile) ayrıca idrar alınması gerekir.

*Hastanın beyanına göre yazılacak.

NOT**: Bu tutanak hastanenin antetli kâğıdına da yazılabilir.

Form 7.4: Kan alma ve teslim tutanağı

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda verilen işlem basamaklarını takip ederek Sulh Ceza Hakimliği Talep Müzekkereleri işlemlerini fiziki ortamda ve mesleki programda yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ El Koyma Talebi Müzekkeresi uygulaması yapınız.	➤ El koyma hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
➤ Arama İzni Talebi yazınız.	➤ Arama izni talebi işlemlerini gözden geçirerek UYAP uygulaması yapmalısınız.
➤ Dinleme Tespit Kararı Müzekkeresi yapınız.	➤ Dinleme Tespit Kararı Müzekkeresi hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
➤ Keşif Talebi Müzekkeresi uygulaması yapınız.	➤ Keşif Talebi Müzekkeresi hakkında bilgi sahibi olmalısınız.
➤ Kan ve Tükürük Örneklerinin Alınması Müzekkeresi uygulaması yapınız.	➤ Kan ve Tükürük Örneklerinin Alınması Müzekkeresi hakkında bilgi sahibi olmalısınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. El koyma karar verme yetkisi, hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde .....tarafından yapılır.
2. Ceza yargılamasını amacına ulaştırmak için suç şüphesi altındaki kişilerin, suç delillerinin ve müsadereye (zoralm) tabi nesnelerin elde edilmesi amacıyla konutta başka kapalı yerlerde ve kişilerin üzerlerinde yapılan işleme..... denir.
3. Konutta iş yerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama kararını.....veya ..... verir.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

4. ( ) İletişimin dinleme kararı en çok 3 ay için verilebilir.1 defa uzatılabilir. 6 ayı geçemez.
5. ( ) Askeri mahallerde yapılacak el koyma işlemi hâkim veya Cumhuriyet savcısının istem ve katılımı ile kolluk tarafından yerine getirilir.
6. ( ) Keşif, mahkeme, duruşma salonu yerine keşif mahallinde yapılan çalışmadır.
7. ( ) Şüpheli veya sanığın vücudundan örnek alınması için yapılan müdahaleler ancak tabip tarafından veya tabip gözetiminde sağlık mesleği mensubu diğer bir kişi tarafından yapılabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Bu bireysel öğrenme materyali kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri Evet, kazanamadığınız becerileri Hayır kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. BS'ye yapılan yazılı ve sözlü şikâyetleri yaptınız mı?		
2. CBS'ye dosya atama işlemlerini yaptınız mı?		
3. İfade alma tutanağı yazdınız mı?		
4. Mesleki program içerisinde CBS ekran menülerini girdiniz mi?		
5. Tebligat işlemlerini listelediniz mi?		
6. Soruşturma dosyası hazırladınız mı?		
7. Sorgu tutanağı yazdınız mı?		
8. Otopsi tutanağı hazırladınız mı?		
9. Keşif tutanağı hazırladınız mı?		
10.El koyma müzekkeresi hazırladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki bireysel öğrenme materyaline geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Cumhuriyet Başsavcılığı
2	Sözlü
3	Şikâyet
4	Elçilik ve konsolosluklara
5	Uzlaştırma
6	Yanlış
7	Doğru
8	Yanlış
9	Doğru
10	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	C
5	A
6	B

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	İfade alma
2	Talimat
3	Hüküm
4	Müzekkere
5	Yanlış
6	Yanlış
7	Doğru
8	Doğru
9	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	Müşteki
2	Tutanak
3	Suçta teşebbüs
4	Soruşturma işlemleri
5	Müsadere (zor alım)
6	C
7	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-5'İN CEVAP ANAHTARI

1	Keşif
2	Otopsi
3	Adli Yargı Adalet Komisyonu
4	Doğrudan doğruya keşif
5	Yanlış
6	Doğru
7	Yanlış
8	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ-6'NIN CEVAP ANAHTARI

1	İddianame
2	Tefrik
3	Fezleke
4	Doğru
5	Yanlış
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ-7’NİN CEVAP ANAHTARI

1	Cumhuriyet savcısı
2	Arama
3	Hâkim – Cumhuriyet savcısı
4	Doğru
5	Yanlış
6	Doğru
7	Doğru

KAYNAKÇA

- **452 İstanbul Barosu Dergisi**• Cilt: 87 • Sayı: 5 • Yıl: 2013.
- **4810 sayılı Adli Tıp Kanunu**
- **4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu**
- **5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu**
- **5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 253/9 ve 26/07/2007 gün ve 26594 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza Muhakemesi Kanunu'na Göre Uzlaştırmamın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik**
- **Adliye Personeli El Kitabı**, Şen Matbaa, Ankara, 2013.
- **Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Öngörülen Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Denetlenmesi, Gizli Soruşturmacı ve Teknik Araçlarla İzleme Tedbirlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik**
- **Ceza Uyuşmazlıklarında Uzlaşma El kitabı**, UNDP, Ankara, 2009.
- **<http://www.uyap.gov.tr> Uzaktan Eğitim Portalı**
- **<http://www.uyapegitimad.gov.tr> Uzaktan Eğitim Portalı**
- **Kalem Hizmetleri Yönetmeliği**
- **www.adalet.gov.tr**
- **www.megep.meb.gov.tr**
- **Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği**
- **<http://www.acikogretimadalet.com/sorusturma-sonucu-verilecek-kararlar.html> (Erişim tarihi:31.10.2017 saat: 15:33)**